

DEVİRİMCİ HAREKET

★ SİYASİ DERGİ

★ HAZİRAN - AĞUSTOS 2007

★ SAYI:24

FIYATI: 2 YTL

1 MAYIS'TA
DEVİRİMCİ YOL
SAFLARINA

UMUDU DEVİRİMCİ YOL'DA
DAMITANLAR İÇİN HIÇBİR SORUN
ÇÖZÜMSÜZ DEĞİLDİR

Umut, hiçbir zaman insanlar hazırda konsun diye kapılarında beklemedi. Özellikle yaşam kalitesini arttıran basamaklar her zaman yüksek, tırmanması her zaman zor oldu. Bu nedenle de umut, onu damitanlara daha nitelikli karşılıklarla döndü...

DEVİRİMCİ HAREKET'TEN

Üç aylık periyotlarla çıkardığımız dergiye bu kez ekonomik nedenlerle yaklaşık altı ay ara vermek zorunda kaldık. Bu açığı, güncel değerlendirmeleri siteden yayınlayarak kapatmaya çalıştıysak da, bunun ihtiyacı karşılamadığının bilincindeyiz. Bu nedenle, üzerinden uzunca bir vakit geçmiş de olsa, kimi değerlendirmelere bu sayımızda yer verdik. Perspektif oluşturmaktan arşiv ihtiyacına kadar veya sorunu güne taşıyabilmek için söz konusu yazıların yararlı olacağına inanıyoruz.

Dergimizi yayına hazırladığımız sırada Ankara Ulus'ta çarşı içinde bir patlama gerçekleşti. Patlama anından itibaren ve devam eden günlerde yapılan yönlendirmeler, eylemin karşıdevrim tarafından politik istismar malzemesi olarak seçildiğini gösterdi. Eylemin ateşkesten hemen sonraya rast gelmesi istismar şansını arttırdı. Büyük olasılıkla sınır ötesine dair kimi hesaplar için bu eylem ön açıcı bir araç olarak düşünüldü. Sonrasında yakalandığı söylenen bombalar da iddia sahiplerinin elini güçlendirme amaçlıdır. Biz benzer gelişmelerde olduğu gibi işin bir anlamda magazin tarafını önemsemiyoruz. Renkli basın ve burjuva yönlendirmelerin etkisinde kalmadan süreci değerlendirmeye özen gösteriyoruz. Bu bağlamda, polis eylem amı ve sonrası için verdiği ayrıntılarla değil, devrimci öngörü ile hareket ediyoruz. Kısacası **sonuçları itibarıyla bu eylem karşıdevrim organizasyonunun bir parçasıdır**. Devletin bu türden araçları politik malzeme olarak kullanması veya kendisi gerçekleştirilmemiş dahi olsa bu türden bir eylemi politik hedefinin basamağı yapması, yeni bir olgu değildir. Devrimci demokrat potansiyelin giderek daha etkisiz kaldığı bir dönemden geçiyoruz. Her gelişme öğretici yanıyla da hafızalara yerleştirilmelidir. Bu bağlamda çıkarılması gereken derslerden biri de eylem çizgisinde net olunması gerektiğidir. Halk adına hareket eden yapılar için **politik hedef tarifinde netlik ve eylemde seçicilik**, istismar olasılığını giderek azaltır. Halkın dost ile düşmanı eylemlerinde de ayırabilmesi, provokatif adımların bir bumeranga dönüşmesini ve sahibini vurmasını beraberinde getirir.

Bu sayımızda da, solun genelde içinde bulunduğu yöntem sorununa çeşitli vesilelerle değindik. Özellikle 1 Mayıs değerlendirmeleri, solun gerçekliğini görüp çözüm araması bağlamında pek umut verici değildi. Hatta işçi federasyonlarını, kendi alanları olan ekonomik demokratik mücadele açısından değil de, 1 Mayıs'ı kutlama biçimiyle değerlendirmek, sonra ki süreçlerde yapılacak değerlendirme ve algıları şimdiden sakatlama potansiyeli taşıması açısından tehlikeli bir tutumdur; politik değil, duygusal ve öznel bir yaklaşımdır.

Okurlarımıza özellikle cumhuriyet mitingleri ile ilgili değerlendirmeyi dikkatle okumalarını öneriyoruz. Çünkü bu sürecin sonuçları hepimizi, giderek artan oranda etkileyecektir. Biz, devrimci dostlarımız dahil her muhatabımıza, bizimle aynı zemini paylaşan her kişi ve yapıya durumun önemini anlatmaya ve üzerimize düşeni yapmaya çalışıyoruz. Ne var ki yazıda da belirttiğimiz gibi **sol için artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını** öngördüğümüz bir dönemin ihtiyaçları, tek bir yapının olanaklarını aşan boyuttadır. Mütevazılığa da iddiaya da ihtiyaç olan bu dönemde, süreci doğru okuyan hiç kimsenin duyarsız kalmayacağına inanıyoruz.

Ülkemiz bir kez daha seçim sürecinde. Her seçim süreci döneme ait farklı ilişki ve çelişkileri barındırır da, genel anlamda, seçimlere dair bir yaklaşımdan/perspektiften bahsedebiliriz. Bunun için, Şubat 2004'te yayınladığımız "Seçim Sürecinde Türkiye" kitapçığının, yeniden okunmasını, tüm okurlarımıza öneriyoruz. Sitemizde de bulunan bu kitapçık ihtiyaç duyulması halinde dergi büromuzdan edinilebilir. Sevgiyle kalın...

İÇİNDEKİLER

Bahadır Deniz	1-2
Cumhuriyet Mitingleri	3-8
1 Mayıs'a Dair	9-15
Hrant Dink Cinayeti ve Arkaplanı	16-20
Türkiye-AB İlişkileri	21-25
Ortadoğu Satranç	26-27
Lübnan, Cemayel Suikasti	28-29
8 Mart'ın Ardından	30
Ya Barbarlık Ya Sosyalizm	31-33
Doğru Yerden Öğrenelim	34-38
Devrimci Hareket Yurtdışı	39-43
Üreten Biziz...	44-45
Büyük Buluşma 2'nin Ardından	46-50
Haber-Yorum-Okur Mektubu	51-53
Gündem Sohbetleri	54-56

Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı DEVİRİMCİ HAREKET

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü **Fehmi Kılıç**

Yayın Türü: Yaygın

Adres: İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No: 9/5 Beyoğlu-İstanbul

Tel: 0212 249 38 75 **Faks:** 0212 249 38 74

Web: <http://www.devrimcihareket.net>

E-posta: devrimcih@yahoo.com web@devrimcihareket.net

Hesap no: Akbank Taksim Şubesi 0060572-5

Euro Hesap no: Akbank Taksim Şubesi 0028274-9

Ege Temsilciliği: 853. Sok. Bilen İş Hanı. K:7 D:709 Konak-İzmir

Tel: 0232 441 98 19 **E-posta:** izmir_devrimci_hareket@yahoo.com

Avrupa İrtibat

Almanya (Turkey Information Center) Tel: 0049 176 251 72 451

Avusturya Tel: 0043 067 693 333 94

Belçika Tel: 0032 473 80 65 66

Fransa Tel: 0033 618 93 94 34

Hollanda Tel: 0031 624 47 76 76

İngiltere Tel: 0044 781 63 666 35

İsviçre Tel: 0041 764 73 41 01

Baskı Yeri: Berdan Matbaacılık (Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi C Blok 215-216 Topkapı-İstanbul)

UMUDU DAMITANLAR DAHA NİTELİKLİ KARŞILIKLAR ALIR

Bahadır Deniz

2007 için toplumun çeşitli kesimlerinden insanların umuda dair beklentilerini içeren, 31 Aralık gününe ait bir haberden kısa kesitler sunuyoruz.

-“2007 oldukça umutsuz” (Mehmet Bekaroğlu-milletvekili)

-“Umutsuzum” (Melike Demirağ-sanatçı)

-“2007 yılından hiçbir şey beklemiyorum.” (Beliz Erol-MSÜ Matematik Bölümü Öğrencisi)

-“Hiçbir ümidim yok.” (Kadir Cangızbay-Öğretim Görevlisi)

-“Neden arkadaşlarımla neredeyse çoğunluğu milliyetçi, pardon ulusalcı ya da neoliberal oldu? Uğruna dayak yiyip, gözaltına alınmayı bile göze aldığım her durumun 40 sene sonra neredeyse aynen sürmesinden daha üzücü ne olabilir?” (Tuğrul Eryılmaz-Radikal Ekler, Milliyet Sanat Yayın Yönetmeni)

Yukarıda aktardığımız ve daha da çoğaltabileceğimiz, hatta bugün daha güvenli ve daha umutlu olması gereken kişi ve kesimleri de yoğunlukla kapsayan bu umutsuzluk/çaresizlik halleri çeşitli açılardan incelenebilir. Biz özellikle dün devrimci olup, önüne dünyayı değiştirmek gibi büyük hedefler koyup bugün adeta hedefleriyle beraber küçülenlerin durumunu konu edeceğiz. Bu durum, ne denli değişim, vb olgularla gerekçelense de gerçekte bir çeşit geriye dönüştür. Sosyalist bir ülkede yaşanan geriye dönüşleri çağrıştıran bir gelişmedir. Sosyalizme doğru önemli mesafeler kazanan bir ülkede kapitalizme ait değerlerin çeşitli biçimlerde sızıp giderek egemen olması bir süre sonra baştan aşağı her şeyi nasıl değiştirip kapitalizmin renklerine boyadıysa, dün devrimci kimlikle pek çok etkinliğin öznesi olmuş kimi insanlarda da bugün kapitalizmi adeta yeniden keşfedip renklerine hayranlıkla bağlanma hali gözleyebiliyoruz.

Bir kişi veya yapı devrim

sorunu olarak gördüğü ve yıllarca mücadelesini bu bağlamda verdiği sorunları mevcut sistem içinde aşmayı temenni ederek adım atmaya başladı mı, dilini ve adımlarını esnetir, yumuşatır ve bilerek veya bil-meyerek sisteme ve öznelerine olumluluk atfetmeye başlar. Öznellik gerçekliğin yerini alır ve daha da önemlisi, **devrim** gibi köklü değişimlerin gerektirdiği, kazanımı sonradan ortaya çıkacak mücadeleler yerine **günü kurtarma** amaçlı çabalar tercih edilir.

Yukarıdaki umutsuzluk hallerinin, ortaya çıkan bu sonuçların hiçbiri tesadüf değildir. Bu kişiler ne denli yakınıyor görünse de gerçekte tercih ettikleri bir duruşun sonuçları ile karşı karşıyalar. Çünkü **umut**, kendiliğinden gelip insanın içine yerleşmez veya insanın içine çöken **umutsuzluk**, yerleştiği yeri kendiliğinden terk etmez. Bunu en iyi bilen kesim, bir dönem örgütlü yaşam sürmüş olanıdır.

Düne kadar toplumun hemen her kesimine bir kurtuluş projesi sunan ve bunun uğruna hemen her bedeli göze alan öznelerin bugün,

sanki böyle bir pratik yaşamamış gibi günlük problemler karşısında şaşkınlığa düşmesi veya sistemin en sıradan vaatleri peşinden koşan, günü kurtarmayı başarı sayan bir konumu seçmesi yakışık düşmediği gibi bu zemini gözleme konumunda olan kesimlerde özgürlük projelerine olan inancı da zayıf düşürmektedir.

Dünkü teorik ve pratik üretimle maddi ve ruhsal bağı kesen veya o üretim bugünün ihtiyaçlarını gidermediği için mesafe koyduğunu söyleyen kesimlerin o koydukları mesafe sonrasında durdukları yer, samimiyetlerini de devrimciliği sındırma ölçülerini de dışavuran bir göstergedir.

Yaşanan düş kırıklıkları hangi boyutlarda olursa olsun, devrimciliği bir bütün halinde yargılamaya veya sistemi yeniden keşfe sebep olmamalıdır. Özellikle yakın devrim hayalleri veya devrimciliğin hafife alınması, kırılmaların daha sert yaşanmasına sebep oldu. Halbuki **umut**, hiçbir zaman insanlar hazıra konsun diye kapılarında beklemedi. Özellikle yaşam kalitesini arttıran basamaklar her

Son zamanlarda kimi devrimci yapıların, gerçekliğini kabul etmek ve içine düşülmüş olan etkisizlik konumuna çözüm aramak yerine, adeta başarı kırıntılarını veya başarı olduğu tartışmalı gelişmeleri “zafer” olarak ilan edip günü kurtarmayı tercih etmesi, benzer bir durumdur. Sıradan bir insan veya devrimciliğin gereklerini kulaktan dolma ölçülerle test etmekten öte isabetli değerlendirme yapma şansı olmayan izleyici konumundaki kişiler için, 1 Mayıs'ta Taksim'e ayak basılmış olması, başarı gibi görünebilir. Ne var ki birkaç gün sonra Deniz'ler için yapılan gösterilerde dışavuran ve giderek kendini daha çok hissettirecek olan kitle kaybı, en azından devrimci yapılarca görmezden gelinemez/gelinmemelidir.

zaman yüksek, tırmanması her zaman zor oldu. Bu nedenle de **umut, onu damıtınlara daha nitelikli karşılıklarla döndü.**

Bugün belki devrimcilikten veya geçmişte kalmış pratiklerden yakınmak işi daha da karmaşıklaştırmakta, doğru tercih güçlüğü çekenlerin işini daha da zorlaştırmaktadır. Ama bilinçli bilinçsiz tüm yıpratma çabalarına rağmen **devrimci yaşam tercihinin** halkın gündemine gelmesi kaçınılmazdır. Çünkü devrimcilik, alternatif bir yaşam tercihi olarak, olsa olsa taşıdığı eksiklikler nedeniyle eleştirilebilir. Ama, **kapitalizm ve onun türevi olan yaşam biçimleri, insanlığı bir bütün halinde tükenişe doğru sürüklüyor.**

Devrimcilerin sistemle girdikleri kavga, diğer tüm kavga biçimlerinden farklıdır. Taraflar arasındaki eşitsizlik, zamana yayılmış biçimde irili ufaklı yenilgiler almak, her an bedel ödeme tehdidi altında yaşamak; devrimciliği, sistemle barışıklık içinde sürdürülebilir bir kimlik olmaktan çıkarır. Bu konuda adeta herkesin konuşuyor olması veya hemen herkesin söyleyecek sözünün olması, gerçekliği değiştiriyor. **Dünün devrimci dokusu, bugün bolca mafya ve iş adamı üretmiş durumda.** Bu sonuç karşısında bugünün devrimci yapılarının yapması gereken en son şey, kendini bu sonuçtan muaf görüp bir diğerini müsebbip ilan etmek ve bundan günü kurtaracak kazanımlar ummaktır.

Bugün eğer kitleler haklı olan tepkilerini doğru hedefe yöneltemiyor ve Cumhuriyet Mitingle-ri'nde olduğu gibi sistemin işaret ettiği "muhalif" tanıma milyonlar halinde kolaylıkla yedeklenebiliyorsa, bu sonuçta, "çağrıcı"ların başarısından çok solun/devrimcilerin başarı-

sızlığını okumak gerekiyor. Gerçek- te mitinglerde toplanan kitle homo- jen değildi. AKP'ye tepkiden anti- emperyalizme kadar insanları sis- tem karşıtlığına yöneltebilecek çe- şitli nitelikler, doğru bir önderliğin yönetmenliğinde örgütlü bir karşı duruşa taşınmadığı için, bu boşluk başkaları tarafından doldurulmakta ve sisteme tepki, sistemi güçlendi- ren kanallara akıtılabilmektedir. Ya- ni mitinglerdeki kitle sanıldığı gibi salt darbe severlerden veya laik- antilaik ikileminin oluşturduğu kı- sırdöngüye düşenlerden ibaret de- ğildi.

Arkasında durulan ve her koşulda savunulan net tanımların zayıflığı oranında büyüyen **ölçek- sizlik**, solu şekilsizleştirirken, ehve- nişer tercihler, "hiç yoktan iyidir ka- naatkarlığı" giderek ağırlık kazan- maya başladı. Örneğin, futbol taraf- taları içinde fanatizmin bilinen ol- lumsuz pek çok niteliğini bağrında taşıdığı halde, salt isminin sonuna sol çağrışım yapan bir ek koyduğu, "futbola soldan bakıyorum" dediği veya "Çarşı her şeye karşı" refleks- leri verdiği için (ki bu başka bir ze- minde yanlış bir tercih, bir sapma hali olarak değerlendirilebilecek bir ifadedir) futbol taraftarları devrim- ciler tarafından alkışlanabiliyor. Ve bilerek veya bilmeyerek o alana ilgi arttırılmış oluyor. Son zamanlarda kimi devrimci yapıların, gerçekliği- ni kabul etmek ve içine düşülmüş ol- lan **etkisizlik** konumuna çözüm ara- mak yerine, adeta başarı kırıntılarını veya başarı olduğu tartışmalı geliş- meleri "zafer" olarak ilan edip günü kurtarmayı tercih etmesi, benzer bir durumdur. Sıradan bir insan veya devrimciliğin gereklerini kulaktan dolma ölçülerle test etmekten öte isabetli değerlendirme yapma şansı olmayan izleyici konumundaki kişi- ler için, **1 Mayıs'ta Taksim'e ayak**

basılmış olması, başarı gibi görü- nebilir. Ne var ki birkaç gün sonra Deniz'ler için yapılan gösterilerde dışavuran ve giderek kendini daha çok hissettirecek olan kitle kaybı, en azından devrimci yapılarca görmez- den gelinemez/gelinmemelidir.

Devrimciler, belki de sınıflı toplum tarihi boyunca hiç bu denli kapsamlı bir saldırıya maruz kalma- mıştır. Çünkü zorbalık, artık tüm dünya ölçeğinde aynı anda saldırıya geçecek denli örgütlenmiş; saldırı çeşitlerini de imha araçlarını da geliştirmiş durumdadır. Daha da ö- nemlisi, beyinleri çelmeleme konu- sunda geliştirdiği yöntem ve araçlar da hafife alınır cinsten değil. Böyle bir abluka karşısında, sisteme öy- künmek veya sisteme rücu etmiş **ye- ni yetme iş adamlarının** öğütlerini dinlemek, daralan hareket imkanla- rını genişletmeyeceği gibi kapitaliz- me ait değerlerin ve düşünme kalıp- larının devrimci topraklarda da ken- dine çimlenme imkanı bulmasına fırsat verecektir.

Bugün toplum bir bütün ha- linde umutsuz ve mutsuz. Belki dev- rimcilik de insanı bir anda mutluluk bulutlarının üzerine taşıyor; ama, diğer toplumsal kimliklerden farklı olarak, sorunların nedenlerini anla- manın ve gerçek çözümler üretme- nin en gerçekçi yolunu göstermekte ve sonuçta insana, küçük sevinçler peşinde vakit tüketmek yerine, ya- şama bir bütün halinde dolu, nitelikli ve mutlu karşılama fırsatı vermekte- dir.

Bugün belki, devrimci de- ğerlerin ağırlığının daha az hissedil- diği bir iklimde olmanın etkisiyle, kapitalistleşme yolundaki eski yol arkadaşlarımızın sözü daha çok ge- çiyor veya bu tercih ve konumları giderek kalıcı bir meşruiyete kavu- şuyor gibi görünebilir. İşte gerçekte bu görüntü de **değerlerde kapita- list iklime doğru savrulmanın** ya- rattığı yanılsamayla bire bir ilintilidir. Halbuki, devrimcilerin Mark- sizm'i yeterince kavrayamamış ol- lanları dahi, rüzgarın kapitalizmden ve dolayısıyla, yeni yetme olanı da- hil, kapitalistten yana istikrarlı bi- çimde esmeyeceğini, devranın dö- neceğini ve kimsenin yaptığının ya- nına kâr kalmayacağını bilir.

Biz özellikle dün devrimci olup, önüne dünyayı değiştirmek gibi büyük hedefler koyup bugün adeta hedefleriyle beraber küçülenlerin durumunu konu edeceğiz. Bu durum, ne denli değişim, vb olgularla gerekçelense de gerçekte bir çeşit geriye dönüştür. Sosyalist bir ülkede yaşanan geriye dönüşleri çağrıştıran bir gelişmedir.

CUMHURİYET MİTINGLERİ VE GENELKURMAY MÜDAHALESİNİN EKONOMİ POLİTİĞİ

Türkiye'de ordu, başından beri sistemin asli unsurlarından ve iktidar bileşenlerinden biri olarak varlık göstermiş, bu durum, hükümetlerce değişmeyen bir nitelik olarak kalıcılaşmıştır. Hukukun gerçekte biçimsel olmaktan öte bir rolü olmayan kimi hükümlerinde siyaset dışı gibi gösterilse de ordu hiçbir zaman siyaset dışında kalmamış, gerektiğinde iç tüzüğe veya başka gerekçelere sığınmış, hizmet ettiği sermaye güçleri ihtiyaç duyduğunda ise, anayasayı da ihlal ederek darbe yapmıştır.

28 Şubat'ta ordu, öncekilerinden farklı olarak tekelci sermayenin ihtiyacı olan müdahaleyi silahsız gerçekleştirmiş, kimilerinin "postmodern darbe" olarak tanımladığı operasyonda "silahsız kuvvetler" adı altında kimi emek örgütlerini yedeklemiş, sonrasında da süreç, ordunun müdahaleciliğini meşrulaştırır yönde gelişmiştir. Bu süreçte, şeriat tehdidi, laikliğin korunması, bölücülüğe karşı mücadele, vb kavramlar öne çıkarılmış ve devamında da hemen her müdahalenin değişmez gerekçesi olmuş; ordu, hiçbir zaman siyasal yaşamın dışına çıkmamıştır.

Genelkurmay'ın 27 Nisan'da yaptığı müdahale de muhtıra, emuhtıra, vb. olarak nitelenmiş; kimileri 12 Mart'a benzetmiş, kimileri de "ilerici" bulduğu için 12 Mart'tan farklı görmüş; sonuçta toplumun gündemine doğru-yanlış çeşitli biçimlerde oturmuştur.

Öncelikle belirtelim ki akılların çelmelenmesi, düşünce ve hareketin iktidar güçlerince yönlendirilmesi ve kitlelerin egemen politikalara yedeklenmesi açısından eşine az rastlanır bir dönemden geçiyoruz. Tabii kumandası egemenlerin elinde olan bu yanıltma ve yönlendirme makinesinin marifetleri geçici değildir ve devrimciler gelişmelere önderlik edemediği sürece bu alanda koyu tonda sonuçlar bek-

lenmelidir.

Genelkurmay müdahalesi ve Cumhuriyet mitingleri sol dahil hemen her kesimin değerlendirme alanına girmiş görünüyor; ama ne yazık ki daha önce de çeşitli gelişmelerde olduğu gibi, işin görülebilen boyutu, inisiyatif sahiplerinin gösterdiği veya görülmesini istediği sınırların dışına çıkabilmiş değildir.

Laik-antilaik çelişmesi etrafında toplumun kutuplaştırıldığı ve sistemden çeşitli biçimlerde rahatsızlık duyan kesimlerin yaratılan "şeriat fobisi" üzerinden sistemin bir başka tercihinin yedeklenmek istendiği biçimindeki değerlendirmelere çeşitli yer ve zamanlarda tanık oluyoruz. Ne var ki gelişmelerin bir yanına parmak basması anlamında doğru olan bu değerlendirme, son gelişmeleri açıklamaya yetmiyor. Ve hatta bu noktadan hareket edilerek yapılan değerlendirmeler, bazen ezberlenmiş argümanlarla süreci açıklamayı beraberinde getirmekte bazen de Genelkurmay'a olumluluk atfetme noktasına varabilmektedir.

Gelişmeleri, onlara yön veren çelişmelerden ve dolayısıyla sınıfsal perspektiften uzak, tekil olgular üzerinden veya bilinçli bir çarpıtmaya uğradığı burjuva basının ölçüleri üzerinden tanımlamak, değerlendirme sahibini niyetten bağımsız olarak estirilen rüzgara yedekler. Bugün solda bulunan pek çok yapıya, dergi, gazete, vb kaynağa rağmen insanlar Genelkurmay'ın müdahalesini, Cumhuriyet mitinglerini veya bugün içine girilmiş olan sürecin niteliğini doğru okuyamıyorsa, bunun ağırlıklı nedeni, solun/devrimci yapıların gündemi doğru değerlendirme konusunda genellikle yetersiz kalmasıdır.

İnternet ortamı dahil solda tarama yaptığımızda, süreci mevcut dinamikleri doğru okuyarak değerlendiren hemen hiçbir yazıya rastlamadık.

"Genelkurmay Başkanı'nun gerilimli Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinin başlamasından önce yaptığı basın toplantısındaki konuşmasını, yüksek tepelerde şu veya bu şekilde bir uzlaşmanın sağlanmış olduğu şeklinde okumuştum. R.T. Erdoğan'ın sonraki konuşma ve tavırları da bu izlenimleri teyid eder nitelikteydi.

Gerçekten öyleydi de, anladığı gibi, son gece Meclis Başkanı'nun 'radikal İslami' bir müdahalesiyle mi gelişmeler yön değiştirdi, yoksa biz de birileriyle birlikte yanılmış ya da yanılmamış mıydık bilemiyorum; Meclis'te Cumhurbaşkanlığı seçim turlarının başladığı gün benim bu satırları yazmaya çalıştığım gece yarısı Genelkurmay sitesinde yayınlanan bildiriyle birlikte sonunun nereye varacağı kestirilmesi zor bir sürecin içine girildi.

Bu arada yeri gelmişken bir konuda daha yanıldığımı itiraf etmeliyim. Baştan bu yana Cumhurbaşkanlığı seçiminin AKP açısından sanıldığından daha kolay geçilebileceğini düşünüyordum. Akıl için yol birdir derler. Bugün mevcut kitle ve oy desteğinin üzerinde bir hakim pozisyon elde etmişken koşulları daha fazla zorlamadan işlerine bakacak bir yol bulmak hiç de zor değildi. Ama o noktada işe aklın değil (muhtemelen ABD, Avrupa ve 'demokrasi cephesi' arkamızda diyerek tarihi fırsatı kaçırmak istemeyen Meclis Başkanı B. Arınç'ın temsil ettiği bir fırsatçılığın baskın çıktığı anlaşılıyor.

Kuşkusuz bu hesabın tutup tutmadığını zaman gösterecek ama, bu şekilde filler tepişirken her zaman olduğu gibi kaybedenin emekçiler olacağından kimsenin kuşkusu olmayacak.

Umarım, 'Darbe de yok, şeriat da' şeklindeki hâlâ korumakta direndiğim saptamam da aynı akıbet'e uğramaz." (O.Müftüoğlu, Birgün, 28 Nisan, abç)

Yukarıdaki ifadede altını çizdiğimiz bölümü inceleyelim; AKP'nin, koşulları daha fazla zorlamadan işine bakacak bir yol bulması hiç de zor değilmiş de şu akıl-sız Arınç işi karıştırmış!... Sorunların bu şekilde, emekliler kahvehanesinde rastlanabilecek türde kişiselleştirerek ele alınmasına son dönemlerde daha sık biçimde rastlar olduk. Bu, örgütsüzlüğün olduğu kadar Marksizm'den uzaklaşmanın da göstergesidir.

Halkevleri'nden aktarıyoruz.

“CHP'nin bu adaletsiz sistemi değiştirme taleplerine olumsuz yaklaşması ve halktan yana demokratik hiçbir çözüm önermemesi, AKP azınlık iktidarının istediği gibi kadrolaşmasına ve Amerikancı gericiliğinin elinin güçlenmesine neden olmuştur. Şeriatçı ya da faşist bir darbe yönündeki bu gidiş durdurulmalıdır.” (Halkevleri, 28 Nisan 2007)

Tehlike bu şekilde farklı yönden gelebilecek iki darbe olasılığı ile açıklandığında, **darbe olarak nitelenemeyecek gerçek tehlikelerin** görülmesinin önü alınmış, dikkatler bütünüyle darbeye (kaldı ki bugün böyle bir olasılık yok denecek kadar azdır.) çekilmiş oluyor. Aslında “Kahrolsun Cuntacılar Ve Şeriatçılar” (Haklar Ve Özgürlükler Cephesi, 30 Nisan 2007) ifadesinde olduğu gibi sorunun taraflarını ve çatışmanın kaynağını

din ile veya cuntacılıkla açıklamak da doğru değildir. Sorunun kaynağı/tarafları böyle okununca gelişmeler de yanlış okunmuş olur.

TKP'den aktarıyoruz.

“Genelkurmay Başkanlığı, klişe kimi kavramlar kullanmak ve ortaya çıkan tehdidin kaynakları konusunda herhangi bir değerlendirme yapmamakla birlikte, hayali bir olguyla uğraşmamaktadır. Türkiye'de gericilik gerçek bir tehdittir. Amerikan gülü olarak adlandırdığımız bir gericinin cumhurbaşkanlığına adaylığını koyması bu tehdidin boyutlarını göstermesi açısından önemsenmelidir.” (28 Nisan 2007)

Yazımızın ilerleyen bölümlerinde görüleceği gibi bu değerlendirme, sorunu birilerinin göstermek istediği gibi **cumhurbaşkanı adayının kimliği** gibi gerçekte meseleinin özünü gizleyen biçimsel olgularla açıklıyor.

İşçi-Köylü Gazetesi'nden aktarıyoruz.

“Görünürde TSK ile sivil otorite arasında yaşanan ve ülke emekçi halkının, laik-şeriatçı ikilemine sokulmaya çalışılarak, özde ırkçı-faşizmle, dinci(ve ırkçı)-faşizm arasında, iki faşist eğilim arasında bir tercihe doğru zorlandığı çatışma, nihai olarak emperyalistlerin bölgesel çıkarlarına hizmet etmektedir ve ülke egemenlerinin emperyalistlere en iyi hizmeti verme yarışıdır.” (4-17 Mayıs 2007)

Burada da sistem içindeki her gelişmeyi “emperyalizme hizmet”le açıklayan bir ezberle karşı karşıyayız.

Bunun dışında kimi çevreler, gelişmeyi 12 Mart'a benzetti; genç subaylardan bir tepki olduğu ve bu tepkinin önünü almak için böyle radikal bir çıkışın tercih edildiği yorumunu yaptı. Bu da ezbere dayalı bir değerlendirmedir. Genelkurmay'ın bu süreç boyunca yaptığı açıklamalar bir bütünlük arz ediyor. Yani yapılan, bir subay kesiminin Cumhurbaşkanı adayına tepkisinin önünü almak için bir açıklama değil; tersine, daha başlangıçta öne sürülen stratejinin bir parçasıdır. Hatta Ordu belki uzun zamandır ilk defa ideolojik olarak bu denli bütünlük arz ediyor. Genelkurmay başkanının

AKP'ye yakın duruşu Ordu kademesinde iki başlığa yol açmış gibiydi; kuvvet komutanları kimi konularda farklı konuşuyorlardı; ama şu anda ordu komuta kademesi de emekli subaylar da aynı perdeden konuşuyor.

HALKIN DA TARAF EDİLEREK KUTUPLAŞTIRILDIĞI GERİLMENİN KAYNAĞINDA NE ŞERİAT NE DE CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ VARDIR YAŞANAN BİR SERMAYE ÇATIŞMASIDIR

Askeri müdahale, darbe, muhtıra gibi gelişmelerin anlaşılması, onlara yön veren ekonomi politığın anlaşılması ile mümkündür. Aksi takdirde, burjuva iletişim araçlarının yanıltıcı göstergelerinin etkisi altında kalarak yön ve içerik belirlemek kaçınılmaz hale gelir.

Türkiye'de bugüne dek yaşanan darbeler, sermaye birikiminin ve kapitalizmin belli bir gelişim seviyesinde, ülkedeki siyasal gelişmelere müdahalede karşılaşılan tıkanıklığı açmanın bir aracı olarak gündeme gelmiştir. 1960, '71' ve '80'deki darbeler de, 28 Şubat da bu çerçevededir.

27 Nisan'da ordunun sürece müdahalesi bir çeşit muhtıra sayılsa da önceki müdahalelerden farklı sebeplere dayanmaktadır. Bilindiği gibi Türkiye'de kapitalizm, kendi iç dinamiği ile gelişmemiş de olsa, kendine has nitelikler taşıyarak biçimlenmiş, Cumhuriyet'in ilk yıllarında ağırlıklı olmak üzere, Kemalist geleneğin yönlendirmesiyle, iç pazara yönelik bir süreç yaşanmıştır. Bu nedenle de ülkedeki sermaye kesimlerinin önü tıkanığında bu tıkanıklığı açmak üzere yapılan müdahaleler, aynı zamanda emperyalizmle girilmiş olan ilişkinin niteliğinde bir sıçramaya denk düşer. Diğer bir ifadeyle, her darbe, Türkiye'nin emperyalizmle bağını sıkılaştıran bir basamak işlevi görmüş, ilişkilerin niteliği daha üst boyutlara tırmanmıştır.

1980 sonrasında, dünyada emperyalizmin işbirlikçi iktidar deneyimlerinin ışığında düzenlenen sistemde Genelkurmay etkili bir öz-

ne olarak varlığını korurken, ilişkiler bir darbeyi, mümkün olduğunca, ihtiyaç haline getirmeyecek biçimde düzenlenmiş; kaba ve doğrudan şiddet yerine, inceltmiş biçimler tercih edilmeye başlanmıştır. İşte bu düzenlemenin artık oturmuş olduğu ve Genelkurmay'ın siyasal hiçbir gelişmenin dışında sayılmadığı koşullarda, yüksek bir tonla gündeme gelen 27 Nisan müdahalesinin niteliğini anlamak için, Türkiye'de kapitalizmin durumuna, emperyalizmle girilen ilişkilerin niteliğine bakmak gerekiyor.

Sermayenin küresel çaptaki sınırsız saldırısı ile birlikte, Türkiye'de belli ilişkilerle korunabilmiş olan iç pazarın tümüyle emperyalist tekellerin saldırısına maruz kaldığı ve yağmalandığı görülüyor.

Teknolojik ve sermaye yapısı nedeniyle zaten sorunlar yaşayan ve ancak dış destekle ayakta kalabilen Türkiye'deki burjuvazi, küresel sermayenin etki alanlarını arttırması oranında daralmış ve sonuçta AKP iktidarı ile birlikte, tümüyle **mülkiyet yapısını değiştirecek** bir saldırı ile karşı karşıya kalmıştır. Global sermayenin bu saldırısında ancak çok sınırlı bir kesim ayakta kalmayı başaramıştır.

Uygulanan ekonomik modelle uyum sağlayarak teknoloji ve sermaye bileşimiyle bu yapıya ayak uyduran ve belirli oranlarda rekabet şansı yakalayabilen sınırlı sayıdaki tekel dışında tüm burjuva kesimler ya sermayesinin büyük bir kısmını yabancılara devretmek zorunda kalmış ya da mülkiyet tümüyle el değiştirmiştir. Bu süreçte, global sermayenin saldırısına öncelikle hedef olan kesim, iç pazardaki faiz oranlarının çok yüksek olması nedeniyle, en yüksek karlılığa sahip olan bankacılık sektörüdür. Böylece, Türkiye'deki bankaların büyük bir kısmı, ya tümüyle ya da sermaye çoğunluğu yabancı sermayenin eline geçecek şekilde el değiştirdi. Şu anda bankacılık sektörünün %60'ı yabancılara denetimine girmiş durumda. Bu alandaki saldırının bir ölçüde sonuna yaklaşıldığını söyleyebiliriz. Yabancı sermayenin bankacılık sektöründe daha yüksek oranlarda ortaya çıkması iç dengeleri de

alt üst edeceği için tercih edilmiyor. Bu oran dünyada ancak birkaç ülkede %70'i aşmıştır.

Önümüzdeki süreçte global sermayenin Türkiye'ye yönelik saldırısının öncelikle, **üretim araçları ve perakende ticaret** alanında olması ve sonuçta üretim araçlarının (fabrikaların, işletmelerin) bütünüyle el değiştirmesi bekleniyor.

Zaten işletmelerin büyük bir kısmı, şu ana kadar ayakta kalabilmek için, sermayesini ve teknolojisini büyük oranda yabancılara kaptırmış durumda. Ve bugün artık eşiği geçilen aşama, mülkiyetin ve pazarın tümüyle yitirilmesidir.

Son birkaç yıla kadar yabancı sermayenin temel ilgi alanının dışında kalmış olan perakende ticaret, artık %40'lar oranında büyük marketlerin ellerine geçmiş durumda. Önümüzdeki iki yıl içinde dünyadaki 80'e yakın büyük tekel grubunun bu alanda Türkiye'ye gireceği, yeni yatırımlarla perakende ticaretin çok büyük bir kısmının yabancı sermayeye geçeceği öngörülüyor. Bu, aynı zamanda Türkiye'de orta ve kü-

çük burjuva kesimde, milyonları aşan sayıda insanın yoksullaşması, işsizler ordusuna katılması anlamına geliyor. Tabii sorun sadece orta ve küçük burjuvazi ile sınırlı değil; emperyalizmle girilen bu ilişkilerin niteliği sonucu, uluslararası düzeyde zorlaşan rekabet ve işgücünün çok daha düşük olduğu ülkelerde üretim yapan firmaların ayrıcalıklı konumu nedeniyle, Türkiye'de bir taraftan işgücünün maliyetinin çok daha aşağılara çekilmesi çabası gündeme gelmiş, diğer taraftan da mülkiyetin tümüyle (şu anda iç pazardaki payları dahil) yabancı sermayenin eline geçmesini hedefleyen bir politikayla/saldırıyla karşı karşıya kalınmıştır. Sadece ülkemizde değil, globalleşme sürecinin yaşandığı bütün ülkelerde gündemde olan bu saldırı, orta sermaye gibi pek çok tekel grubunu da hedefine almış durumdadır.

Bu süreçte, geçmişte yapılan darbelerle birlikte ayrıcalıklı konum kazanan ve askerle girmiş oldukları olumlu ilişkilerle hep ayakta kalmış olan, oligarşi kapsamındaki

Uygulanan ekonomik modelle uyum sağlayarak teknoloji ve sermaye bileşimiyle bu yapıya ayak uyduran ve belirli oranlarda rekabet şansı yakalayabilen sınırlı sayıdaki tekel dışında tüm burjuva kesimler ya sermayesinin büyük bir kısmını yabancılara devretmek zorunda kalmış ya da mülkiyet tümüyle el değiştirmiştir. Bu süreçte, global sermayenin saldırısına öncelikle hedef olan kesim, iç pazardaki faiz oranlarının çok yüksek olması nedeniyle, en yüksek karlılığa sahip olan bankacılık sektörüdür. Böylece, Türkiye'deki bankaların büyük bir kısmı, ya tümüyle ya da sermaye çoğunluğu yabancı sermayenin eline geçecek şekilde el değiştirdi. Şu anda bankacılık sektörünün %60'ı yabancılara denetimine girmiş durumda. Bu alandaki saldırının bir ölçüde sonuna yaklaşıldığını söyleyebiliriz. Yabancı sermayenin bankacılık sektöründe daha yüksek oranlarda ortaya çıkması iç dengeleri de alt üst edeceği için tercih edilmiyor. Bu oran dünyada ancak birkaç ülkede %70'i aşmıştır.

kesimlerden çok az bir kısmı AKP iktidarı ile birlikte ayrıcalıklı konumlarını sürdürebildi. **Geleneksel oligarşinin kapsamında yer alan pek çok tekel grubu, ya tasfiye oldu ya da şu anda tasfiye olma tehdidiyle doğrudan doğruya karşı karşıyadır.** Bunlara, saldırının en sistematik ve en keskin biçimiyle muhatap edilen işçi, köylü, emekçi geniş halk yığınları da eklendiğinde, uluslararası sermayenin global saldırısının hedefindeki kapsamın ne denli geniş olduğu görülür.

Bir süredir, özellikle soldaki dağınıklık/örgütsüzlük nedeniyle emekçi kesimler arasında bir siyasal temsil sorunu yaşanıyor. Sisteme karşı tepki duyan çok geniş yığınlar, tepkilerini tırmandırabilecek, siyasal düzeye taşıyabilecek bir örgütlenmeden devrimci bir önderlikten yoksun durumdadır. Parlamento içinde yer alan muhalefet partilerinin de bu kesimleri yedekleyebilme şansını yakalayamadığı uzun bir dönemde, saldırı politikalarının uygulayıcısı AKP, sisteme karşı oluşan muhalefeti de bir biçimde yedekleyebildi. İşte bugün, **Cumhuriyet mitingleri, Genelkurmay müdahalesi, vb ile dışavuran gelişmelerin özü; hızla mülksüzleştirme tehdidi altında bulunan orta ve küçük sermaye kesimleri ile bazı tekel grupları dahil burjuvazinin, geniş halk yığınlarının muhalefeti yedekleyerek siyasal arenada varlık göstermesidir.** Burjuvazinin

bu kesimi siyasal olarak kendini ifade etmede araç ararken, geleneksel ittifakı nedeniyle orduyla dirsek temasını sürdürüyor. Ancak, günümüzde artık ordunun daha önceki yıllarda olduğu gibi darbe türü bir müdahaleyle kendisine bel bağlayan burjuva katmanlarının taleplerini yerine getirmesi mümkün görünmüyor. Buna, AB süreci gibi **emperyalizmin tercihleri** de engel oluşturuyor. Kitlelerin hareketinin yönlendirilmesinde ve egemenlik oluşturmada askeri güç yerine medya, vb araçlar öne çıkmış durumda. Ayrıca, AKP iktidarının militan yapısı, tarikatlarla ve sermaye çevreleriyle girmiş olduğu ilişkiler, yukarıdan aşağı örgütlenmede devlet, polis içerisinde sağladığı ilişkiler, sayısı 300 bine yakın güvenlik örgütleri ve AKP'nin toplam kadrolaşması, hafife alınmaması gereken bir diğer engeldir. Tam da bu noktada, iktidarını askerle sağlama isteyen kesimlerin darbe dışında neler yapabileceği sorusu öne çıkıyor.

Bugüne kadar askerler siyasal iktidarın uygulamalarına, çeşitli biçimlerde müdahale etmeye çalıştı. Bu, hiçbir zaman eksik olmadı. Görünürde genellikle laiklik ön plana çıkarıldı. Hemen hiçbir anti-demokratik uygulama dikkate alınmazken; laiklik, demokratikliğin tek ölçüsüymüş gibi yansıtıldı. Demokratiklik tanımındaki bu daraltmaya Türkiye solunda bazı kesimlerin de ortaklık etmesi, askerlerin

müdahalelerini bu konu üzerinden yapmasını kolaylaştırdı.

Genelkurmay'ın son 5-6 yıldır kendi içinde sürdürdüğü tartışmalar da dikkate alınır, askerin var olan siyasal sisteme müdahalesinin araçlarının daraldığı ve yeni araçlar yaratılması ihtiyacının gündeme geldiği görülür. Askerlerin son dönemlerdeki açıklamaları genellikle birilerini göreve çağırma noktasındaydı. Göreve çağrılan kesimler, parlamentodaki muhalefet partileri, devlet bürokrasisi içersindeki etkili kadrolar, Anayasa Mahkemesi, Yargı, vb kurumlardı. Ancak, bunların hemen hiçbirinden, AKP'nin kadrolaşmasının da etkisiyle, önemli bir direnç gelmedi. Ve AKP, politikalarını oldukça radikal bir tarzda hayata geçirmek için bugüne kadar elinden geleni yaptı. Süreç bu şekilde ilerlerken farklı bir oluşum kendini göstermeye başladı.

Bilindiği gibi ordu, bugüne kadar MHP ile yakın bir diyalog/ilişkilendirme içindeydi. Türkiye'de ordunun temel çimentosunun **milliyetçilik** olması bu yakınlaşmanın önemli gerekçelerinden birini oluşturdu. 12 Eylül öncesinde MHP ile kontrgerillanın işbirliği bu yakınlaşmanın en özel halkalarındandı. Ancak son yıllarda MHP'nin geleneksel duruşunun ihtiyaca denk düşmemesi dahil çeşitli nedenlerle, arada, giderek büyüyen bir mesafenin oluştuğu görülüyor. Laikliği ön plana çıkararak sisteme müdahale eden ordu, hala Türk-İslam sentezi ideolojisi içinde bulunan, İslami motifleri öne çıkaran bir yapı ile işbirliği yerine, farklı bir tercihte bulundu. İşte çimentosunu yine milliyetçiliğin oluşturduğu ve anti-emperyalist tepkileri kendi potasına akıtabilen yeni bir siyasal oluşumu yaratma süreci bu şekilde başlatıldı. Türkiye'nin Asya'ya yönelmesi, bölgede geliştireceği bağımsız politikalarla kendi kimliğini bulması, vb motifler etrafında, hem Genelkurmay'ın iç tartışmalarında hem de entelektüel aydın çevrelerde böyle bir ideolojik alt yapı oluşturuldu. Bundan sonra geriye bunun kitleleştirilmesi kalıyordu. Bu çerçevede, yukarıdan aşağı, faşist hareketin kitleleşmesi gibi kitle tabanı oluşturma müca-

delesi başlatıldı.

Gazetelerden, dergi ve televizyona; ADD gibi derneklerden emekli generallere ve İP gibi yapılara kadar pek çok araç üzerinden, Anadolu'nun en ucra köşelerine kadar yaygınlaştırılan motif ve refleksler etrafında farklı kesimlerden bir örgütlenme yaratıldı. Harekete geçirilen insanlar homojen bir bileşim oluşturmaya da, geçmişte sola şu veya bu oranda yakın durmuş olanlar yoğunlukta idi. **Türkiye'nin demokratikleşme sürecinde, gerek 12 Eylül'le gerekse globalleşme ile ortaya çıkan sorunlarda solun alternatif politikalar üretmek halkla kucaklaşma işlevini yerine getirememiş olmasıyla ortaya çıkan boşluk bir anlamda istismar edildi.** Böylece, kitlelerin demokratikleşme beklentilerini, emperyalist politikaların sonuçlarına karşı oluşan öfkeyi ve mücadele eğilimlerini anti-emperyalist sloganlarla kendi safına çekebilen yeni bir hareketin adım adım oluşturulma süreci başladı. 50-60 kişiyle bölge toplantıları yapıldı ve bu toplantılar giderek okullarda, kasabalarda, şehirlerde yaygınlaştırılarak belli bir olgunluğa ulaştı. İşte yaklaşık 4 yıllık süreçte örgütlenen bu kesimler, mitinglerdeki kitleliliğin gerçek kaynağıdır. Bu süreçte laiklik savunusu, şeriat tehlikesine vurgu gibi cumhurbaşkanlığı seçimi de birleştirici ve tetikleyici bir öge olarak kullanıldı. Genelkurmay'ın 27 Nisan müdahalesi de bu çerçevededir. Yoksa, **Cumhurbaşkanı adayının niteliği, sorunun kaynağı olarak görülürse, ormanın yerine sadece ağaca bakılmış ve gerilmenin nasıl bir seyir izleyebileceğini görebilme olasılığı da ıskalanmış olur.**

Bugün sokakta milyonlarla kendini ifade eden iradenin tepkisi, emperyalizme değil, emperyalizmle ilişkilendirme biçimidir. Mevcut parlamentoya bu sorunun aşılacağına inanıldığı için, farklı bir örgütlenmeye gidilmiş ve süreç giderek kendi araçlarını yaratmıştır. Yaklaşık 4 yıldır devam eden bu sürecin belli bir olgunluğa ulaştığını görüyoruz. Artık Anadolu'nun hemen her yerinde, en ufak kasabasına varıncaya kadar örgütlü bir ilişkiden

söz edilebilir. Sürecin bir diğer niteliği de öncelikle gençliği ve giderek harekete geçirebildiği herkesi bir **milis** örgütlenmesini çağrıştıracak şekilde motive ederek işlevlendirmesidir. 400'e yakın demokratik kitle örgütünün destek verdiği Ankara'daki 14 Nisan mitinginde sürecin dışında kalmaya özen gösteren TMMOB, TTB, DİSK, vb yapıların da giderek yedeklendiği görülüyor.

Aşağıdan yukarı gelişen bir halk hareketiymiş gibi yansıtılan ve sanki emekçilerin de sorunlarını çözecek bir gelişme olarak algılanması istenen hareketin, meydanlarda Tuncay Özkan, vb kimliklerin ağzından dillendirdiği parti ortaklaşmaları, gerçekte sadece seçime dayalı ittifak önerileridir. Ancak, bu kapsamda atılan adımlar, AKP'nin meclisteki ağırlığına son vermeyi amaçlayan, kısa vadeli bir **çıkartma** olarak görülmelidir. Hatta böyle bir gelişme, söz konusu hareket için sadece **geçici bir basamak** sayılacak ve büyük olasılıkla, kendilerini doğrudan ifade eden, daha uzun soluklu programları uygulamak üzere yeni bir oluşum için çaba/mücadele sürecektir. Bu, mevcut bir partiyi ele geçirmek biçiminde olabileceği gibi yeni bir parti olarak da tasarlanabilir. Burada görülmesi gereken en temel nokta, yönelimin basit bir hükümet değişikliği ile sınırlı olmadığı; kapitalizm içinde de olsa, farklı bir düzenlemeyi amaçladığı ve bu konuda gerekli araçları da yaratarak kararlı adımlar attığıdır.

Ancak gösterilere katılımın boyutuna ve öne çıkarılan demokratik söyleme rağmen, demokratikleşmeyi laiklikten ibaret gören ve anti-emperyalizmi slogan düzeyinde kullanan, iş yaşamından Kürt sorununa kadar hiçbir konuda en ufak bir demokratik açılım vaat etmeyen bir siyasal kimlikle karşı karşıya olunduğu bir an olsun akıldan çıkarılmamalıdır.

Aslında bu tür gelişmelerin niteliğini ve yönelim olasılıklarını doğru okuyabilmenin gereklerinden biri de sistemin etkili özneleri arasındaki ilişki ve çelişmelerin hangilerinin rutin hangilerinin olağandışı olduğunu saptayabilmektir. Değişen ilişki ve dengeler doğru değerlendirilemediğinde alışılmışın dışında her hareket ezberi bozar ve yanlışlığa sebep olur. Örneğin, burjuvazinin egemen güç olması, burjuvazi ile devletin politika üretme mekanizmaları arasında her zaman için bir özdeşlik olacağı anlamına gelmez. Çünkü burjuvazi genellikle yakın dönemdeki çıkarlarını düşünür. Ama devletin etkili ve yetkili kurumları, politika üretme merkezleri daha uzun perspektifler için politika üretebilirler. Bu nedenle, aralarında belirli bir açı farklılığının olması normaldir. Örneğin, Genelkurmay'ın 50 yıl sonrasını hedefleyen planları var. Bu nedenle günlük politika yapan bir siyasi iktidar ile 50 yıl sonrasını planlayan bir askeri kesim arasında açı farklılığının olması mümkün değildir. Bugün AKP,

emperyalizmin ve işbirliği yaptığı tekelci burjuvazinin günlük taleplerine cevap verebilecek politikaları ön plana çıkarıyor. Açık farklarından birisi de buradan kaynaklanıyor. Ama bu açık farklılığı Genelkurmay'ın anti-emperyalist olduğu anlamına gelmiyor. Çünkü anti-emperyalizm farklı bir sanayileşme ve mülkiyet modelini gerektirir. Diğer bir ifadeyle, anti-emperyalizm, anti-kapitalizmi gerektirir. Bu ortaya konmadan, anti-emperyalizm çok soyut kalıyor ve sadece kitleyi bu slogan etrafında toplamaya yarayan bir araç olarak kullanılıyor.

SÜRECİN BUNDAN SONRAKİ GELİŞİM EĞRİSİNİ TARAFLAR ARASINDAKİ MÜCADELENİN ŞİDDETİ BELİRLEYECEKTİR

Aslında süreç yaklaşık dört yıllık bir hazırlığa dayanıyor ise de bir yanıyla yeni başlamış da sayılır. Sokağın ve karşıt gelişmelerin ortaya koyduğu sonuçlar yeni hamleleri ve farklı taktikleri ihtiyaç haline getirebilir. Bu hareket demokratik olmadığı gibi, gerilimi tercih eden bir duruşa da sahip. Hatta bu nedenle, demokrat kimliği ile bilinen bir kişinin cumhurbaşkanı seçilmemiş olmasını ve sürecin gerilimi düşüren yönde gelişmemesini tercih ettiklerini düşünüyoruz. Yüksek tansiyon, kitleleri ajite etmede ve yönlendirmede tercih ettikleri bir durumdur. Benzer şekilde aleyhlerine işleyebileceğini sezdikleri bir görüntüyü hızla geri çeken taktiklere de başvuruyorlar. Örneğin Ankara mitinginde generallerin öne çıkmasının yaratacağı olumsuz imajı silmek için İstanbul'da "Ne şeriat ne darbe, demokratik Türkiye" sloganı devreye sokuldu.

Önüne, iktidarı ele geçirmeyi ve ihtiyaç duyulan düzenlemeleri yapmayı koymuş olan bu hareketin tabii ki tercihi, seçimlerle, çatışmasız biçimde yol almaktır. Ne var ki ok yaydan çıkmış durumda ve iki tarafın da kozları küçümsenmeyecek boyutlardadır. Askerin bu süreçte taraf olması, darbe olabileceği anlamına gelmiyor. Artık yukarıda da belirttiğimiz gibi darbe tercihi de başarı olasılığı da çeşitli içsel ve dışsal sebeplerle zayıf görünüyor. Yani

darbeden değil de darbe tehdidi ve istismarından söz edebiliriz. Büyük Ortadoğu Projesi'nde ortaya çıkan gelişmeleri milliyetçilik potasına akıtabilmeyi başaran bu hareketin **Kürt sorunu** karşısındaki tutumu da benzer olacaktır. Sürecin istenen rotadan çıkmaması için yer yer demokratik görüntülere ihtiyaç duyulsa dahi bu, çap ve derinliği büyütülen milliyetçilik sebebiyle **Kürt sorunu dışında daha genel konularda** olacaktır.

BU SÜREÇTE DEVRİMCİLERE DÜŞEN GÖREVLER NELERDİR

Genelde globalleşmenin özelden AB sürecinin sonuçları sebebiyle bugün işçi, köylü, esnaf dahil halkın büyük bir kısmı gerilmiş bir yay konumundadır. Buna rağmen harekete geçmiyor, tepkisini siyasal arenaya yansıtıyorsa, bunun nedeni sıkça belirttiğimiz gibi **örgütlülük** ve **önderlik** ihtiyacına cevap verecek olan devrimci bir yapılanmanın olmamasıdır.

Ne yazık ki Türkiye solu bir kez daha geç kaldı ve önemli dönemlerden birine daha halk, **devrimci alternatiften** yoksun giriyor. Bu süreç, hiçbir şey olmamış gibi devam edilebilecek bir süreç de değildir. Solun mevcut politikasızlıkla, üretimsizlikle veya günü kurtaran görüntülerle yol alma şansı kalmıyor. Çünkü bu hareket saman alevi gibi parlayıp sönecek bir hareket değil. Türkiye, tarihi boyunca 3 milyon insanı alanlarda görmedi. Üstelik demokratik öğelerden/içerikten alabildiğine yoksun bir hareketle karşı karşıyayız.

Onlar demokrat değiller; ama demokrasiyi, laikliği, anti-emperyalizmi ağızlarından düşürmüyor ve bu konuda sorunu/acısı olan halk kesimlerinin önemli bir kısmını yedekleyebilmiş durumdalar.

Bugün Türkiye'deki en temel sorun demokratikleşmedir. Türkiye solu bunların karşısına asgari düzeyde bir demokratikleşme programıyla çıkmalıdır. Demokratikleşmenin laiklikle özdeş olmadığı vurgulanmalı ve asgari koşullarının ne olduğu net olarak ortaya konmalıdır. Kimi durumlar vardır ki,

an'ın önemi, kitlenin niteliği ve sorunlarla ilişkili konjonktürel beklentiler sebebiyle, program daha kısa vadeli ve daha görünür sorunlar üzerinden oluşturulur. İşte bugün, daha önce çeşitli yazılarımızda belirttiğimiz gibi sosyalizmin bazı öğelerini de içerecek tarzda kapsamı genişlemiş bir demokratik devrim programına değil, sürece cevap veren daha dar bir demokratik programa ihtiyaç vardır. Türkiye solu, acilen bu kesimlerin elinden demokrasi bayrağını almalı; anti-emperyalizmin anti-kapitalist olmaktan geçtiği ve emperyalizmle girilen ilişkilerin topyekün değiştirilmesi gerektiği vurgulamalı; Kürt sorununa demokratik çerçevede bir çözüm önermeli; laikliğin daraltıcı bir etki yaptığı anlatılarak, onun yerine farklı milliyetlerden ve farklı mezheplerden insanların inançlarını özgürce ortaya koyabilmesine imkan veren kapsamda, **inanç özgürlüğünü de içeren bir demokratikleşme** öne çıkarılmalıdır.

Baskı, şiddet ve yokluklar halkta insanca yaşam koşullarına olan özlemi büyütür. Bu çerçevede kazanım için inandırıcı duruş sergileyen çevreler çekim merkezi olur. Soruna bu bağlamda da baktığımızda, solun tek gündeminin Taksim olduğu, işçi konfederasyonlarıyla da devrimci yapılarla da ilişkinin ve nitelik tanımının salt bu kıstas üzerinden yürütüldüğü kısır döngüyle malul bir konjonktürde, kitlelerin sermaye çevrelerinin çağrılarına yedeklenmesi yadırganmamalıdır. Hatta bugün belirli oranlarda bir dayanılığın ifadesi de sayılabilecek bu **sokağa dökülme** halinin, devrimci bir önderlik tarafından doğru istikametlere sokulamaması durumunda, ihtiyaca bağlı olarak faşist hareketlere yedeklenmeyi beraberinde getirmesi zayıf bir olasılık değildir.

Bundan sonra sol için hiçbir şey eskisi gibi olmayacak diye düşünüyor ve bir an önce öznel hesaplardan sıyrılıp, en azından gelişmelerin vahametini ve zaten daralmış olan hareket alanımızı daha da daraltacak gelişmelerin hiç olmazsa görülebildiği bir konuma geçilmesi ni temenni ediyoruz.

2007 1 MAYIS'INI KAYBETMEK 2008 1 MAYIS'INI KAZANMANIN SEBEBİ OLSUN

DEVİRİMCİ HAREKET'in 1 Mayıs 2007'de Yaptığı Açıklamadır

1 Mayıs günü geldi ve haftalar öncesinden çeşitli biçimlerde dışavuran, ama nedense görülmek istenmeyen gerçekler, kimseye sürpriz gelmeyecek biçimde yaşandı.

Nicelik, prestij ve güven yitimiyle malul solda bunu da **zafer** veya **kazanç** sayanların olabileceğini biliyoruz. Ancak bu kadar kazanca(!) rağmen neden tükenme noktasına gelindiğinin, solun kendi çalıp kendi söyler hale geldiğinin, en azından akıl ölçüleri içinde düşünenler için bir açıklaması olmalıdır.

1 Mayıs'ı önceleyen günlerde yaşananlar, kaybettirici bir süreç peşinen girildiğini gösteren gelişmelerdir. Son olarak Dolmabahçe'de toplanılıp Taksim'in oradan zorlanacağı fikri ortaya atıldığında bile, "Taksim'i zorlamak için en uygun yer Dolmabahçe olduğu halde son dakika bu alanın seçilmiş olması veya Harbiye yönünden girme eğilimi içinde olduğunda, barikatla karşılaşılması halinde oturarak protesto öneren DİSK önderliğinin Dolmabahçe gibi çok daha uygun bir yer söz konusu olunca barikatı zorlayacağını söylemesi nedense bir çelişki gibi görülmedi ve Devrimci Hareket'in bu konudaki ısrarlı uyarıları, sanki kendi sorunuymuş gibi görülmek istendi.

Aslında mesele tek başına 1 Mayıs da değildir. Sınıflar mücadelesi, bir yarış pisti, rakipler de devrimci yapılar olarak görüldüğü süreçte, tarihsel öneme sahip kutlamalarda, anmalarda veya önemli günlerde nasıl davranılması gerektiğini, halkın veya mücadelenin ihtiyaçları değil, kendini yarışta varsayan yapıların öznel ihtiyaçları belirleyecektir. Aslında bunun prim yaptığı ve taraftar toplamaya yaradığı da tartışmalıdır. Aksine, devrimci yapıların uzun süredir yaşadığı nicelik kaybı, açık bir yara gibi kanamaya devam etmekte ve bu durum giderek bir nitelik kaybına sebep olmaktadır.

Biz Indymedia'da artık yaz-

mayacağımızı ve o seviye yoksunu tartışmaların tarafı olmayacağımızı söylerken aynı zamanda bir **çocukluk hastalığına** işaret etmiştik. Halkın sorunlarından ve giderek ilgisinden uzaklaşan solun/devrimcilerin gerçekliğini görerek buna çözüm araması yerine bu gerçekliği görmek istememesi ne yazık ki biraz da **zoru başarma** konusundaki özgüven eksikliği sebebiyledir. Evet biz, mevcut sorunların ve ona uygun çözümler üretmenin **radikal görünmekten** daha zor olduğunu, dolayısıyla da o göstermelik radikalizmin ardında **edilgen, tutuk ve üretim tembeli** bir yapının gizlendiğini düşünmüyoruz.

2004 1 Mayıs'ından sonra söylediğimiz gibi "*Tabii ki her yapının istediği gelişmeyi zafer olarak addetme veya yalnız da kalırsa Taksim'e çıkılacağı söyleminden sonra, Saraçhane'ye çıkmayı kazanç sayma özgürlüğü vardır. Ancak gün gelir de mücadele, 'güç ve irade'yi çok daha özel bir alanda sınava zorlarsa, öyle sanıyoruz ki o zaman öznelik yoğunluklu dil, ortaya çıkacak sonucu gerekçelemeye yetmeyecektir.*"

Biz, bugünün ihtiyacının

farklı bir kutlama olduğunu düşünmemize rağmen, sabahın erken saatlerinden itibaren, Beşiktaş'ta, Kabataş'ta ve sonra da İstiklal Caddesi'nde (Taksim'de) olduk. Ama bunu bir başarı veya Türkiye'de 1 Mayıs'ın kaybedilmesine değer bir gelişme olarak görmüyoruz.

Bu arada 1 Mayıs'ı önceleyen günlerdeki tehditler dahil, devletin oluşturduğu gözdağı ve 1 Mayıs günü gerçekleşen saldırılar, halka çektirilen eziyet, faşizmin çirkin yüzünün dışavurumudur. Onlar, sınıfsal nitelikleri gereği, halkla ve temsilcileriyle dost değil; bu niteliklerinin bilincinde olarak hareket ediyorlar. Bu nedenle onlardan anlayış beklemek ve ortamı germemelerini istemek de en azından bir basiretsizlik örneğidir.

Yaşananlar eğer öğretici olacak ve bundan sonra tutarsızlıkla ünlenmiş S. Çelebi gibi kimliklerin peşinden sürüklenmek yerine, günün gerektirdiği duruşta her şeye rağmen ısrar eden, kendi öznel ihtiyaçlarını değil, halkın ve mücadelenin ihtiyaçlarını dikkate alarak rota belirleyen bir duruşa vesile olacaksa, biz 2007 1 Mayıs'ının bu yanını kazanç sayacağız.

2007 1 MAYIS'INI KAYBETME SORUMLULUĞU SADECE DİSK ÖNDERLİĞİNE AİT DEĞİLDİR

DEVRİMCİ HAREKET'in
28 Nisan 2007'de Yaptığı Açıklamadır

Bugün ülkemizdeki devrimci yapıları tüm farklara rağmen tanımlayacak en güncel ortak özelliğin **siyaset üretememek** ve dolayısıyla hedef kitleye **önderlik edememek** olduğunu söyleyebiliriz. Bu durum, çeşitli iniş çıkışlara rağmen yıllardır değişmeyen bir niteliktir. Hemen tüm yapılar, kitlelere ulaşmada sıkıntı çektiğini ve bırakalım yeni kazanımları, adeta süreklilik halini alan bir kayıp dönemi içinde olduğunu, açıkça kabul etmese de bilmektedir. Buna rağmen ve belki de bu kayıp ikliminin etkisiyle, **sol da rekabet oranı** azalacağına artmış, gerçekliği çokça aşan tanım ve önerilerde de bir artış gözlenmiştir.

Anımsanacak olursa, 2004 1 Mayıs'ı öncesinde bu seneye benzer biçimde yine DİSK önderliği (özellikle Çelebi) vb. yapılar **Taksim** için kararlılık belirtmiş, o amacın etrafında bir buluşma yarattıktan sonra, son güne dek çelişkili açıklamalarla yapıları oyalamış ve sonunda, salt izin alınmadığı için, muhtemelen ilk günden bir yedek alan olarak aklında tuttuğu **Saraçhane**'yi öne çıkarmıştır. Biz, o zaman da sonrasında da yaptığımız açıklamalarda, **2004 1 Mayıs'ında Saraçhane'nin kazanıldığını değil, 1 Mayıs'ın kaybedildiğini** söyledik. Ve daha da önemlisi bırakalım peşinden gitmeyi, güvenmemek ve ciddiye almamak için çokça içsel sebep taşıyan bu tür kişi ve yapıların teşhir olduğuna inanmak istedik. Ne var ki kimi yapıların Saraçhane'ye gidişi bile, zafer sayan yaklaşımları ve gerçekliği görmemekteki ısrarı sebebiyle, 2006'da tekrar sahneye çıkan Süleyman Çelebi, vb. kimlikler "Kadıköy'de Kürtlerin provokasyon yapacağını" söyleyerek gidilmemesi yönünde uyarıda bulunabilmişti. Gerçekte bu cesaret, 2007'de tekrar sahneye çıkıp daha etkin rol alabilmenin ön habercisi oldu. Nitekim 2007 baharına girer girmez bu kez

daha kararlı bir söylemle yine Çelebi'yi gördük. Sonra da ÖDP dahil partilerden kitle örgütlerine kadar pek çok yapı "*Bu kez sahiden Taksim'deyiz*" dercesine peş peşe açıklama yaptı. "*Tek başımıza da olsak Taksim'e gireceğiz*" diyenlerden "*Türkiye'de tek bir 1 Mayıs*" diyenlere kadar aynı duruşun çeşitli versiyonlarına tanık olduk.

24 Nisan tarihinde yaptığımız 4 sayfalık değerlendirme yazısında Çelebi, vb. kimliklerin neden **son dakika sürprizi** yaparak 2007 1 Mayıs'ının kaybedilmesine önderlik edebileceğini anlatmaya çalıştık. Ama ne yazık ki ne denli mütevazı bir dille yapılırsa yapılsın ve ne denli doğru sezgi ve önermeler içerirse içersin, dost bir yapının uyarılarının dikkate alınabildiği bir olgunluktan, sol olarak bir bütün halinde uzağız. Biz o uyarıları yapıp, üçüncü sınıf bir senaryoyla nasıl 1 Mayıs'ın kaybettirilmekte olduğunu anlatırken; daha yazımızın mürekkebi kurumadan, **Dolmabahçe** önerisinin gündeme girdiğini ve büyük oranda daha ilk oturumda kabul gördüğünü öğrendik.

Amacımız, halkın nezdinde sola güveni her gün biraz daha aşağı çeken bu üretimsizliğin, yedeklenme ve basiretsizliğin dışında bir yerde durduğumuzu anlatmak değildir. Biz Devrimci Yolcuyuz. Bu ülkede tek başımıza devrim yapamayacağımızın veya başka bir ülkeden daha nitelikli yapılar ithal ederek onlarla dostluk geliştiremeyeceğimizin bilincindeyiz. Ülkemizde **devrimcilik** tanımı hangi seviyeye rast geliyorsa biz de o seviyede tanımlanmaktan rahatsızlık duymayız. Ama, 70'li yılların devrimci üretiminin devamı olma iddiasını taşıyarak pek çok bedel üzerinde inşa olmuş ve kendini kabul ettirmiş devrimci yapılar olarak, Süleyman Çelebi gibilerini hala kıymete bindirebiliyor ve hala ona tüm devrimcilerle oynayabilme fırsatı veriyorsak, kabahat hepimizindir.

"2007 1 Mayıs'ı ise, politik bir zaferin tarihe yazılması anıdır." diyen **Atılım**'ın aksine biz bu konuda iyimser değiliz. DİSK vb. yapıların önderliğine güvenmemek için yeterince deneyim yaşadığımızı ve 1 Mayıs'ın şimdiden, zayıf düşürüldü-

1 MAYIS'IN ARİFESİNDE TOPLUMSAL SORUNLARIN ÇÖZÜMÜNDE MEVCUT GÜÇ VE İMKANLARA DAİR PANORAMA

DEVRİMCİ HAREKET'in

24 Nisan 2007'de Yaptığı Açıklamadır

Kapitalizm öncesi tüm sınıflı toplumlarda yasalar, egemenin yönetmeyi kendinde hak olarak gördüğü bir düzende, kendi çıkar alanı dışında kalan tüm kesimlere yönelik bir çeşit yasaklar toplamı olarak gündeme gelmiştir. İnsanın hareketini, iradesini sınırlamak, üretkenliğini ve iş görme kapasitesini denetleyerek kendi ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirmek sömürüye dayalı tüm rejimlerin ortak özelliği olmuştur. Bu türden rejimlerin ortak bir diğer özelliği; isyan bayrağını taşıma, halka önderlik ederek bilinçlendirme ve direniş eğilimlerini örgütlenme yönünde atılan tüm adımlara karşı düşmanca bir duruş sergilemesi ve bilinen tüm baskı, şiddet ve esaret yöntemlerini öne çıkarmasıdır. **Engizisyon da Saygon zindanları da F tipi veya Ebu Garib de; çarmıh, pranga, sevk zinciri veya kelepçe de aynı amaca hizmet eden; egemenlerin öğrenerek ve birbirine devrederek geliştirmiş olduğu araçlardır.**

Bugün ülkemizde F tipi adıyla uygulanmakta olan tecrit de egemenlerin mücadele içinde öğrenerek elde ettiği sonuçların bir arada (toplam halinde) uygulanmasıdır.

Hapishanelerdeki uygulamalar açısından kronolojik bir takip yapıldığında, dünden bugüne geliştirdiği uygulamalarla faşizmin nasıl, yaparak öğrendiği, öğrenerek uyguladığı adım adım görülebilir.

Tutsakların özgürlükleri artırma, faşizmin tecridi büyütme yönündeki mücadelesinin F tipi ile sonuçlanmasının nedenleri ayrı bir yazı/tartışma konusudur. Ama sonuç ne olursa olsun, hapishanedeki özgürlüklerin dışarıdaki özgürlüklerden ve dolayısıyla özgürlük sorununun sınıflar mücadelesinden bağımsız olmadığı görülmediği sürece, ne F tipi ne de tecride karşı mücadele doğru kavranabilir.

Bütün-parça ilişkisi görüle-

meyip ve her sorun kendi tekil koşulları ve dar anlamdaki muhatapları içinde görülüp çözülmeye kalkıldığında; yerinde saymak, **tekrar** ve dolayısıyla **başarısızlık** ihtimali artar. Örneğin, hapishanelerdeki uygulamalar ile Adalet Bakanı'nın veya Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü'nün kişilik özellikleri/tercihleri arasında doğrudan bağlar kurmak; tecridi bu tür görevlilerin bir tercihi gibi yansıtmak; iktidar, rejim, hükümet, bakan, hapishane ilişkisini ve dolayısıyla sınıflar mücadelesini kavrayışta bir eksikliğin ifadesidir.

SORUN NE DENLİ DOĞRU TANIMLANIRSA ONA UYGUN ÇÖZÜMLERİ GELİŞTİRME OLASILIĞI O DENLİ ARTAR

Denilebilir ki devrimciler için bugün en belirgin sorunlardan biri, amaç-araç ilişkisini doğru biçimde kurmak ve her soruna ona uygun araçlarla müdahale edebilmektir. Ancak gerçekte **araç seçimi**, sorunun ve kaynağının nasıl değerlendirildiği ile doğrudan ilintilidir. Bu konuda verilen "elinde çekiç olan kişi her şeyi çivi gibi görmemeli" veya "çivi, penseyle; vida, tornavidayla çıkarılır" biçimindeki bildik örneklerin dışında mesele, özellikle toplumsal olgular söz konusu olduğunda daha karmaşık bir hal alır. Örneğin ülkedeki devlet biçimini **faşizm** olarak değerlendirmeyen bir yapı, faşizmle mücadele diye bir sorunu olmayacağı için buna uygun bir örgütlenme geliştirme ihtiyacı da duymaz. Benzer bir durum emperyalist sistemin ve onun işbirlikçisi rejimlerin değerlendirilmesinde ortaya çıkar. Emperyalizmi ve onun yerel yansıması gibi hareket eden yapılanmaları kimi görüngülerden hareketle veya sübjektif kimi olgularla değerlendirmeye kalkanlar; bu türden yapılanmaların neden hiçbir koşulda halk yararına adım atmaya-

cakları ve dolayısıyla onlarla mücadele etmek dışında başka bir çözümlen bulunmadığı gerçeğini görmekte güçlük çekerler. Yani gerçekte dostunu da düşmanını da müttefikini de yanlış seçmenin kaynağında genelde sistemi özelde olguları yanlış okumak yatmaktadır. Tabii bu yanlış seçim, zincirleme halde bazen en küçük kesite kadar yansır.

Kürt sorununun çözümüne dair kimi çevrelerde sık sık yaşanan hayal kırıklıkları ayrıntılı biçimde incelendiğinde, sorunun da muhataplarının niteliğinin de yanlış değerlendirildiği; dolayısıyla yanlış teşhisin yanlış araç ve çözümleri beraberinde getirdiği görülecektir. Örneğin, Tayyip Erdoğan'ın Kürt nüfusun yoğun olduğu bir ilde gönül okşayıcı iki laf etmesini önemsemek veya Mehmet Ağar'ı çözüm öznesi olarak görmek, gerçekte **iktidar** ile **hükümet** arasındaki farkı göremeyen dolayısıyla da düşmanını tanımayan bir yaklaşımın ürünüdür. Geriye dönüşlü olarak kabaca bir tarama yapılacak olursa, düşmanından çözüm bekleyen bu yaklaşımın aydın, sanatçı, siyasetçi, vb kimlikle açıklama yapan her insanı kıymete bindirdiği ve çok büyük bedeller üzerinde yükselmiş bir iradeyi "düşmanından çözüm dilenir" duruma düşürdüğü görülür.

Aslında Kürt sorunu bağlamında daha sık biçimde rastladığımız yanlış teşhis ve çözüm önerilerinin tekrarını önlemek, **mücadele- nin tüm alanları için** yöntem sorununu aşmakla mümkündür; yöntem sorunu aşıldığında, araç-amaç ilişkisini doğru kurmak da mümkün olacak ve atılan adımlar, **içerdiği feda oranıyla** değil mevcut duruma uygun olup olmaması ile değerlendirilir olacaktır.

Devrimciler sınıfsal, ulusal ve cinsel baskıyı sistemle ilişkilendirebildiği oranda, buna karşı geliştirdikleri mücadeleleri ve **hapisha-**

neler dahil tüm kavga alanlarını bir bütünün parçaları olarak görebilecek, çözüm önerilerini de gerçekliğe daha uygun biçimde geliştirebilecektir. Sorun ne denli doğru tanımlanırsa, ona uygun çözümleri geliştirme olasılığı o denli artar.

1 Mayıs'ın arifesinde olduğumuz bu günlerde devrimciler, kimliklerinin gereği olarak yine bir çeşit sınav sayılabilecek görevlerle karşı karşıyadır. Bir taraftan halkın sorunları büyür ve gündeme otururken, diğer taraftan bu sorunlara çözüm önerip önderlik edecek solun/devrimcilerin sorunları büyüyor. Bir çeşit kan kaybı sayılabilecek devrimcilerle kitleler arasındaki açının büyümesinin önlenememesi, aynı zamanda devrimcilerin etkinliklerine ilgiyi/katılımı hızla azaltıyor. Tabii bu salt bir nicelik sorunu da değildir. Bilinir ki kimi durumlarda sayısal gibi görünen, niteliği; biçimsel gibi görünen, özü ele verir.

Kendi içinde veya birbirini ile ilişkilerinde dahi sorunlara çözüm üretme güçlüğü çeken örgütsel yapıların, halkın gözünde çözüm öznesi olmaktan giderek çıkması anlaşılmaz bir sonuç değildir. Geçmişte devrimcilerin halkla ilişkilerindeki başarı, sorunları doğru tanımlama ve gerçekçi çözüm üretme başarısı ile doğrudan ilintilidir. Örneğin, tifüs hastalığında karşılaşılan aldatici susama, nasıl ki su ile değil, organizmanın tedavisi ile gideriliyorsa; karşılaşılan sorunlarla mücadele etme tarzı da böyle olmalı, çözüm geliştirirken, meselenin kaynağına dek uzanan kapsayıcılıkla hareket edilmelidir. "Aspirin tedavisi" olarak da bilinen ve ağrıyı ortaya çıktığı noktada kesmekten ibaret olan yöntem, kimi durumlarda, arka planın görülmesini önleme/geciktirme olasılığı sebebiyle zarar da verebilmektedir. Gerçek kaynağın bilindiği durumlarda hem yaranın kendisine merhem sürmek, hem de çıkış sebebinin üzerine gitmek mümkün olacağı için; çözüm, daha sağlıklı olacaktır.

Bugün devrimci yapıların hemen hepsi, yaygın biçimde gözlenen ve kronik bir hal alan nicelik ve nitelik kaybını ya kabul etmemekte ya kendini bu durumdan mu-

Tekrar söylüyoruz, biz 1 Mayıs'ın Taksimde kutlanmasına karşı değiliz. Devrimci 1 Mayıs platformu içindeyiz ve kutlamaların Taksimde olması halinde biz de üzerimize düşen tüm sorumlulukları yerine getireceğiz. Ne var ki Taksim önerisi, hele ki "Türkiye'de tek bir 1 Mayıs" biçiminde yapılıyorsa; bu, aynı ciddiyette bir değerlendirme derinliğini, güç ve imkan testini ve ortaya çıkan veriler ışığında bir hazırlığı gerektiriyor. Kaygımız bu çerçevededir. Açıklama yapan bileşenlerin Taksim'e nasıl girmeyi varsaydığı bile net değildir. Zaten bu konuda, alana engelsiz girebilme olasılığı dışında ortaklaşmak da mümkün görünmüyor. Süleyman Çelebi'nin valinin yasakçı tutumuna verdiği yanıt, içinde bulunulan kararsızlığı/belirsizliği dışavuran niteliktedir. Bu belirsizlikler, hazırlık yoksunluğu ve koşulları gözetmeyen öneriler eşliğinde 1 Mayıs'a girilirse, genelde Türkiye'de özelde Taksim'de(alanda kutlansa dahi) ortaya çıkacak olan nitelik ve nicelik zayıflığının sınıflar mücadelesine, ilerleyen günlerdeki olumsuz yansımalarının sorumlusu tabii ki sadece Süleyman Çelebi olmayacaktır.

af görmekte ya da farkında olsa da çözüm üretmek yerine söylemini ve eylem önerilerini daha radikal bir zemine çekme yoluna gitmektedir.

1 Mayıs söz konusu olduğunda akla Taksim'in gelmesi 1977 katliamı sebebiyle anlaşılır bir durumdur. Nitekim 1980 sonlarında devrimciler çatışarak ve hatta şehit vererek Taksim'de ısrarcı olmuş, koşullara uygun kutlama yöntemleri geliştirmiş ve bu durum genel anlamda mücadeleyi yukarı çeken bir etkide bulunmuştur. Ne var ki özellikle 2004'ten beri her Nisan ayında gündeme getirilen Taksim önerilerinin, açık veya örtük biçimde DİSK'e endeksli tasarlanması, aynı zamanda söz konusu yapının önderliğine "son dakika sürprizi" yapma şansı vermekte ve örneğin 2004'te olduğu gibi Taksim'i kazanılmıyorken 1 Mayıs'ı kaybetmeyi beraberinde getirebilmektedir. 2004'ten bu güne yaşanan gelişmelerin dışavurduğu bir diğer gerçeklik, solda ge-

leşmelerden öğrenme ve hafıza oluşturarak tekrarı önleme niteliğinin hala zayıf olduğudur. Anımsanacak olursa, 2004'teki sabıkasından sonra DİSK önderliği 2006'da Kadıköy'deki miting için İP'in yöntemi-ne benzer biçimde, provokasyon uyarısı yaparak kitlelere katılmama çağrısında bulunmuştur.

Yıl 2007, DİSK önderliği yine sahnede ve yine radikal bir söylem eşliğinde Taksim vurgusu... Ve yine DİSK'in peşinden pek çok yapı, kendi gerçekliğine ve genel anlamda solun durumuna denk düşmeyen bir adıma, tartışmadan hızla yedeklenmiştir.

Sürecin benzerliği ve solda unutkanlığın yaygınlığı sebebiyle, 2004 1 Mayıs'ından hemen sonra yaptığımız değerlendirmeden bir bölümü aktarıyoruz.

"Emperyalizmin ne olduğunu bilen herkes, kollarının uzun olduğunu, darbeler yaptığını, meclislerden kararlar çıkardığını, seçim-

ler kazandırdığını, vb. bilir. Fakat emperyalizmin bu müdahaleciliğini an'a indirgemek gerektiğinde bunu pek çok kişi ve yapının başaramadığını; hatta olgularda emperyalizm parmağı aramanın 'komplo teorisi' olarak algılandığını biliyoruz. Buna rağmen biz, 1 Mayıs öncesinde yaşanan tartışmalı sürece dair, çeşitli sorular eşliğinde bir 'komplo teorisi' geliştirdik. Hiç olmazsa, ezberle veya kulağına fısıldanan sınırlı bilgiyle yetinme alışkanlığı içinde olanları soru sormaya sevk etmiş oluruz.

* Sendikalar dahil hemen hiçbir yapıda nitel veya nicel açıdan herhangi bir büyüme/gelişme söz konusu değilken, 2004 1 Mayıs'ında neden Taksim meydanı gündemleştirildi?

* Devrimci yapılar, mevcut koşullarda Taksim'e "dövüşerek" girme dışında bir yol olmadığını, yani izin almanın mümkün olmadığını bildiği halde ve söylemi farklı olmasına rağmen; neden izin talebini aşan hiçbir çabada bulunmadı?

* Taksim için yapılacak hazırlıkta götürülecek kitlenin niteliği de farklı olmalıdır. Bizler bu konuda da farklı bir hazırlığa tanık olmadık. Bu da her şeyin izin olasılığı üzerine oturtulduğunu göstermiyor mu?

* Başından beri KESK ve DİSK önderliğinin çizgisinin bir nebze dahi aşılmadığını gördük. İradenin onlara teslim edilmesinin; Taksim'e gidememek, parçalanmak ve hatta 1 Mayıs'ı basın açıklamasına kadar indirgemek gibi sonuçları doğurabileceği, onları tanıyanlar için güçlü bir olasılık iken; neden onlara tabi olundu?

* Devrimci yapılarla toplantı yapıp karar almaktan köşe-bucak kaçan KESK, TMMOB, vb. yapılar; ortada hiçbir sorun yokken dahi 'onlar olay çıkarır, cam kırar' diyerek devrimcilerle bir araya gelmeye dahi çoğu kez rıza göstermezken; bu kez taş, kavga, cam kırığı ve hatta kan ihtimalini bağrında taşıyan bir tercihin, başından sonuna kadar öznesi olmaktadır ısrarı, doğal olabilir mi?" (Devrimci Hareket, 2 Mayıs 2004)

Bugün için de benzer kaygılarımız vardır. Sol, içinde bulunduğu

açmazları aşmanın yolunu, gerçekliğini aşan önerilerde bulunmakta a-rama alışkanlığını sürdürüyor. Taksim elbette ki talep edilebilir edilmeli ve kazanılmalıdır. Ne var ki Taksim, salt bir alan olarak görülmemeli, 1 Mayıs tartışmaları, devrimci yapıların durumundan kitlelerin ruh haline kadar pek çok veri dikkate alınarak yapılmalıdır. Daha da önemlisi 1 Mayıs'ın 30 Nisan'dan hangi nitelikleri devraldığı ve 2 Mayıs'a ne devretmesi gerektiği dikkate alınarak hareket edilmelidir.

Geçen yıl gözlenen coşku ve katılım zayıflığının nedenleri irdelenmeden ve o sorunun aşılması yönünde hiçbir gelişme gözlenmeden salt Taksim önerisi sebebiyle yüzbinlerden söz etmek kulağa hoş gelebilir, ama korkarız ki "Türkiye'de tek bir 1 Mayıs" gibi çok ciddi öneriler bu niteliğin gerektirdiği hazırlıklar yapılmadan salt söylem düzeyinde kalırsa, sonuçları kulağa aynı sıcaklıkla yansımayacaktır.

Tekrar söylüyoruz, biz 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanmasına karşı değiliz. Devrimci 1 Mayıs platformu içindeyiz ve kutlamaların Taksim'de olması halinde biz de üzerimize düşen tüm sorumlulukları yerine getireceğiz. Ne var ki Taksim önerisi, hele ki "Türkiye'de tek bir 1 Mayıs" biçiminde yapılıyorsa; bu, aynı ciddiyette bir değerlendirme derinliğini, güç ve imkan testini ve ortaya çıkan veriler ışığında bir hazırlığı gerektiriyor. Kaygımız bu çerçevededir. **Açıklama yapan bileşenlerin Taksim'e nasıl girmeyi varsaydığı bile net değildir.** Zaten bu konuda, alana engelsiz girebilme olasılığı dışında ortaklaşmak da mümkün görünmüyor. Süleyman Çelebi'nin valinin yasakçı tutumuna verdiği yanıt, içinde bulunulan kararsızlığı/belirsizliği dışavuran niteliktedir. Bu belirsizlikler, hazırlık yoksunluğu ve koşulları gözetmeyen öneriler eşliğinde 1 Mayıs'a girilirse, genelde Türkiye'de özelde Taksim'de(alanda kutlansa dahi) ortaya çıkacak olan nitelik ve nicelik zayıflığının sınıflar mücadelesine, ilerleyen günlerdeki olumsuz yansımalarının sorumlusu tabii ki sadece Süleyman Çelebi olmayacaktır.

2005 1 Mayıs'ı öncesinde yaptığımız açıklamadan aktarıyoruz: "**Bugün 1 Mayıs arifesinde bulunduğumuz bir süreçte, devrimci-demokrat yapılar; tüm önyargılardan, geçmişte yapılmış tartışma ve iddiaların baskılanmasından, öznel hesap ve çıkarlardan sıyrılarak ortaklık masasına oturmalı ve yüzbinleri bir araya getirebilecek; farklılıklarına rağmen emek güçlerinin(genel anlamda solun) sermayenin küreselleşen, yoğunlaşan ve aynı zamanda çeşitlenen saldırılarına karşı kenetlenmesinin somut ifadesi olabilecek türden 1 Mayıs için, tüm imkan ve enerjilerini harekete geçirmelidir. İnaniyoruz ki niyet bu olduğunda, tek oturumda dahi, mitinge dair sorunları aşmak; enerjiyi, hazırlık ve niteliği arttırmaya yönelmek mümkün olacaktır.**

Bizler bu bağlamda, tıkayıcı veya parçalayıcı etki yapabilecek önerilerde ve **mekan seçimini tek ölçük kabul eden duruşlarda ısrar yerine; bütünü bekletme ve ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir ortak noktada buluşulmasını öneriyor ve bu konuda güç ve imkanlarımızın elverdiği oranda sorumluluk/yük almaya hazır olduğumuzu belirtiyoruz.**"

3 Nisan 2005'te yaptığımız açıklamadan aktarıyoruz.

"**Bugün siyasal arenada varlık gösteren devrimci-demokrat yapıların hepsi, 1977 1 Mayıs'ını Taksim'de yaşamış olan yapılarla şu veya bu oranda ilişkilidir. Yani 77 1 Mayıs'ı, dolayısıyla TAKSİM, hepimizindir; hepimiz için aynı önemde bir değerdir. Taksim'in kazanılması da hepimiz için ileri bir adım olacak; Türkiye Devrimci Hareketi'ne maddi ve moral anlamda önemli artılar katacaktır. Ne var ki böyle haklı ve gerekli bir talepten yola çıkıp, birakalım Taksim'i kazanmayı, 2005 1 Mayıs'ını kaybetmek de mümkündür.**"

Bu nedenle henüz vakit varken, tüm devrimci yapıları, 1 Mayıs'taki duruşunu netleştirmeye, Taksim olasılığını, DİSK'e endeksli olmadan değerlendirmeye ve eğer Taksim'e girilecekse, yöntemde (hatta ayrıntılarda) netleşmeye çağırıyoruz.

1 MAYIS'TA NEDEN DEVRİMCİ YOL SAFLARINA?

Yaşam koşullarını **devrimci biçimde değiştirme** tarzının yerini varolanla (hatta verilenle) yetinme eğilimine bırakması biçimindeki geri düşüş, farklı biçimler altında ve farklı oranlarda da olsa varlığını dünya ölçeğinde sürdürüyor. Bunun ülkemizdeki karşılığı, solda duruluyor ve devrimci kimlikle varlık sürdürülüyor olsa da, sürece devrimci müdahalelerde bulunmak yerine varolanı korumak, diğer bir ifadeyle günü kurtarmaktır. Örgütlü olanların önemli bir kesimi, halkın kısa ve uzun vadeli sorunlarına bir program dahilinde çözüm geliştirmek yerine, kendi grupsal varlığının şeklen de olsa devamını adeta görünür tek amaç olarak önüne koymuş ve bu durum, dost devrimci yapılarla dahi ilişkide bir çeşit **örgütsel bencilliği** öne çıkarırken, **alternatif yaşam ve sosyalist birey** adına bugünden örnek kesitlerin oluşumunu sınırlandırmıştır.

Bililir ki sorunların ülke tarihinde büyümesi; açlık ve yoksulluğun had safhaya varması alternatif çözümler için yeterli değildir. Maddi zemin bir devrim veya toplumsal kalkışma için ne denli uygun olursa

olsun, halkın devrimci önderlik/örgütlülük olmadan kendiliğinden sorunların çözücü öznesi haline geldiği, gücünün farkına vararak harekete geçtiği görülmemiştir. Refleks biçiminde tepkiler söz konusu olsa dahi bunlar ya hızla bastırılmış ya da sistem içi kanallara akıtılıp tüketilmek üzere, burjuva partilerle aynı kulvarda hareket eden "sivil" örgütlenmeler tarafından maniple edilmiştir.

İnsanlar yasa tehdidiyle veya yaşam alanları daraltılarak köşeye sıkıştırıldıkları oranda fal, şans oyunları, vb kadercı eğilimlerin etkisine girmekte; bireysel çözümlere yönelmekte veya bu dünyadan bütünüyle umut keserek öte dünya hayallerine sığınmaktadır. Çözumsuzlüğün çap ve derinliğini arttırarak çoğaldığı böyle bir toprakta, devrimcilerle halk arasındaki açının büyüklüğü oranında, ruhsal doyumun gerici-milliyetçi mutfaktan devşirilmiş gıdalarla giderilmesi yoluna gidilmekte ve sonuçta ortaya, **sistem içi tuzaklarda tüketilmiş kuşaklar** çıkmaktadır. Bu tür süreçlerin bir özelliği de insanları bir arada tutan tutkalın sulanması, bir arada ha-

reket ederek çözüm üretme dinamiğinin yitirilmiş olmasıdır.

Bugün, mevcut sistemin varlığından yana çıkarı olan bir avuç sömürücü azınlık dışında hemen herkes bir memnuniyetsizlik hali içindedir. Halkın buna rağmen devrimci saflara dolma gönülsüzlüğü göstermesi, birden çok nedenle açıklanabilir ise de, devrimcilerin **güven** ve **inandırıcılık** konusundaki yetersizliğinin payı azımsanmayacak boyutlardadır. Artık toplumun hemen hiçbir kesimine salt ajitasyonlarla, moral değerlerin/sembollerin tekrara varan sergilenmesiyle ulaşılamamakta; bu araçlar gönülleri kazanmaya yetmemekte; dünden bugüne taşınan değerler **saygı** sebebi oluştursa da **bütünleşme** ve **ortak hareket** için yeterli olmamaktadır.

İşte biz tüm bu negatif tanımlara rağmen umutsuz, çözumsuz değiliz. Yol gösterici öznenin, süreci doğru kavradığını gösterir politik açılımlar içeren bir programla ve örnek bir pratikle halkın karşısına çıktığı oranda; yüreklerin üzerine çöken umutsuzluk kirecini çözmekte zorlanmayacağına, **kitleselleşme** ve **nitelik arttırma** sorunu yaşamayaacağına inanıyoruz. Ve bu nedenle **Devrimci Yol'un bugün acil ve zorunlu bir ihtiyaç** olduğunu düşünüyoruz. Bu, ne bir nostalji ne de geçmişin tekrarıdır. Çünkü **Devrimci Yol**, Türkiye'nin bir tarihsel döneminde, sürece müdahalesi, mevcudu tahlil kabiliyeti, çelişmelere getirdiği çözüm önerileri, vb. niteliklerle iz bırakmış, yol göstericiliği bugün için de rehber olabilecek, bu bağlamda da konjonktürel olmayan, devrimci bir harekettir. Bu gerçekliğin gerektirdiği biçimde, **duygusal hiçbir engele takılmadan** hareket etmek, genelde devrimciliğin özelde Devrimci Yolculuğun gereği bir sorumluluktur.

1 Mayıs'ta nerede ve nasıl durduğumuz, 2 Mayıs'ta izleyeceğimiz yolun habercisi olacaktır.

BİR CENAZENİN EKONOMİ-POLİTİĞİ

DEVRİMCİ HAREKET'in
8 Şubat 2007'de Yaptığı Açıklamadır

Hrant Dink'in katledilmesi-ne dair yaptığımız ilk değerlendirmede, olayı genelde emperyalizmin sorunları, özelde ABD'nin Ortadoğu politikaları doğrultusunda Türkiye'ye dönük beklentilerle ilişkilendirerek değerlendirdik. Ancak gerek cenazede oluşan ve solda genel kabul gören atmosfer, gerekse cinayete dair değerlendirmeler; olgunun **eksik**, dolayısıyla da **yanlış** kavrandığını gösterdi. Hatta diyebiliriz ki cenaze, gerçek failerin amacına hizmet etmesi nedeniyle cinayetin de önüne geçmiş, değerlendirilmesi gereken öncelikli sorun haline gelmiştir. Bu nedenle, Hrant Dink'in katledilmesini, cenazeden yansıyan veriler ışığında bir kez daha değerlendirme ihtiyacı duyduk.

ABD'nin Türkiye'yi bölgede kendi politikaları dahilinde daha aktif biçimde işlevlendirmesinin önündeki en ciddi engellerden biri de %96'lara varan Amerikan karşıtlığı idi. Bu karşıtlık, homojen olmayan tepki ve çabaların, süreç içinde oluşturduğu bir **toplam** olarak gündeme geldi. Aynı toplamda yine homojen olmayan milliyetçiliğin son dönemlerde büyüyen çapının önemli bir rolü oldu. İşte ABD'nin müdahalesi, Türkiye'de **milliyetçilik temelindeki tavır alışını geriletmeye yönelik** bir politik adımdı ve **hedefinin daraltılmış karesinde**, ırkçı-milliyetçilik vardı. Susurlukvari örgütlenmelerle bağı her vesileyle dışavuran ve dolayısıyla yıpratılmak için de çokça içsel sebepleri olan bu kesim, aynı zamanda milliyetçi tepkileri oya tahvil etmeye en yatkın örgütlülüktü. Bu nedenle ABD'nin müdahalesinde, çifte seçim dönemine giren Türkiye'ye dair **dönemsel tercihler** de gizliydi.

ABD, Türkiye'de yakın dönemde Ortadoğu politikalarını mevcut siyasi iktidar ile sürdürme eğilimi içinde olduğunu çeşitli biçimlerde göstermeye başladı. Dolayısıyla sürece müdahalesini, aynı zamanda muhtemel bir seçimde milli-

yetçi rüzgarı arkasına alarak hesapları bozma potansiyeli taşıyan örgütlülüğün önünü kesmek olarak da değerlendirebiliriz.

Hrant Dink olayında sürecin etkili aktörlerini ve yönelimindeki temel noktaları doğru okumak için gözden kaçırılmaması gereken olgulardan biri de TÜSİAD'ın müdahalesidir. TÜSİAD, hemen her önemli noktada açıklama yapan, düşünce belirten bir oluşumdur. Ne var ki bu kez, olayın ayrıntısı, kimler tarafından ne için yapıldığı belli olmadan hızla ve sanki kendi kurgulanmış gibi perde arkasını da işaret ederek açıklama yapmış olması, gerçekte bu eylemin amacının ne olduğunun daha net bir şekilde görülmesine yol açtı. Diğer bir ifadeyle AB'den çıkar bekleyen sermaye kesimlerinin dönemsel beklentileri ile ABD'nin bu eylemi yaptırma amacı, dönemsel olarak çakıştı ve TÜSİAD, yaptığı müdahale ile gelişmenin **siyasal boyutuna ekonomik boyut da kattı**.

Türkiye'de AB bağlamı yaşanan tartışma ve itirazların ötesinde TÜSİAD'ın bir gerçekliği vardır. TÜSİAD'ın içinde yer alan kuruluşların büyük çoğunluğu, AB ülkelerinde yer alan sermaye gruplarından bir ya da birkaç tanesinin doğrudan işbirlikçisi/ortağı konumdadır ve Koç, Sabancı gibi birkaç tane grup dışında hiçbirisi Avrupa'daki merkezi sermayenin denetimi, kontrolü dışında değildir. Özellikle son 15 yılda yaşanan gelişmelerle birlikte Türkiye'deki sermaye gruplarının hemen hepsinin AB neo-liberal sermayesinin denetimine girdiği düşünülürse, **bu kesimlerin AB süreci dışında var olmasının neden mümkün olmadığı görülür**. Bu zorunluluğun bir nedeni emperyalist tekellerle organik bütünleşme ise, diğer nedeni ekonominin bütününe ilgilendiren içsel zaaf- lar ve kısıkaçlardır. **Cari açığın 35-40 milyar dolar olduğu, yıllık borçlanma ihtiyacının 150 milyar**

doları bulduğu; borçlanma faiz oranlarını aşağıda tutabilmenin, yabancı bankaların Türkiye'ye olan güvenini sıcak tutmaktan geçtiği koşullarda sermaye çevreleri; AB, IMF, vb iradelere karşı direnmenin çıkarlarına olmadığını iyi biliyor.

Birbirini tamamlayıcı konumda olan **AB süreci ve globalleşme**, bir taraftan Türkiye'deki sermaye kesimlerini eşitsiz de olsa sürece katarken, diğer taraftan uygulamaları ile geniş halk yığınlarında giderek büyüyen bir tepkiye yol açtı.

Tarımın tasfiyesi, kırsal kesimde; sağlık sektöründe yaşanan sorunlar, genelde halk kesimlerinde; çalışma yaşamına dair hak gaspları ve saldırılar, işçi ve emekçilerde; tekelleşme ve rekabet, tekel dışı burjuva kesimlerde; hiçbir siyasal yapının göğüsleyemeyeceği bir tepkinin tetikleyicisi oldu. Ve elverişli koşullara rağmen böyle bir tepkiyi örgütlemeyi önüne koyan alternatif bir siyasal yapının olmaması nedeniyle, **radikal noktadaki sağ düşünce** bu gelişmeden büyük oranda prim yaptı; siyasal tabanını alabildiğine genişletti.

AB üyeliğinin uzak bir olasılık olduğunu bilen, ama organik bütünleşmenin ve çıkarlarının önündeki engellerin temizlenmesinin gecikmesine tahammülü olmayan TÜSİAD, hedef tahtasına, milliyetçiliğin en örgütlü kesimini koydu. Cinayetten hemen sonra MHP'yi açıktan suçlaması, insanları ona karşı tavır almaya çağırması bu nedenledir. Ve sonuçta ABD karşıtlığının zayıflatılması ile AB'yle bütünleşme önünde engel olarak görülen direncin kırılması için en örgütlü görünen gücün hedefe konması anlamında ABD ve AB ortak bir noktaya gelmiş oldu. Diğer bir ifadeyle ABD'nin örgütlediği müdahale, AB'nin çıkarlarıyla örtüştü ve **cenaze, emperyalizmin tasarladığı içerik ve biçimde, işbirlikçilerin doğrudan çabası ve katılımıyla gerçekleşti**. Medyanın en etkili organ-

ları cenazeye katılım yoğunluğu için özel bir çaba harcadı. Hedefe konan kesimin üzerine, en hassas olduğu "Ermenilik" kavramıyla gidildi. Yani sanıldığı aksine cenazenin niceliğini de niteliğini de belirleyen, devrimci-demokratlar değil emperyalizmdi.

Bugüne dek her şeyin yolunda gittiğine inanan ve bu nedenle cenazede gündemleşen sloganları yayınlarının manşetine taşıyan, hatta cenazeyi takip eden günlerde bu gündemle gösteri ve basın açıklamaları düzenleyen dostlarımız, bu değerlendirmemiz karşısında tepki gösterebilir. Ancak bazen gerçekliği görmek için tersten sorulmuş sorular ön açıcı olabiliyor.

Dostlarımız, emperyalizmin iletişim araçlarını hemen her konuda ve sınırları aşan bir yaygınlıkta kullandığı, renkli/turuncu devrimler yaparken en çok medyadan yararlandığı, düşünce üretme kuruluşlarını milyon dolarlarla besleyip tam mesai çalıştırdığı bir dönemde, Türkiye'de en sabikalı kanalların "Hepimiz Ermeniyiz" mesajlı cenazeyi hiçbir yönlendirmeye uğramadan canlı yayında örgütlediğini ve hatta bunun demokratik bir refleks olduğunu mu düşünüyor? MHP, Susurlukvari örgütlenmeler neden daha önceki benzer eylemlerde değil de bugün hedefe kondu; bunu kim örgütledi? ABD Dışişleri yetkililerinin, Abdullah Gül ile görüşmelerinde cenazeye dair yansıttıkları teşekkür bağlamındaki memnuniyeti, nasıl değerlendirmek gerekir?

Biz, müdahalenin "turuncu devrim"leri çağrıştıracak denli ayrıntılı organize edildiğini, sloganlar (pankart ve dövizler) dahil tüm mesajların önceden tasarlanan hedefe hizmet etmek üzere yönlendirildiğini, bu nedenle de cenazeye bu haliyle katılmış olmanın, emperyalizmin tercihleri paralelinde gerçekleşen bir gösteriye yedeklenmek anlamına geldiğini düşünüyoruz.

HRANT DİNK'İ SAHIPLENMEK HER DEVRİMCİ- DEMOKRATIN GÖREVIDİR

Hrant Dink'in, ırkçı-milliyetçi temelde bir tavır alışın hedefi-

Karşı çıkılması gereken nokta, TÜSIAD, vb. çevrelerin, devletin en yetkili organlarının çok net bir şekilde belirlemiş olduğu bir çizgiye teslim olarak, O çizginin dışında bağımsız bir politika önermeden katılmış (gerçekte yedeklenmiş) olmaktır. Ve sonuçta devrimci bir irade/müdahale geliştirilememiş; cenaze, ABD'nin ihtiyaçları çerçevesinde, bir anlamda gelişmelere psikolojik temel oluşturmak ve güçlendirmek üzere gerçekleşen bir ritüele dönüşmüştür.

ne konularak, ulusal kimliğinden dolayı saldırıya uğramış olmasına karşı durmak, onu sahiplenmek, devrimci-demokrat her insanın doğal bir tepkisi olmalıdır. İkincisi, sol kimliği ile tanınan ve bu nedenle gerek Ermeni Diasporası gerekse Ermeni Taşnak Partisi ile aralarında ciddi mesafeler bulunan Hrant Dink'e, demokrat kimliği ön plana çıkarılarak sahip çıkmak, ona yapılan saldırıyı protesto etmek her devrimci-demokratın görevidir. Aynı şekilde Türkiye'deki milliyetçiliğin, milliyetçi temeldeki tavır alışın hemen her demokratik gelişmenin önünde bir tür engel olduğu düşünülerek, milliyetçi kimlik ve gerekçelerle işlendiği düşünülen cinayete tepki göstermek, her devrimci-demokratın doğal bir görevidir. Ve doğru bir tavır alıştır. Yani cenazeye devrimcilerin, demokratların sayılan nedenlerle katılması, kendi kimlikleri ile orada yer alması, eleştirilecek, karşı çıkılacak bir duruş noktası değildir. Ancak, **karşı çıkılması gereken nokta, TÜSIAD, vb. çevrelerin, devletin en yetkili organlarının çok net bir şekilde belirlemiş olduğu bir çizgiye teslim olarak, o çizginin dışında bağımsız bir politika önermeden katılmış (gerçekte yedeklenmiş) olmaktır.** Ve sonuçta devrimci bir irade/müdahale geliştirilememiş; cenaze, ABD'nin ihtiyaçları çerçevesinde, bir anlamda gelişmelere psikolojik temel oluşturmak ve güçlendirmek üzere gerçekleşen bir ritüele dönüşmüştür.

Devrimciler, gerici bir düşüncüyü, ırkçı bir duruşu eleştirmek

için de sokağa çıkar; ama bunu sınıfsal bir yaklaşımla/alternatifle yapar. Örneğin ırkçılıkla mücadele edilecek ve **kardeşlik** için zemin büyütülecekse, bunun yolu "Hepimiz Ermeniyiz" sloganı atmak değildir. Hele ki bu slogan, egemen bir kesimin konjonktürel ihtiyaçları dahilinde aynı sınıfsal zemindeki bir başka kesimi yıpratmak üzere kullanılıyorsa; yani estirilen rüzgar sınıfsal zıtlık içinde olduğumuz bir yelkeni şişirmek için estiriliyorsa, o rüzgara güç vermek doğru değildir. **Solun, devrimci ve demokratların cenazede bir anlamda sınıfsal karşıtlık içinde oldukları bir politikaya yedeklenmiş olması, bir kavrayış sorununa olduğu kadar, politik üretimsizliğe de işaretir.**

Sol, uzun süredir, politik gericiğin çeşitli versiyonları karşısında, ortak bir duruş sergileyememiş, alternatif bir politik duruş üretmemiştir. Bugün ülkemizde kimi gelişmelerin radikal sağ, milliyetçiliği büyütmesinin nedenlerinden biri de solun edilgenliğidir. Süreçte tayin edici rol oynayabilecek gelişmeleri siyasal platforma taşımaktan alabildiğine uzak duran solun politikasızlığı, bu kez de bir cenaze vesilesiyle, yanlış bir sloganla gündeme gelmiştir. Sol, uzun süredir ilk defa politika yaptığını sanıyor. Hatta bunda başarılı olduğunu düşünüyor. Ama gerçekte, **kendisine ait olmayan, kendi sınıfsal duruş noktasıyla hiçbir ilişkisi bulunmayan bir politikanın parçası olarak işlev yükledi.** Yani sorun cenazeye katılmakta değil, alınan roldeydi. Devrimciler cenazeye katılıp, em-

peryalizm ve milliyetçilik karşısındaki sınıfsal duruşlarını ortaya koyabilir, egemen ulus dışında kalan milliyetlere karşı uygulanan baskıyı protesto edebilir, kendi özgün kimlikleriyle orada yer alabilirlerdi. Ama daha başlangıçta, “*Hrant Dink'in ailesi istemiyor*” denilerek, cenazeye yön veren iradenin dışındaki kesimlerin kendisini siyasal olarak ifade edebilmesini yasaklayan bir politikayla doğrudan doğruya işbirliği yapıldı. **Cenaze slogsız değildi.** Ellerdeki dövizler de bir çeşit slogandı. Üstelik, Sorosvari müdahalelerde görmeye alıştığımız gibi bir anda herkese mal edilmiş tek renkte tepkiyi ifade eden sloganlardı.

Hrant Dink'in kendisi Ermenilik olgusunu öne çıkarmaktan kaçınmış ve bu nedenle yukarıda da belirttiğimiz gibi Ermeni kesimlerin yaygın/egemen duruşuyla bir çelişme yaşamış olduğu halde, “Hepimiz Ermeniyiz” sloganının (üstelik cenazede slogana karşı çıkanlarca) öne çıkarılmış olmasını, “duyarlı kitlelerin spontane tercihi” olarak değerlendirmek için, siyasal anlamda fazlaca “saf” olmak gerekiyor.

Hrant Dink cinayetinin sonuçlarını kendi fikri duruşunun doğrulanması olarak görenler arasında **AB'den demokrasi bekleyen** sol çevreler de vardı. Tabii bu, ciddiye alınmaması gereken fırsatçı bir yaklaşımdı. Eğer gerçekten **demokrasi** ve **kardeşlik** isteniyorsa, bu tür cinayetlerin olmayacağı ve 301 gibi tehditler içermeyen bir yaşam temenni ediliyorsa; bunun yolu, cenazede ABD'nin (emperyalizmin) istediği kulvara girerek hareket etmek değil, toplumun tepeden tırnağa demokratikleşmesini amaçlayan bütünlüklü bir program dahilinde mücadele etmektir. Faşist rejimlerde bu tür kazanımların hiçbirine mücadelesiz ulaşılamaz. Geçmişte 141-142'nin kaldırılmasında olduğu gibi yasa, bir benzeri ile ikame edilir. Aynı durum 301 için de geçerlidir. Bu rejim ırkçı temelde teşkilatlanmış bir rejimdir, yasalarında bu durum mevcuttur. Kaldı ki **demokrasıcılık oyunu** biçiminde de olsa, 301'e pek de dokunma niyetlerinin olmadığı kısa sürede görüldü. Türkiye'de de-

ğişimin yolu bu değil. Demokratikleşme yönündeki her değişim; uzun soluklu, sabırlı ve doğru araçlarla sürdürülen bir mücadele gerektiriyor. Doğru okuyabilenler için cenaze, bu gerçekliği ortaya koyan bir pratik oldu. Yine de kimilerinin duruşunda bir paradokstan söz edebiliriz.

Eğer eylemin ve onun devamında cenazenin amacı, ABD karşıtlığının önünü almak ve tıkanan AB sürecinin önünü açmaksa, düne kadar politika yapma alanını bu tür siyasal odakların icazeti dışına taşıramamış olanlar için ortada bir paradoks yok. Örneğin, cenaze komitesinde yer alan yapıların neredeyse tamamı, kendi siyasal kimliğini AB'den beklentilerle ilişkilendirmiş kesimlerdir. Dolayısıyla bu kesimlerin bugün TÜSİAD'ın sergilediği duruş doğrultusunda bir siyasal tavır alış içerisinde bulunmalarını açıklamak kolaydır. Bunda bir paradoks da yoktur. Ama, bugüne kadar AB sürecinin dışında gibi görünen ve Türkiye'deki siyasal gelişmelere sınıfsal temelde baktığını söyleyen pek çok siyasal yapının, cenaze sonrasında da girdiği potadan çıkamamış olması bir paradokstur ve geleceği kazanma düşünüyü zayıf düşüren, erteleyen bir gelişme olarak üzücüdür.

Süreçe sansasyonel eylemlerle müdahale etmek, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin geçmişte de başvurduğu bir yöntemdir; bu, sınıflar mücadelesine üst düzeyde bir müdahaledir. Benzer şekilde Hrant Dink cinayeti de **Türkiye'deki sınıflar mücadelesine bir müdahaledir**; bu nedenle de sınıfsal düzeyde değerlendirilmelidir. Bu da ancak cenazedeki anafikrin/kurgunun anlaşılması ile mümkündür. Çünkü doğrudan sınıfsal temeldeki bir tercihin ürünü olarak işlenmiş olan cinayet, bir biçimde sınıflar üstü bir görünümde sunulabilmiş; farklı sınıf ve konumdaki kesimler bu süreçte tam da sınıf çelişmelerinin gözü ardı edildiği bir biçimde tavır sergileyebilmiştir. Bu tavır alışın bundan sonra çeşitli gelişmeler karşısında örnek alınmaması için, egemen yönlendirmeyi boşa çıkararak sınıfsal bakış açısının geliştirilmesi bir zorunluluktur.

ABD'nin Türkiye'yi bölgede kendi politikaları dahilinde daha aktif biçimde işlevlendirmesinin önündeki en ciddi engellerden biri de %96'lara varan Amerikan karşıtlığı idi. Bu karşıtlık, homojen olmayan tepki ve çabaların, süreç içinde oluşturduğu bir toplam olarak gündeme geldi. Aynı toplamda yine homojen olmayan milliyetçiliğin son dönemlerde büyüyen çapının önemli bir rolü oldu. İşte ABD'nin müdahalesi, Türkiye'de milliyetçilik temelindeki tavır alışını geriletmeye yönelik bir politik adımdı ve hedefinin daraltılmış karesinde, ırkçı-milliyetçilik vardı. Susurlukvari örgütlenmelerle bağı her vesileyle dışavuran ve dolayısıyla yıpratılmak için de çokça içsel sebepleri olan bu kesim, aynı zamanda milliyetçi tepkileri oya tahvil etmeye en yatkın örgütlülüktü. Bu nedenle ABD'nin müdahalesinde, çifte seçim dönemine giren Türkiye'ye dair dönemsel tercihler de gizliydi.

ABD'NİN TÜRKİYE'Yİ BÖLGE POLİTİKALARINA AKTİF BİÇİMDE KATMA İHTİYACI HRANT DİNK'İN KATLEDİLMESİNİ KOŞULLAYAN GERÇEK NEDENDİR

DEVRİMCİ HAREKET'in
24 Ocak 2007'de Yaptığı Açıklamadır

İnsanı **insan** olarak değil, politikanın malzemesi bir **nesne** olarak görmek, emperyalizme özgü bilinen bir niteliktir. Bu nitelik, politik hesapların gerektirmesi halinde bombalamalar, suikastlar, toplu katliamlar yapmak veya toplumca kutusal sayılan kimi değerlere saldırarak bunun sonuçlarını yönlendirmek biçiminde dışavurabiliyor. Bunun için özel örgütlenmeler oluşturmak veya mevcut devlet organlarını bu amaçla kullanmak, emperyalizmin elinin uzandığı her ülkede başvurulan bir yöntemdir.

Lübnan'da Cemayel suikastında de Türkiye'de bayrak provokasyonu, Danıştay saldırısı, vb olaylarda da belirttiğimiz gibi bu tür eylemlerin sonuçlarını, kim daha güçlü/örgütlü ise o kendi lehine çevirir ve genellikle olayların ardındaki gerçek fail de odur.

Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'e yönelik

saldırı sonrasında oluşan tepkiler, özel bir gayretle, tüm kesimlerin ortak refleksi gibi yansıtılmak istendi. Halkların olguları doğru okuyabilme kabiliyeti üzerinde **geçici körlük** etkisi yaratma potansiyeli taşıyan bu, **görüntüleri tek renge boyama** gayreti, özelde Hrant Dink olayına genelde iktidar odaklarının yönetme atraksiyonlarına yönelik değerlendirmelerin, **istenenin dışına** taşmasını önlemeye dönüktür.

Saldırı sonrasında hemen tüm manşetlerde olayın kınanması, kimilerince olumlu bulunmuş, bu tür saldırıların tekrarını önleyebilecek bir barikatın basın ayağı olarak görülmüş olabilir. Gerçekte ise bu **tek ses**, olayın organizasyonunda ne denli güçlü bir elin bulunduğu ve medyanın artık manipülasyonda ne denli **doğrudan** rol aldığına işaretidir.

"Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur" diyen; **Kürt, Ermeni**

kelimelerini küfür niyetine kullanan, sistem karşıtlığının linçle cezalandırılmasını alkışlayan; ırkçı milliyetçiliği kamçılıyarak başka halklara/coğrafyalara saldırıyı meşru gösteren devlet yetkililerinin ve bunlara fikri/psikolojik zemin oluşturan medyanın, döktüğü gözyaşlarının timsah gözyaşları olduğunu anlamak, yukarıda bahsettiğimiz renkleri ayırıştırmaktan ve saldırının arka planını okumaktan geçiyor.

Sanki huzur içinde bir ülke yaratılmış gibi saldırıyı **istikrarı bozmaya dönük bir komplo** olarak görmek de yanıltıcı atraksiyonlardan biridir. Küçük ve orta burjuva kesimlerin yön almaya yatkın niteliklerini kaşıyarak sonuç almaya alışmış iktidar odakları, örneğin milliyetçi hezeyanlar için nasıl bu kesimlerin tezahürat gücünü kullanıyorsa, olay sonrasında tepkiyi istenen mecrada akıtmak için de aynı kesimin reflekslerini yönlendirme eğilimi içinde oldu. Bu nedenle ne manşetlerden, ne TV sohbetlerinden, ne de cenazede öne çıkarılan psikolojik ortamdan doğru sonuca varılması beklenmemelidir.

Sansasyonel etkiye sahip bu tür eylemler, Ağca'dan bugüne sıkça rastlandığı gibi, ortaya bir fail çıkarılsa dahi, genellikle kişisel duygularla yapılmış gösterilmekte ve sonuçta en çok birkaç kişiden oluşan bir davaya konu edilerek kapatılmaktadır. Ne var ki böyle sonuçlanırsa dahi bu tür eylemler, okuyabilen için, içinden geçilmekte olan döneme dair güçlü veriler sunar. Ayrıca o ana dek sınırları belirlemiş ama net görülme-yebilen saflaşmaların daha net çizgilerle dışavurmasını sağlar. Daha önce de yazdığımız gibi toplum üzerinde güçlü etkiler bırakan bu eylemlerden; o süreçte kim daha

Emperyalizmin, çıkarları çerçevesinde politik cinayet dahil her yola başvurduğu bir dönemde, demokratikleşmenin güncel tüm araçları, tepeden tırnağa bir demokratikleşmenin zorunlu koşulu olan demokratik devrim için birer basamak olarak görülmeli; gelecek-bugün ilişkisi doğru kurulmalıdır. Örneğin rejim, 301'nci maddeyi başka bir madde ile ikame ederek yoluna devam edebilir. Bu nedenle mücadele, daha bilinçli yöntem ve taleplerle sürdürülmeli, daha etkili ve kalıcı kazanımlar amaçlanmalıdır. Bu çerçevede oluşturulan ve tüm milliyetlerden emekçi halklarımızın hak ve özgürlüklerini gözeten bütünlüklü bir program, aynı zamanda kardeşlik için de uygun bir zemin oluşturacaktır.

Ne var ki Türkiye'de ABD karşıtlığının %96'ya çıkmış olması, uygun bir partneri uygunsuz duruma düşürüyordu. İşte ABD, bu karşıtlıkta önemli rol oynayan ve gerçekte homojen olmayan milliyetçi paydanın, Susurlukvari örgütlenmelerden oluşan kesimini yıpratmayı hedefe koymuştur. Bu amaç, Hrant Dink'e yönelik saldırı sonrasında gazetelere hakim olan genel bir nitelikti; Kerinçsiz, Veli Küçük, Trabzon Emniyet Müdürü Reşat Altay, vb isimler bu bağlam içinde öne çıkarıldı. Kısacası, bugüne dek devlet folluklarında büyütülen ırkçı-milliyetçilik, Hrant Dink'e yönelik suikastın istenen biçimde gerçekleştirilmesinde ihtiyaç duyulan rolü oynamıştır; kurşunu da sıkmıştır; ama, gerçek katil ABD'dir.

güçlüyse, yani rüzgarı kim arkasına alabiliyorsa, o yararlanır.

**HRANT DİNK'İN
KATLEDİLMESİ SALT IRKÇI-
MİLLİYETÇİLİĞİN
TIRMANIŞIYLA
AÇIKLANAMAYACAK DENLİ
KAPSAMLI BİR OLAYDIR**

Dünya ölçeğinde gerek askeri varlığının yaptırım gücü, gerekse ekonomi üzerindeki insiyatif açısından sürekli bir düşüş gösteren ve ekonomisindeki kötüye gidişi durduramayan ABD, daha önce de belirttiğimiz gibi bu sürecin etkili aktörlerinin (Rusya, Hindistan, Çin, vb.) önünü, enerji kaynakları ve taşıma yolları üzerinde tam ve kesin denetim sağlayarak kesmeyi amaçlıyor. Irak'ta petrolün geleceğine dair bugünden kararlar almak, Hürmüz Boğazı'na patriot yerleştirmek, Suudi Arabistan'la gerilen ilişkileri düzeltmek gibi İran'a müdahale etmek de bu adımlardan biridir. ABD, askeri müdahale olasılığının zayıf olduğu bugünkü koşullarda, İran'ı, içindeki sorunları kaşıyarak istikrarsızlaştırmayı; sürtüşmelerle, tehdit, ambargo, vb yöntemlerle sürekli basınç altında tutmayı amaçlıyor. Ancak, Irak sorunu dahil çeşitli nedenlerle bölgede yaşadığı sıkışma, geleneksel işbirlikçi rejimleri politik bir bileşen olarak istediği zaman ve oranda kullanmayı güçleştiriyor. Böyle bir süreçte Türkiye'ye, özellikle komşusu olduğu ül-

kelere dönük ABD politikaları bağlamında birtakım görevler biçilmiş gibi görünüyor. MİT Müsteşarı'nın "Türkiye'nin bekle-gör-tavır al politikası izleyemeyeceği; statükocu davranılmayacağı ve gecikmeden aktif politikalar geliştirilmesi gerektiği" vurgusu, T.Erdoğan'ın Saddam'ın idamından sonra, "Artık öncelikli işimiz AB değil Irak'tır" açıklaması ve ABD ile Türkiye arasında yoğunlaşan diplomatik trafik bunun dışavuran ilk göstergeleridir.

Ne var ki Türkiye'de ABD karşıtlığının %96'ya çıkmış olması, uygun bir partneri uygunsuz duruma düşürüyordu. İşte ABD, bu karşıtlıkta önemli rol oynayan ve gerçekte homojen olmayan milliyetçi paydanın, Susurlukvari örgütlenmelerden oluşan kesimini yıpratmayı hedefe koymuştur. Bu amaç, Hrant Dink'e yönelik saldırı sonrasında gazetelere hakim olan genel bir nitelikti; Kerinçsiz, Veli Küçük, Trabzon Emniyet Müdürü Reşat Altay, vb isimler bu bağlam içinde öne çıkarıldı. Kısacası, bugüne dek devlet folluklarında büyütülen ırkçı-milliyetçilik, Hrant Dink'e yönelik suikastın istenen biçimde gerçekleştirilmesinde ihtiyaç duyulan rolü oynamıştır; kurşunu da sıkmıştır; ama, gerçek katil ABD'dir.

Bir taraftan Türkiye ile ilişkilerini sıcak tutmak isteyen, diğer taraftan Kürt peşmergeleri Bağdat-

'ta savaştırmaya başlayan ABD, Kerkük konusunda da sıkışmış durumdadır. Ne var ki bu, Türkiye'nin Kerkük üzerinde şu veya bu oranda insiyatif kurabileceği anlamına gelmiyor. Bugüne dek kopartılan fırtına, iç kamuoyuna dönük siyasal çıkar ve göz boyama amaçlı atraksiyonlardan ibarettir. ABD'nin Türkiye'yi bölge politikalarına dahil etme isteği Türkiyeli egemenler tarafından Kerkük'le kamufle edilmekte, Kerkük de oradaki Türkmenlerin mağduriyeti ile gerekçelenmektedir. Doğrudur, Kerkük'te Türkmenler vardır. Kürt feodal önderliklerin Kerkük'ü Kürt kenti ilan etme gayretleri içinde olduğu da doğrudur. Ne var ki, hangi sebeple olursa olsun Türkiye'nin ABD egemenliği altındaki Irak'a geçmişte olduğu gibi girme veya ABD'nin izni olmadan etkili müdahalelerde bulunma şansı/koşulu yoktur. Yani son zamanlarda şahlandırılan ve AKP afişlerinde olduğu gibi "Kurban Olam Aynaya Yıldızına" biçiminde kabalaştırılmış biçimler alan ve siyasal partiler arasında adeta bir yarışa konu olan milliyetçilik, ABD'nin bölge politikalarında daha etkili rol alabilme gayretlerini gölgelemeyi de amaçlıyor. ABD bu süreçte, Maxmur Kampı'na yönelik operasyon gibi göstermelik adımlar atabilir veya Türk ordusunun sınır ötesine çok sınırlı boyutlarda sarkmasına göz yumabilir. Bu da ABD'ye dönük tepkileri yumuşatma amacı taşıyacaktır.

Emperyalizmin, çıkarları çerçevesinde politik cinayet dahil her yola başvurduğu bir dönemde, demokratikleşmenin güncel tüm araçları, tepeden tırnağa bir demokratikleşmenin zorunlu koşulu olan demokratik devrim için birer basamak olarak görülmeli; gelecek-bugün ilişkisi doğru kurulmalıdır. Örneğin rejim, 301'nci maddeyi başka bir madde ile ikame ederek yoluna devam edebilir. Bu nedenle mücadele, daha bilinçli yöntem ve taleplerle sürdürülmeli, daha etkili ve kalıcı kazanımlar amaçlanmalıdır. Bu çerçevede oluşturulan ve tüm milliyetlerden emekçi halklarımızın hak ve özgürlüklerini gözeten bütünlüklü bir program, aynı zamanda kardeşlik için de uygun bir zemin oluşturacaktır.

TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİ ÜZERİNE SORUNLAR VE ÇÖZÜM YOLLARI

DEVRİMCİ HAREKET'in

15 Ocak 2007'de Yaptığı Açıklamadır

Anımsanacak olursa, AB üzerine daha önce yaptığımız değerlendirmelerde sorunun yeterince tartışılmadığını, bilinmediğini; süreç içinde etkileri ortaya çıktıkça tartışılacağını ve işin özü somut gelişmelerle kavrandıkça tepkinin büyüyeceğini, bu bağlamda **toplumun büyük çoğunluğunun AB'yi istediği** tespitinin gerçekleri yansıtmadığını söylemiştik. Bugün gelinen noktada belki AB'ye dair tartışmalar yapılıyor gibi görünüyor; ama, tartışmanın fiilen çok fazla yararının olmadığı, iplerin karşı tarafa bir bütün halinde verilmiş olduğu bir sürecin içine girilmiş durumda.

Tartışmanın, müzakerelerin tıkandığı 8 madde üzerinden yürütülmesi de gerçekliği kavramaya yetmiyor, çünkü Türkiye zaten Gümrük Birliği ile ipleri büyük oranda karşı tarafın eline vermiş durumdaydı; AB'nin Türkiye'yi kapsamına alarak kazanacağı ek bir şey yoktu, bu nedenle işi çeşitli gerekçeler üzerinden yokuşa sürmesi, tıkanması zaten bekleniyordu. Gelişmelere etki eden ve söz konusu sorunun daha yüksek perdeden dillendirilmesine sebep olan bir diğer faktör ise, **AB'nin kendi iç çelişmeleridir**.

Daha önce de vurgulamıştık, AB aslında çekirdek ülke denilen Fransa, Almanya, İspanya, İtalya gibi ekonomik gelişmişlik düzeyleri yüksek olan ülkelerin **ortak bir pazar** ihtiyacından hareketle, **Avrupa'daki neoliberal sermayenin bir talebi** olarak doğmuştu. Gerçekten de bu ülkeler arasında daha üst düzeyde bir entegrasyonu içeriyordu. Fakat özellikle Sovyetler'in dağılmasından sonra Doğu Avrupa'da, AB süreci yeteri kadar olgunlaşmadan, öngörülenin de ötesinde bir hızla yaşanan katılım, çelişmeleri büyütmüş ve adeta AB'nin sonunu yakınlaştırmıştır. Yani, **AB süreci kendi içerisinde bir açmaz yaşıyor**. Ve şu anda varlığı tartışmalı o-

lan, ekonomik anlamda bir organizasyonun ötesinde bir işlev görmeyen konumdadır. Gerçi neoliberal sermayenin asıl isteği ekonomik anlamda sorunlarını çözecek bir oluşumdur, **siyasal birlik** halini alması ikincil bir taleptir. Önemli tekel grupları açısından birincil amaca ulaşılmış durumda. Bu, Gümrük Birliği süreciyle sağlanmıştı. Türkiye de bu sürecin bir parçası durumundadır. Türkiye tüm pazarlarını hiçbir kısıtlamaya tabi olmaksızın Avrupa Birliği ürünlerine sonuna kadar açmıştır. AB'den Türkiye'ye gelebilecek ürünlere, kısıtlama olmaksızın, gümrüksüz her tür pazarlama sağlanmakta; toptan ve perakende dahil ticaretin her biçiminde, bankacılık gibi ekonominin her alanında, hem de yerli sermaye gruplarından çok daha büyük avantajlarla ticari hayatta yer alabilme olanakları tanınmaktadır. AB'li tekellerin de şu anda istediği budur. Geriye, Türkiye'nin ürünlerinin AB pazarlarına rahatlıkla, denetimsiz/kotasız girebilme süreci kalmıştır ki bu, AB'nin değil, Türkiye'deki sermaye kesimlerinin sorunudur. Bunun ötesinde yaşanacak bir bütünleşmeye AB, iç çelişmeleri nedeniyle hazır/uygun değildir.

1960'lı yıllarda, AB'nin temel talepleri/beklentileri ile bu beklentilere Türkiye'nin verebileceği cevap konusunda koşullar bugünkünden çok farklı idi. Ama bugün artık genç ve dinamik bir işgücüne, 70-80 milyonluk bir pazara sahip olan ve Ortadoğu'ya yönelik bölgesel politikaların içinde yer alan bir kanat ülkesini bünyesine katmaya ihtiyacı kalmadı. Çünkü artık Avrupa kendi savunmasını Karadeniz'de sınırlandırdı; Romanya ve Bulgaristan'la doğu sınırlarını çizdi. İşte Türkiye'nin karşısına çok hassas olduğu **Ermeni** konusunun çıkarılmasının nedeni budur; "seni istemiyoruz" demenin dolaylı biçimidir.

SORUNLARIN KAYNAĞINDA SERMAYENİN YOĞUNLAŞMASI VE TEKELLEŞME YATIYOR

Türkiye'de son 30-40 yıllık süre içerisinde yaşanan **değişim** tartışılırken gelişmeleri salt AB ile ilişkilendirmek yerine, küreselleşme ile beraber almak daha doğru olur. **Tekelleşmenin** hızlı bir şekilde yaşanmış olması, kırsal kesimdeki çöküş, vb. olgular salt AB ile entegrasyon sürecinin değil, aynı zamanda dünya çapındaki küresel emperyalizmin ürünüdür.

Türkiye'de artık ekonomi, 15-20 yıl önceki ekonomi değildir. Bankacılık sektörü %35-40 oranında yabancı sermayenin (çok büyük bir kısmı AB sermayesi) eline geçmiş durumda. Bugün halen süren pazarlıklarla beraber bu oranın 1-2 yıl içerisinde yaklaşık 2 katına çıkması bekleniyor. Türkiye'deki sermaye birikiminin yetersizliği nedeniyle, **bankacılık sektörü** çok kısıt koşullarda çok düşük bir karlılık marjıyla çalışıyor. Dünyada sermaye birikiminin yoğunlaştığı ülkelerde, kredi faizleri %2-3'ler düzeyinde olduğu halde, Türkiye'de kredi kaynaklarının bankalara maliyeti %10'ları buluyor. Dolayısıyla AB sermayesi Türkiye'de banka almakla, kendi kredi kaynaklarını Türkiye'ye aktarmakla daha başlangıçta %15'ler civarında bir karlılık sağlamış oluyor. Reel faizin %20'ler düzeyinde olduğu Türkiye'de, yerli bankalara bu kredinin maliyeti %10'lar civarındayken, uluslararası sermaye için bu oran %2-3'tür. Sonuçta bu kadar muazzam kar marjının olduğu bir ülkeye uluslararası sermayenin kayması beklenmelidir. Türkiye'deki bu gelişme dünya ölçeğinde **mali sermayenin yoğunlaşmasından** bağımsız bir olgu değildir.

Bugün dünyada dolaşan kredi miktarı, toplam GSMH'yi birkaç

Mevcut koşullarda bugün, emperyalizmin küresel düzeydeki saldırısından zarar gören başta işçi sınıfı ve köylülük olmak üzere emekçiler, hızlı bir yoksullaşma sürecine girmiş olan orta ve küçük burjuvazi ile tekellerin saldırısıyla çoğu mülklerini, sanayi tesislerini kaptırmış olan orta burjuvazi ve hatta bazı tekel gruplarının katılımı ile yeni bir saflaşmanın kaçınılmaz olduğunu söyleyebiliriz. Böyle bir süreçte burjuva kesimler hangi ölçüde, hangi oranda ve ne zaman yer alır; şu anda bu belirsiz. Ama, bugün kaybetmemiş olsa dahi, birkaç yıl içerisinde tüm maddi varlıklarını kaybetme riskiyle karşı karşıya olan bazı önemli tekel gruplarının da bu tür bir demokratik devrim sürecinde bir biçimde yer alabileceğini düşünmek abartılı olmaz

kez satın alabilecek bir kapasiteye ulaşmış durumda. İşte Türkiye'deki kredi kullanım oranı bu oranın bir hayli altındadır. Kapitalizmin bu gelişim seyri içinde bir süre sonra Türkiye'de de kredi kullanım hacminin o seviyeye yaklaşması beklenmelidir. Bu da mevcut kredi kapasitesinin 15-20 kat artması demektir. Emperyalist tekellerin iştahını kabartan bu durum, aynı zamanda bankacılık sektöründe yabancı sermaye oranını/etkisini hızla arttırıyor. El değiştirmemiş olan bankalar da yabancı bankalardan ucuz kredi alarak kullandırma yoluna gittiği için büyük oranda bağımlı hale gelmiş durumdadır.

Sanayi sermayesinde de benzer bir süreç yaşanıyor. Yabancı tekel grupları, Türkiye'de kendileriyle işbirliği halindeki firmaların tamamına yakını satın alarak, sermaye ortaklığını tümüyle kendi lehine çevirerek el koymuş durumda. Ve genellikle, işbirlikçileri aracılığıyla değil, doğrudan doğruya kendileri sürecin içerisinde yer alarak; imalattan, toptan ve perakende ticarete kadar **üretim her aşamasını** yönlendirmektedir. Öyle ki, bayiler aracılığıyla Anadolu'nun hemen her köşesine yayılmış olmaları sebebiyle, tümüyle yabancı tekellerin eline geçmemiş kuruluşlar bile, ayakta kalabilmek için hisselerinin önemli

bir kısmını onlara devretmek zorunda kalıyor. Bu durum giderek, tarım kesimi dahil, yabancı sermayeye dayanmadan varlık sürdürme şansını ortadan kaldırıyor. İşte Türkiye-AB ilişkileri bu gerçeklik dikkate alınarak incelendiğinde, mevcut durumu ve muhtemel gelişmeleri kavramak daha kolay olacaktır.

Türkiye'de ekonomi neredeyse bir bütün halinde uluslararası sermayenin tam ve kesin denetimine girmiş durumda. Bu nedenle, Türkiyeli sermaye gruplarının AB'ye en olumsuz kararlarda dahi ciddi boyutlarda itiraz geliştirme ve sonuç alma şansı yoktur. Koparılan gürtlüler ya çaresizliğin ya da iç siyaset zeminine dönük göz boyamanın ürünüdür. Dikkat edilirse hiç itiraz etmeden bu gerçekliği net biçimde ortaya koyan TÜSİAD oldu. Bu süreçten canı yanan esnaf kesiminin temsilcileri seslerini giderek yükseltiyor; benzer biçimde, ekonomik varlığını bütünüyle yitiren halk kesimlerinin radikal tepkiler vermesi beklenmelidir. Ama aynı durum AB'yle yakın ilişkiler içinde bulunan sermaye kesimleri için geçerli değildir.

Türkiye'de yabancı sermayenin oran ve etkisini arttıran bir diğer neden de döviz kurlarıdır. Son 4 yılın toplamında enflasyon %80'i bulurken TL'nin döviz karşısında

değerini korumuş olması, Türkiye'deki ihraç ürünlerinin pahalılaşması, ithal ürünlerinin ise ucuzlaşması anlamına geliyor. Bu da ithalatın ihracattan daha büyük oranda artmasını beraberinde getiriyor.

Sonuçta Türkiye'deki bütün sabit sermaye yatırımları değerinin çok daha altında fiyatlarla yabancı sermaye tarafından satın alınıyor ve büyük çapta bir **mülkiyet değişikliği** adım adım gerçekleşiyor. Her ne kadar gayrimenkul alımında kimi kısıtlamalara gidiliyor ise de bunlar çeşitli manevralarla aşıyor; ticari işletmelerin devredilmelerinde ise hiçbir kısıtlama olmadığı için yabancı sermayenin eline kolaylıkla geçiyor. Bu süreç neredeyse artık tamamlanmış durumda. Ve işte bu nedenle, sermaye kesimlerinin veya temsilcilerinin artık ciddi anlamda bir karşı duruş geliştirme şansı kalmamıştır. CHP de MHP, vb yapılar da bunun bilincindedir ve gerçekte bu konudaki atraksiyonlarının arkasında **milliyetçi** kesimlerin duruşunun sömürülerek siyasal desteğe dönüştürülmesi yatıyor. Dikkat edilirse bugüne dek ne MHP'den ne de CHP'den AB'ye karşı ciddi anlamda bir tavır gelmedi. İlişkilerin bu noktaya gelmesinde hükümet olarak sorumlu olan AKP ise, Körfez sermayesine yönelerek AB geçiş sürecindeki canlı sermaye girişine karşı bir alternatif oluşturuyormuş gibi bir imaj bırakmaya çalışıyor. Gerçekte ise bu, büyük oranda kendi tabanına yönelik bir tutumdur.

Ortadoğu'da büyük sermaye gruplarının Türkiye'ye akmasının, AB'nin Türkiye'ye dayatmış olduğu sorunlara bir çözüm olmayacağını, aksine devletin ve kamunun elindeki bazı kaynakları ucuza kapatmak anlamına geleceğini, bunun ötesinde başka bir işlev aramamak gerektiğini, sürece vakıf her insan bilir/bilmelidir. Çünkü **Körfez sermayesi**, dünyadaki global sermayenin dışında bir olgu değildir; dolayısıyla da uluslararası sermayenin saldırılarının önüne bir set çekme veya **bağımsız politikalar** oluşturma niteliği yoktur. Ancak, dengelerin ve siyasal tavır alışların sık sık değiştiği Ortadoğu'da sermaye grupları; İsviçre, ABD, vb ülkelerin ban-

kalarındaki varlıklarının her an sorgulanabilir hale gelme olasılığı karşısında, Türkiye'de devlet garantisi altında yatırım yapmayı tercih edebiliyor. Son zamanlarda söz konusu sermaye kesimlerinin Türkiye'ye yönelmesinin en önemli nedeni budur.

**MEVCUT GERİLME GEÇİCİ
DEĞİLDİR AB ÇEŞİTLİ
GEREKÇELERLE SÜRECİ
TIKAMAYA DEVAM
EDECEKTİR**

AB'nin Türkiye'yle müzakereleri 8 maddede askıya alması, yukarıda da belirttiğimiz gelişmeler sebebiyle, geçici değil kalıcı bir tutumdur. AB, bundan sonra kendisini yükümlülük altına sokacak her başlığın açılmasında benzer bir tutum takınacak ve süreci belirsizliğe doğru sürükleyecektir. Çünkü Avrupa Birliği'ndeki tekellerin Türkiye'deki ekonomiyi yukardan aşağıya kendi ihtiyaçları doğrultusunda yeniden şekillendirme ve yağmalama süreci devam ediyor, bunun önünde hiçbir engel yok. İşte ilişki böylesine, tek taraflı avantajlar üzerine kuruluyken, Türkiye'deki sermaye gruplarının lehine sayılabilecek en küçük bir adıma tahammül edilemiyor. Görüşmelerin tıkanma aşamasına getirilmesinin temel nedeni budur. Türkiyeli egemenlerin, içine girilen bağımlılık ilişkileri sebebiyle, ne GB'den çekilme ne de AB'yi zora sokacak adımlar atma şansı vardır.

AB'yle ilgili yürütülen tartışmalar hala belirli bir yönlendirmenin, yanıltmanın etkisi altında olsa da artık, açılan hemen her konu, gerçekliğin bir boyutunun daha gözler önüne serilmesini beraberinde getiriyor ve AB'ye dair özel gayretlerle geliştirilmiş sempati, yerini tepkiye bırakıyor. Belki bugün hala çeşitli kesimlerin tepkileri, milliyetçilik ortak paydasında buluşturularak sisteme yedeklenmesi sağlanıyor; ama, artık gerek AB'nin gerekse genel anlamda emperyalizm ve tekelleşmenin ülkeyi baştan aşağı nasıl bir tükenmeyle yüz yüze getirdiği görülmeye, gelişmelerle orantılı olarak fark edilmeye başladı.

Gerçekliğin dışavuran tüm boyutlarına rağmen, yüksek sesle yürütülen yanıltma kampanyaları ve

devlet eliyle kurulan tuzaklar sebebiyle, insanların her gelişmeyi bir de kendi gözleriyle izlemeleri yanılma olasılığını azaltacaktır. Örneğin Güney Kıbrıs bandıralı gemilerle ilgili yapılan tartışma da gerçekte Güney Kıbrıs'ı çokça aşan boyutta bir sorunla ilişkilidir. Deniz taşımacılığında yaygın olan bir durumdur; firmalar ticaret kolaylıkları, vergi, vb sebeplerle farklı ülkeleri bu alanda kullanmayı tercih ediyor. Örneğin Panama, dünyada ekonomik anlamda kapasitesi çok sınırlı olan bir ülkedir; ama kendisi zaten bir transit geçiş ülkesi olduğu için, Panama bandırası altında taşımacılık yapan denizcilik işletmelerine neredeyse hiçbir ekonomik yükümlülük getirmeden (vergi, vb. talepte bulunmadan) ticari kolaylıklar sağlıyor. İşte kendi ülkelerinde yüksek vergiler ödeyerek taşımacılık yapmakla karşı karşıya olan firmalar, bu nedenle, kendi ülkeleri yerine, söz konusu kolaylıkları sağlayan ülkelerin bandırası altında olan gemileri ter-

cih etmektedir. Bu konuda kolaylık sağlayan ülkelerden biri de Güney Kıbrıs'tır. Güney Kıbrıs, gerçekte kendi potansiyelinin gerektirdiğinin çok ötesinde bir taşımacılık hizmeti veriyor. Akdeniz'in ortasında önemli bir deniz ticaret yolunun üzerinde olmasının da avantajıyla deniz taşımacılığına çok büyük kolaylıklar sağlıyor. Bu nedenle de, bu alandaki vergi oranları çok yüksek olan çeşitli AB ülkeleri, Güney Kıbrıs bandıralı gemilerle taşımacılık yapmayı tercih ediyor. İşte Türkiye'nin limanlarının G.Kıbrıs gemilerine açılması, bir anlamda AB'nin pek çok ülkesinin sahip olduğu fakat Kıbrıs bandırası altında çalışan ticaret gemilerine Türkiye limanlarının açılması anlamına geliyor. Bu konuda Türkiye'nin, tek limanın açılması biçiminde denediği çıkışın da iç kamuoyuna yönelik bir adım olmaktan öte bir anlamı olmadı.

AB'yle ilgili gerçeklikler ortaya çıktığı ve kamuoyunda daha açık biçimde tartışılır olduğu oranda

Anımsanacak olursa, “ne evet ne hayır” diyenler dahil, AB'den şu veya bu oranda olumluluk bekleyenler, bu duruşlarını söz konusu ülkelerdeki burjuva demokrasisi ile ilişkilendiriyor ve oradaki emekçilerin kazanımlarının geri alınamayacak ölçüde belli bir çerçeveye oturtulduğunu, dolayısıyla AB'yle ilişkilenenin Türkiye'deki ekonomik, demokratik hakların en azından AB'deki düzeye çıkarılması gibi bir açılımı da beraberinde getirebileceğini varsayıyor, beklentilerini bunun üzerine oturtuyorlardı. Gerçekte ise AB süreci, emekçi kesimlerin bugüne kadarki hak kazanımlarına da yöneltmiş bir saldırıydı. Bunu birebir AB ülkelerindeki gelişmelerden de izlemek mümkündür. Özellikle Hollanda, Almanya, Fransa gibi güçlü demokratik kazanımları olan gelişmiş kapitalist ülkelerde bile iş yaşamına ilişkin pek çok gerici yasanın fiilen uygulamaya geçmiş olması, ekonomik ve demokratik hakların pratikte kullanılamayacak hale gelmiş olması ve hızla bir gericileşmenin yaşanması, orada da artık hiçbir hakkın/kazanımın güvencede olmadığını gösterdi.

Çözümü devrim gerektiren bir sorunun, salt itirazlarla veya izin verilen oranda karşı duruşlarla aşılabileceğine inanmak ve duruşunu buna göre şekillendirmek, çözümü bir bilinmeze ertelemektir. Bu nedenle örneğin, AB'nin (emperyalizmin) tahribatlarının önlenmesini ve bir bütün halinde etkisiz kılınmasını devrim sorunu olarak görmek, gerçekte çözüme dair bir erteleme değil bir isabet olarak değerlendirilmelidir.

gündemden düşen tespitlerden biri de **Emeğin Avrupası** oldu. Bu saptamanın sahipleri de bugün artık, amaçlarının AB'yi savunmak olmadığını anlatma ihtiyacı duymakta, kavram üzerinden yaptıkları manevralarla özeleştirir verir durumdan kurtulmaya çalışmaktadır. Artık AB sürecinin gerçekte **Avrupa'daki neo-liberal sermaye gruplarının uzun vadeli stratejisinin bir ürünü** olduğunu hemen herkes kavramış durumda; öyle ki Türkiye'deki kimi tekel grupları dahi, süreçten zarar gördükçe bu konudaki düşüncelerini/tepkilerini açıkça ifade etmeye başladı.

Anımsanacak olursa, “ne evet ne hayır” diyenler dahil, AB'den şu veya bu oranda olumluluk bekleyenler, bu duruşlarını söz konusu ülkelerdeki burjuva demokrasisi ile ilişkilendiriyor ve oradaki emekçilerin kazanımlarının geri alınmayacak ölçüde belli bir çerçeveye oturtulduğunu, dolayısıyla AB'yle ilişkilenenin Türkiye'deki ekonomik, demokratik hakların en azından AB'deki düzeye çıkarılması gibi bir açılımı da beraberinde getirebileceğini varsayıyor, beklentilerini bunun üzerine oturtuyorlardı. Gerçekte ise **AB süreci, emekçi kesimlerin bugüne kadarki hak kazanımlarına da yöneltilmiş bir saldırıydı.** Bunu birebir AB ülkelerindeki gelişmelerden de izlemek mümkündür. Özellikle Hollanda, Almanya, Fransa gibi güçlü demokratik kazanımları olan gelişmiş kapitalist ülkelerde bile iş yaşamına ilişkin pek çok gerici yasanın fiilen uygulamaya geçmiş olması, ekonomik ve demokratik hakların pratikte kullanılmayacak hale gelmiş olması ve

hızla bir gericileşmenin yaşanması, orada da artık hiçbir hakkın/kazanımının güvencede olmadığını gösterdi.

AB sürecinin dayattığı ve üzerinde durulması gereken bir diğer olgu da **standartlaşmadır.** Bu alandaki müdahalelerin gerçekte bir **kalite** oluşturmaya değil, tekelleşmeye hizmet edeceğini daha önce de çeşitli biçimlerde vurgulamıştık. Gerçekten de bugün AB ölçüleri; ticaretin hangi kurullarla yapılacağını, hangi ticaretin engellenmesinin mümkün olacağını, perakende ticaretin hangi aşamalardan geçtikten sonra yapılabileceğini, hangi standartlara uygun ürünlerin pazarlama konusu olacağını veya tarım ürünlerinin hangi kalitede, hangi patentte, nasıl bir genetik yapıda olanlarının pazarlanmasına izin verileceğini ayrıntılarıyla tanımlarken, yani bunlar merkezi olarak belirlenirken, iş yaşamına ilişkin uygulamalar ise özellikle yerel yönetimlere/hükümetlere bırakılmıştır. Yani, emekçiler üzerinde kurulacak baskıya bir sınırlama getirilmemiş. Hatta uyum sürecinde Türkiye'ye dayatılan, iş yaşamına dair ILO Sözleşmesi'ne bile AB'nin kendisi uymuyor. Örneğin Romanya, Bulgaristan, Polonya dahil pek çok ülkede iş yaşamına ilişkin koşullar ILO Sözleşmesi'nin çok daha gerisindedir; ama, Türkiye'den uyum sürecini aşması için iş yaşamına ilişkin koşulları ILO sözleşmesine denkleştirmesi istendi. Kısacası bu olgu da, yani iş yaşamına ilişkin yasaların fiilen yerel hükümetlere bırakılmış olması, AB'nin aslında bir **demokrasi programının/modelinin** olmadığını, bu konudaki kazanımların

yerel hükümetler karşısında yerel işçi sınıfının, yerel emekçilerin, yerel örgütlenmelerin başarısına bağlı olduğunu gösterdi. Bu aynı zamanda mücadelenin küresel çapta yürütülmesi gerektiğini, ülke çapında (yerelde) örgütlenip mücadele vermenin anlamsız olduğunu düşünen/savunan kesimlerin yaklaşımlarını boşa çıkardı. Ve kimin nerede ne kadar mücadele ederse o kadar kazanacağını gösterdi.

BİR ÇÖZÜMÜ İŞARET EDEN TÜM OLASILIKLAR DEMOKRATİK DEVRİME ÇIKIYOR

Mevcut gelişmeler, **demokratik devrimin kapsamının** daha da büyüyerek sosyalist devrimin de kimi görevlerini üstlenecek noktaya gelmiş olduğunu gösteriyor. **Hak yitimi, mülk yitimi ve proleterleşme** giderek daha büyük bir kesimin sorunu haline geliyor. Burjuvazinin, büyük tekeller dışında kalan önemli bir bölümü gelişmelerden rahatsızlık duyuyor. Özellikle orta ve küçük burjuvazi hızlı bir mülksüzleşme, proleterleşme sürecine giriyor. Bugüne kadar devletin mülkiyetinde olan bütün kaynaklar, özel şahısların mülkiyetinde olan ve onlarca yıllık bir iş yaşamının ürünü olarak ortaya çıkmış olan bütün sanayi kurumları ya yok oluyor ya da yabancı sermayenin eline geçiyor. Bugünkü koşullarda, mevcut bağımlılık ilişkileri içinde bu sürecin engellenmesi de mümkün görünmüyor.

Bugün Türkiye'de yıllık sıcak sermaye girişinin 70 milyar doların üzerinde olmasını gerektiren koşullardan geçiliyorsa, devletin elindeki tüm maddi varlıkların karşılığının yaklaşık 20 milyar dolar olduğu ve bunların bütününün satılması halinde dahi ancak birkaç aylık dış ticaret açığını karşılayabileceği bir noktaya gelinmişse; ekonomi, ayakta durabilme şansını büyük oranda yitirmiş demektir.

Anımsanacak olursa, geçmişte yaptığımız değerlendirmelerde Türkiye'nin diğer yeni sömürge ülkelere oranla bir takım farklılıklar/avantajlar taşıdığını vurgulamıştık. Türkiye'nin önemli ticaret yolları üzerinde bulunduğunu, coğrafi koşullar, iklim, vb nedenlerle **eko-**

nominin kendi kendine yeterli olabilecek bir verimliliğe ve ürün çeşitliliğine sahip olduğunu, dolayısıyla kendi ayakları üzerinde durabilmeyi sağlayan özellikler taşıdığını söylemiştik. İşte bu tanımımıza konu olan durumdan bugüne, ekonomide çok önemli değişimler yaşandı. Örneğin, **küçük üretim büyük oranda tasfiye oldu**. O alanda tekeli burjuvazi (özellikle de uluslararası sermaye) egemenliğini artırdı. Perakende ticarete ağırlığı her geçen gün artıyor. İç pazardaki üretim çeşitliliği de giderek sınırlanıyor; dış pazar hangi ürünlere olanak veriyorsa, hangi ürünlerde rekabet şansı varsa, Türkiye'de ekonomi onlar üzerine oturtuluyor.

Şu anda ekonominin kendi başına ayakta kalabilmesi ancak onu bu hale getiren müdahalelerin ortadan kaldırılması ile mümkündür; bunun ön koşulu da neo-liberal sermayenin ülke üzerindeki tahakküm politikasının önüne set çekmektir. Ekonomiyi yukarıdan aşağıya şekillendirmelerinin önüne geçilmesi, onlarla bağların bütünüyle koparılması gerekiyor. İkincisi, ulusal kaynaklar üzerinde tam ve kesin denetim, yerel siyasi iktidarların elinde olmalıdır. Yani, uluslararası sermayenin, her adımı, **Türkiye'yi daha fazla işgal** anlamına gelen politikalarına, hem **dur** denilmesi hem de kamulaştırma, vb yöntemlerle ekonomideki denetimlerinin kırılması gerekiyor. Bu durum, tam da bu noktada akla, "böyle bir çözüm bugünkü egemen sınıflarla mümkün mü?" sorusunu getiriyor. Evet yukarıda da anlattığımız gibi girilen bağımlılık ilişkileri sebebiyle mevcut iktidar, istese dahi, böyle bir değişim şansı kalmamıştır.

Mevcut koşullarda bugün, emperyalizmin küresel düzeydeki saldırısından zarar gören başta işçi sınıfı ve köylülük olmak üzere **emekçiler**, hızlı bir yoksullaşma sürecine girmiş olan **orta ve küçük burjuvazi** ile tekellerin saldırısıyla çoğu mülklerini, sanayi tesislerini kaptırmış olan **orta burjuvazi** ve hatta bazı tekel gruplarının katılımı ile yeni bir saflaşmanın kaçınılmaz olduğunu söyleyebiliriz. Böyle bir süreçte burjuva kesimler hangi öl-

çüde, hangi oranda ve ne zaman yer alır; şu anda bu belirsiz. Ama, bugün kaybetmemiş olsa dahi, birkaç yıl içerisinde tüm maddi varlıklarını kaybetme riskiyle karşı karşıya olan bazı önemli tekel gruplarının da bu tür bir **demokratik devrim** sürecinde bir biçimde yer alabileceğini düşünmek abartılı olmaz.

Sandinistlerin önderliğinde gerçekleştirilen Nikaragua Devrimi'nde de görüldüğü gibi mevcut durumdan rahatsızlık duyan tüm toplum kesimlerini aynı program etrafında toplayan bir irade, aynı zamanda **değişimin, yeniyi kurmanın iradesi** olabiliyor. Bu tür bir siyasal çıkış yapılmadan sürecin önünün alınması mümkün değildir. Böyle bir süreçte toplumun saydığımız bütün kesimlerinin süreçten beklentilerine denk düşen bir **program**; başta emekçiler olmak üzere, yoksul, topraksız köylünün; AB süreciyle birlikte hızla dışlanan, üretimden/toprağından koparılan köylülüğün; orta ve küçük burjuvazinin mülksüzleşen kesimlerinin ve giderek süreçten rahatsız herkesin (top-

lumun en azından %90'ının) beklentilerini karşılayacaktır. Bu sürecin yol gösterici öznesi benzer süreçlerde olduğu gibi **devrimciler** olacaktır. Genelde küreselleşmenin özelden AB'nin emperyalist kuşatmasının sonuçları büyüdükçe, çözüm için maddi zemin de büyüyor. Sorunu doğru tanımlamak, çözüm için uygun araç ve yöntemler geliştirmek için bir zorunluluktur. Bugün hemen her saldırı karşısında **güncel barikatlar** ne denli zorunlu ise, bu güncel barikatları **nihai çözümün basamakları** olarak tasarlamak da o denli doğru ve gereklidir.

Çözümü **devrim** gerektiren bir sorunun, salt itirazlarla veya izin verilen oranda karşı duruşlarla aşılabileceğine inanmak ve duruşunu buna göre şekillendirmek, çözümü bir bilinmeze ertelemektir. Bu nedenle örneğin, AB'nin (emperyalizmin) tahribatlarının önlenmesini ve bir bütün halinde etkisiz kılınmasını **devrim sorunu** olarak görmek, gerçekte çözüme dair bir **erteleme** değil bir **isabet** olarak değerlendirilmelidir.

Sanayi sermayesinde de benzer bir süreç yaşanıyor. Yabancı tekel grupları, Türkiye'de kendileriyle işbirliği halindeki firmaların tamamına yakını satın alarak, sermaye ortaklığını tümüyle kendi lehine çevirerek el koymuş durumda. Ve genellikle, işbirlikçileri aracılığıyla değil, doğrudan doğruya kendileri sürecin içerisinde yer alarak; imalattan, toptan ve perakende ticarete kadar üretimin her aşamasını yönlendirmektedir. Öyle ki, bayiler aracılığıyla Anadolu'nun hemen her köşesine yayılmış olmaları sebebiyle, tümüyle yabancı tekellerin eline geçmemiş kuruluşlar bile, ayakta kalabilmek için hisselerinin önemli bir kısmını onlara devretmek zorunda kalıyor. Bu durum giderek, tarım kesimi dahil, yabancı sermayeye dayanmadan varlık sürdürme şansını ortadan kaldırıyor. İşte Türkiye-AB ilişkileri bu gerçeklik dikkate alınarak incelendiğinde, mevcut durumu ve muhtemel gelişmeleri kavramak daha kolay olacaktır.

ORTADOĞU SATRANCINDA EMPERYALİST BİR HAMLE DAHA SADDAM HÜSEYİN İDAM EDİLDİ

DEVRİMCİ HAREKET'in 3 Ocak 2007'de Yaptığı Açıklamadır

20 Mart 2003 tarihinde Irak'ı barbarca yöntemlerle; yalan, komplo ve uşaklık eşliğinde işgal eden emperyalist çete; oluşturduğu kukla yönetime, **Saddam Hüseyin'i**, hiçbir meşruiyeti olmayan düzmece yargılama sonucunda idam ettirdi.

Taşların yerinden oynadığı, değerlerin değersizlik harcıyla karıldığı temelsiz duruş hallerinde olduğu gibi bu durumda da, Saddam'ın geçmişini tartışıp öne çıkarak emperyalist zorbalığa dolaylı meşruiyet kanı taşımak, işbirliği eğilimi içinde olmayan hiçbir insana yakışmaz. Hele ki siyasal akıl sahibi olması gereken kişi veya yapılar için bu, yakışıksızlıktan öte bir çarpılma halidir. Artık "it dalaşı" veya "ne Saddam ne Bush" yaklaşımıyla emperyalist saldırı altında bulunan bir halkı saldırganla aynı kefeye koyan değerlendirmelere kimse itibar etmiyor. İşçi sınıfı gibi ezilen halk-

ların da duruşu kendi öz gücüne dayalı, emperyalizmden de işbirlikçilerden de uzak olmalı; **güç**, silah veya asker sayısında değil **haklılıkta** aranmalıdır. Bunu yapmayan hiçbir kesim, bu ölçülerle değerlendirme yapmayan hiçbir yapı başarıyla buluşamaz.

Saddam Hüseyin, işgalcilerin Irak'ta barınamaz hale geldiği ve iç savaşın özel gayretlerle büyütülmek istendiği bir tarihsel anda apar topar idam edildi. **İdamın kurban bayramına rast getirilmesi, emperyalizmin kendisine karşı direnç eğilimi taşıyan tüm güçlere karşı bir gözdağı ve medeniyetler çatışması tezinde ısrardır.** Irak'ta küçük çaplı başarılarla dahi susamış olan ABD, Saddam'ın idamı üzerinden bir irade gösterisi yapma ihtiyacı duymuştur. Hızlı idamın bir diğer sebebi de **Saddam'ın susturulmasıdır.** Çünkü özellikle ABD ve İn-

giltere bir dönem Saddam'a, askeri bilgiden teknolojiye, kimyasal silahtan krediye kadar hemen her konuda destek vermiş; İran savaşı, vb saldırılarda arkasında olmuştur. Saddam'ın bu konuda yargılanması, ABD'nin (emperyalizmin) söz konusu olaylardaki rolüne dair bir teşhiri beraberinde getirebilirdi.

ABD SADDAM'I İDAM ETTİRDİ AMA IRAK'TAKİ ÇIKMAZI DEVAM EDİYOR

Saddam, uzun süredir ABD'nin elinde tutsaktı. İhtiyaç duysaydı onu daha önce de idam ettirebilirdi. Bu bağlamda, yukarıda da belirttiğimiz gibi idamın Kurban Bayramı'nın ilk günü yapılması bir tesadüf değildir. Ancak ABD'nin Irak'taki durumu, Saddam'ın idamı üzerinde yapılacak bir güç gösterisi ile aşılacak gibi değildir. **İdamın öncesinde de sonrasında da Irak'ta varolan tablo, işgalcilerin Vietnam'dan da beter bir durumda olduğunu gösteriyor.** İşte ABD böyle bir süreçte, bir taraftan Saddam'ı idam ederken diğer taraftan, gerek Irak'ta gerekse bölgede kimi ülke ve yapılarla **ilişkilene konumunu** değiştirme yönünde adım atmaya başladı. Diğer bir ifadeyle, **Saddam'ın idamı, ABD'nin Ortadoğu'da tıkanan egemenliğini yeni araçlarla, yeni yöntem ve işbirlikçilerle sürdürme tercihinin habercisidir.**

Irak Çalışma Grubu'nun raporunda da belirtildiği gibi, Irak'taki Kürt yapılanmalara ABD'nin aktif destek verme politikası, son zamanlarda daha yüksek sesle tartışılır/eleştirilir oldu. Benzer bir durum işbirliğine gidilen Şii yapılanmalar için de geçerli. Bu işbirliği, Irak'ta ABD'nin önünü açmazken giderek bu durumdan rahatsızlık duyan ülkelerle (özellikle "Sünni-Arap rejimler"le) mesafenin açılmasına sebep oldu. Hatta Suudi Arabistan bu politikaların devam etmesi halinde

Saddam'ın tutsak düşmesi direnişin ivmesini nasıl azaltmadıysa, idamının da böyle bir sonuç yaratması beklenmemelidir; aksine, idamının ardından direnişin daha da boyutlanması olasılık dahilindedir. ABD, yakalamadan idama dek uzanan süreçte çeşitli hilelere başvurmasına ve çok istemesine rağmen, Saddam'ın onurunu kıramamıştır. Bu durum, özellikle Baas eksenli direnişi daha da motive edebilir. Baas Partisi'nin idamdan kısa bir süre önce uyarı amaçlı yayınladığı bildiri bu içeriktedir. "Cumhurbaşkanı Saddam Hüseyin ile yoldaşlarının idamı, Direniş ve Baas ile işgal yönetimi arasında yeni müzakereler yapılmasını imkânsız hale getirecektir; Irak'taki Amerikan güçleri yavaş yavaş imha edilecek rehineler olarak kabul edilecek ve bu güçlerin barışçı bir şekilde geri çekilmelerine izin verilmeyecektir." (Baas Partisi'nin bildirisinden alınmıştır.)

kendisinin de Sünni kesimlere destek vereceğini söyleyerek uyardı. Bu gerilmeye, Kerkük'le ilgili referandum dayatması dahil Kürt bölgesindeki gelişmelerin sebep olduğu gerilmeler de eklendi ve ABD'nin bölgede rahatsızlık uyandırdığı ülke sayısı giderek arttı. Son gelişmeler, ABD'nin gerek Kürt yapılanmalara gerekse Şii kesimlere şu ana dek verdiği desteği bir oranda azaltarak (sadece azaltarak) ve farklı tercihlere yönelerek bölge ülkeleriyle iyi geçinmenin yollarını aradığını gösteriyor. Çalışma Grubu'nun da önerilerine bağlı olarak sürecin bu istikamette ilerleyip ilerlemeyeceğini zaman gösterecek. Çünkü, Irak'ta bugüne kadar yaşananlar, ABD'nin niyetlerinin gelişmelerin yönünü tayin etmeye yetmediğini, aksine işgal karşıtı direnci örgütleyen iradenin daha etkili olduğunu ve zaten ABD'nin bu nedenle çok sık hesap değiştirdiğini gösterdi.

Saddam'ın tutsak düşmesi direnişin ivmesini nasıl azaltmadıysa, idamının da böyle bir sonuç yaratması beklenmemelidir; aksine, idamının ardından direnişin daha da boyutlanması olasılık dahilindedir. ABD, yakalamadan idama dek uzanan süreçte çeşitli hilelere başvurmaya ve çok istemesine rağmen, **Saddam'ın onurunu kıramamıştır**. Bu durum, özellikle Baas eksensiz direnişi daha da motive edebilir. Baas Partisi'nin idamdan kısa bir süre önce uyarı amaçlı yayınladığı **bilirdi** bu içeriktedir.

“Cumhurbaşkanı Saddam Hüseyin ile yoldaşlarının idamı, Direniş ve Baas ile işgal yönetimi arasında yeni müzakereler yapılmasını imkânsız hale getirecektir; Irak'taki Amerikan güçleri yavaş yavaş imha edilecek rehinelere olarak kabul edilecek ve bu güçlerin barışçı bir şekilde geri çekilmelerine izin verilmeyecektir.” (Baas Partisi'nin bildirisinden alınmıştır.)

ABD'nin de önümüzdeki süreçte bir taraftan arayışlarını sürdürürken diğer taraftan, daha önce Fel-luce'de yaptığı gibi ölçsüz saldırılara yönelmesi zayıf bir olasılık değildir.

Bugün artık Irak'ta tutunamaz durumda olan ABD'nin, iç sa-

Bugün artık Irak'ta tutunamaz durumda olan ABD'nin, iç savaş dahil, tercih edeceği her seçeneğin boşa çıkarılması, Saddam'ın kişiliğini/geçmişini değil, olgunun bütünü, özellikle de emperyalist işgali tartışmayı ve soruna sınıfsal ilişkilene açısından, halkların kardeşliğini öne çıkararak bakmayı gerektiriyor. Ne medeniyetler çatışması ne de bütünleşmesi senaryoları, halkların ihtiyacını tanımlamıyor. Sünni, Şii veya Kürt, Arap, Türkmen ayrımı emperyalizm karşısında farklı duruşlar gerektiren ayrımlar değildir. Emperyalizmin bu farkları kaşıyarak amacına ulaşma oyunu bozulmalı, bölgedeki varlığının hiçbir halk kesimine yarar getirmediği gerçeğinden hareket edilmelidir. Halklar ve onların önderlikleri emperyalist denklemler içinde barınma imkanları üzerinde değil, emperyalizmi kovma programları üzerinde kafa yormalı, teslimiyetin her biçimi reddedilerek; süreç, özgürlükler yönünde zorlanmalıdır.

vaş dahil, tercih edeceği her seçeneğin boşa çıkarılması, Saddam'ın kişiliğini/geçmişini değil, olgunun bütünü, özellikle de emperyalist işgali tartışmayı ve soruna sınıfsal ilişkilene açısından, halkların kardeşliğini öne çıkararak bakmayı gerektiriyor. **Ne medeniyetler çatışması ne de bütünleşmesi senaryoları, halkların ihtiyacını tanımlamıyor.** Sünni, Şii veya Kürt, Arap, Türkmen ayrımı emperyalizm karşısında farklı duruşlar gerektiren ayrımlar değildir. Emperyalizmin bu farkları kaşıyarak amacına ulaşma oyunu bozulmalı, bölgedeki varlığının hiçbir halk kesimine yarar getirmediği gerçeğinden hareket edilmelidir. Halklar ve onların önderlikleri emperyalist denklemler içinde barınma imkanları üzerinde değil, emperyalizmi kovma programları üzerinde kafa yormalı, **teslimiyetin her biçimi reddedilerek; süreç, özgürlükler yönünde zorlanmalıdır.**

İşgal güçlerinin işin başından beri temenni ettiği “kardeş kavgası”, Irak halklarının ve direniş önderliğinin bu konudaki basireti nedeniyle gerçekleşmemiş, bu amaçla

geliştirilen provokasyonlar da boşa çıkarılmıştır. Ne var ki son zamanlarda bu konuda kaygı verici gelişmeler de yaşanıyor. Saddam'ın idamı bu olumsuzluğu büyütme potansiyeli taşıyan bir gelişme ise de doğru bir önderlik ve süreç tahlili, işgal güçlerinin hesaplarını ters yüz edebilir. ABD, halklar nezdinde teşhir olmuştur, Ortadoğu'da attığı hiçbir adımın bölge halklarına yararı yoktur; Irak'ta, Lübnan veya İran'da sorun varsa, bunun muhatabı ve çözücüsü o ülke halkları olmalıdır. Hangi sebeple olursa olsun, **emperyalizmin bölgedeki varlığından çıkar damıtmak**, hiçbir halkın yararına değildir; geçici kazanımlar olsa dahi bunlar ilerde daha ağır faturaların sebebi olacaktır. Ortadoğu bu açıdan bol deneyim sahibi bir çeşit laboratuardır.

*ABD ORTADOĞU'DAN DEFOL

*IRAK'TA DİRENİŞ KAZANACAK

*YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ

CEMAYEL SUİKASTI

EMPERYALİZMİN ORTADOĞU'DA POLİTİKA YAPIŞ TARZININ ÜRÜNÜDÜR

DEVRİMCİ HAREKET'in

20 Aralık 2006'de Yaptığı Açıklamadır

Ortadoğu'nun ABD için ne anlama geldiği ve bu çerçevede atıldığı adımlarda neden ısrarcı olacağı, artık pek çok gelişmenin de gösterdiği ve hemen herkesçe bilinen bir durumdur. BOP çerçevesinde Irak'ta yapılan saldırı sonrasında ABD'nin düştüğü konum ve BOP'un büyük oranda tıkanması da ABD'nin tahammül sınırlarını zorlayan bir noktaya gelmiştir. Kendileri dahil başlangıçta hemen hiç kimse böyle bir direnişle karşılaşılabileceğini varsaymamıştı. Dolayısıyla Irak'ta bugün gelinen sonuç, emperyalizm için çok büyük bir açmazdır. Anımsanacak olursa başlangıçta Irak'a yönelik saldırı politikası ABD'de tüm egemen çevrelerce kabul ve destek görmüştü. Ne var ki bugün gelinen aşamada, Vietnam'dan daha beter sonuçların ortaya çıkabileceği düşüncesiyle, Irak'tan çıkabilmenin yöntemleri tartışılır hale geldi. Ve başlangıçta Bush'a alternatif gibi düşünülen "Irak Çalışma Grubu"nun ortaya koyduğu sonuçlar/değerlendirmeler daha geniş bir kesimin gündemini işgal etmeye başladı. Tam da bu dönemde, gündeme gelen seçimlerde özellikle Demokratlar, süreci **Irak politikasının sorgulandığı bir çeşit referanduma** çevirdi. Ve seçim sonrasında dünyada ABD'nin Irak'a dair politikalarında bir değişim beklentisi daha fazla dillendirilir oldu. Hatta Irak Çalışma Grubu'nun da önerileri arasında Kuzey Irak'ta sembolik bir gücün tutulması kaydıyla çekilme fikri yer aldı. Bu düşünce daha önce de belirli oranlarda tartışılıyordu; ama bugün çok daha yaygın bir hal aldı. Hatta çalışma grubunun raporları ve eş zamanlı olarak gündeme gelen dışişleri bakanının istifası, ABD'nin Irak politikalarında **çok köklü değişimlerin olabileceği** yanılısamasını yarattı.

Gerçekte ise ABD dış politikası ya da emperyalizmin Ortadoğu'ya yönelik politikaları, **çok kapsamlı hesapların konusudur** ve ABD'nin "asker çekmesi"ne indirgenemeyecek denli çok bileşenli bir durumdur. Mevcut dengeler ve çıkar ilişkileri karşısında ABD, ya Ortadoğu'daki tüm çıkarlarından vazgeçmek durumunda, ya da ne pahasına olursa olsun bir biçimde devam etmek zorundadır.

İşte son zamanlarda çalışma grubunun önerileri doğrultusunda yumuşamanın, esnemenin Amerikan kamuoyunda yaygınlaştığı bir dönemde, Ortadoğu'daki pek çok dengeyi değiştirecek hatta Ortadoğu'yu bir yangın yerine çevirebilecek radikal adımlar atılmaya başlandı. **Bunlar içinde en etkili olanı Lübnan'da Cemayel'in öldürülmesidir.** Bu konuda çeşitli komplo teorileri geliştirilebilir veya suçlamalar yöneltilir; ama, bizler biliyoruz ki bir olaydan en çok hangi kesimler yararlanıyor, politik sonuçlarını kendi kanallarına akıtıyorsa, olayın müsebbibi onlardır. Bu o-

Ortadoğu tüm bileşenleriyle ve çelişmeleriyle dünyanın kalbi olmaya ve olağanın dışındaki nabız atışlarıyla dikkat çekmeye devam ediyor. Daha önce de söylediğimiz gibi, Lübnan'da taşlar yerinden oynadı; yeniden dizilmesi kolay olmayacaktır.

laydan da en fazla çıkar sağlamış olan İsrail, ABD ve işbirlikçileridir. Son süreçte iktidardaki ABD işbirlikçileri Hizbullah'ın başarıları ve etkili politik atakları karşısında adeta hareketsiz kalmış durumdaydı. Ama Cemayel suikasti en azından **ABD eksenli politika yapan güçlerin** Lübnan savaşından sonra ilk kez sokağa çıkıp gösteri yapabilmelerini, **politik bir özne olarak tekrar sahneye çıkabilmelerini** sağladı. Gerçi önceden tasarlanmış olan ve suikastin peşinden gerçekleşen Hizbullah gösterisine yine Lübnan tarihinde görülmemiş biçimde yaklaşık 1 milyon kişi katıldı. Her 4 kişiden birinin destek verdiği anlamına gelen bu sonuç tabii ki önemlidir. Ama bu gösteri Cemayel suikastinden önce olsaydı, belki de iktidarın değişimini doğrudan gündeme getirecek denli etkili olacaktı. Şimdi ise **Hizbullah'a, Lübnan'da etkili tek güç olmadığı, karşısında işbirlikçileri ile beraber ABD ve İsrail'in olduğu mesajı verildi; emperyalizmin, bölgedeki çıkarlarından vazgeçmemek için neleri göze alabileceği gösterildi.**

Bu olayın peşinden gelen dikkat çekici bir diğer gelişme de İsrail'in Gazze Şeridi'nden çekilme kararı alıp aynı gün hızla uygulaması oldu. Bu adım da ABD'nin Lübnan'a yönelik müdahalesinin Ortadoğu bağlamı politikalarında ne denli önemli olduğunun bir diğer göstergesiydi. İsrail Gazze'den çekilerek, hem Arap kamuoyuna olumlu mesaj vermiş hem de iki cepheye savaşmak yerine Lübnan'da savaşmaya hazır olduğu tehdidini öne çıkarmıştır.

Aynı dönemde Irak'taki Sünniler ile Şiiler arasında olduğu gibi Şiiler arasında da çatışmalar hızlandı. Ve Sadr hedefe

kondu. Sadr, Irak'ta mezhepsel veya etnik farklara rağmen birlikte yaşanabileceğine dair duruş sergilemesiyle ve iç savaşı önleme gayreti ile biliniyordu. Onun etrafındaki Şiiler, İran yanlısı olmaktan çok Arap milliyetçiliği temelinde hareket ediyordu. Bugün iktidarı elinde bulunduran kesimler ise, İran'a yakın duran kesimlerdir. Ama Irak'ta ABD'nin giderek deşifre olmasıyla Şiilik içerisindeki bu ayrım giderek çözüldü ve ABD işgaline evet diyenler ile hayır diyenler biçiminde bir kutuplaşma gündeme oturdu.

İşgal güçlerinin yönlendirmesiyle ve provokatif eylemlerle bir taraftan Sadr'ın etkisizleştirilmesi amaçlanırken, diğer taraftan Şiiler içinde ve Sünnilerle aralarında bir çatışma körüklendi. Son zamanlarda iki tarafın da kutsal yerlerine düzenlenen saldırılar veya büyük boyutlu katliamlar böyle bir çatışma için kaldıraç görevi gördü, çatışmalar giderek tırmandı. Sürecin, ABD'nin Güney'i bir yangın yerine çevirip sonra da Kuzey'de daha güvenli bölgeye yerleşme tercihi çerçevesinde gelişip gelişmeyeceğini zaman gösterecek. **Ama ABD, Cemayel suikastıyla beraber, Ortadoğu'daki politikalarında ısrar etmek ve kimi bileşenlerin etkili bir özne olarak sürece dahil olmasını önlemek için gerekirse ortalığı kan gölüne çevirmekten çekinmeyeceği mesajını verdi.**

Bilindiği gibi Rusya, son zamanlarda doğrudan yer almadığı emperyalist masalarda bile etkili olmaya; petrol pazarlıkları, vb konularda veya İran meselesinde rol almaya dönük bir duruş sergiliyor. Hatta bu politikalarında örneğin Almanya, gerek aralarındaki ticari bağlar gerekse İran'la ilişkileri sebebiyle şu veya bu oranda destek verir konumunda oldu. İşte ABD'yi rahatsız eden ve önünü kesmek istediği gelişmelerden biri de budur. İster İran meselesi isterse Irak politikaları veya enerji, vb meseleler konusunda olsun; ABD, ne Rusya'nın ne de bir başka ülke veya gücün devreye etkili bir özne olarak girmesine tahammülü olmadığını daha önce de çeşitli biçimlerde gösterdi; hissettirdi. Hatta son zamanlarda Irak'ta gazete-

Son süreçte iktidardaki ABD işbirlikçileri Hizbullah'ın başarıları ve etkili politik atakları karşısında adeta hareketsiz kalmış durumdaydı. Ama Cemayel suikasti en azından ABD eksenli politika yapan güçlerin Lübnan savaşından sonra ilk kez sokağa çıkıp gösteri yapabilmelerini, politik bir özne olarak tekrar sahneye çıkabilmelerini sağladı. Gerçi önceden tasarlanmış olan ve suikastın peşinden gerçekleşen Hizbullah gösterisine yine Lübnan tarihinde görülmemiş biçimde yaklaşık 1 milyon kişi katıldı. Her 4 kişiden birinin destek verdiği anlamına gelen bu sonuç tabii ki önemlidir. Ama bu gösteri Cemayel suikastından önce olsaydı, belki de iktidarın değişimini doğrudan gündeme getirecek denli etkili olacaktı. Şimdi ise Hizbullah'a, Lübnan'da etkili tek güç olmadığı, karşısında işbirlikçileri ile beraber ABD ve İsrail'in olduğu mesajı verildi; emperyalizmin, bölgedeki çıkarlarından vazgeçmemek için neleri göze alabileceği gösterildi.

ci, Rus ajanı, vb kimliklerde insanların peş peşe öldürülmesini de ABD'nin bir yerlere mesajı olarak algılamak abartılı olmaz.

Kısacası Cemayel suikasti, toplumun planlanan bir amaca doğrudan yönlendirilmesi için yapılmış bir eylemdir. Bu eylemle ABD, Ortadoğu'yu bugünkünden çok daha büyük bir ateşin içine sürükleyebileceği mesajını vermiştir. Bu durum aynı zamanda, seçimdeki tüm çelişmeli görüntüye rağmen ABD'nin bugünkü Ortadoğu politikasına Demokratlar'la ilişkili olanlar dahil **tekellerin** desteğinin devam ettiğinin göstergesidir. Kaldı ki Yahudi Lobisi'nin Kongre'deki Demokrat üyelerle yakın ilişkiler içinde olduğu biliniyor.

Eylemin Lübnan coğrafyasındaki etkisi, Canpolat dahil, ABD yanlısı tüm kesimleri hem **birleştirmek** hem de **cesaretlendirmek** biçiminde oldu. Hizbullah'la beraber hareket etmekte ısrar eden Hıristiyan liderlerden Michel Aoun ise, katillerin teşhirini engellemekle ve Hizbullah'ı cesaretlendirmekle suçlandı. Gerçekte bu birlikteliğin gö-

rülmesi gereken önemli yanı, Hizbullah'ın politik esnekliğidir. Dışarıdan/uzaktan bakan kimilerince mezhepsel yapısı öne çıkarılıp basit bir dini örgütlenme olarak görülüyor olsa da gerçekte Hizbullah, sandığından daha esnek ve kapsayıcı bir politik duruş sergiliyor.

Sonuçta gelişmeler, ABD dış politikasının **seçimle değiştirilecek denli** esnek olmadığı ve bir tıkanma noktasına gelindiğinde bu tıkanmayı geri adım atarak değil Vietnam savaşında olduğu gibi **çatışmayı genişleterek** aşma yoluna gidileceğini göstermiştir. Diğer bir ifadeyle süreci, çatışmaları büyütme yönünde tırmandıran son gelişmeler, "bir bölge savaşına bile hazırız" mesajı veren neoliballerin **bir gövde gösterisi** olarak okunmalıdır. Ortadoğu tüm bileşenleriyle ve çelişmeleriyle dünyanın kalbi olmaya ve olağanın dışındaki nabız atışlarıyla dikkat çekmeye devam ediyor. Daha önce de söylediğimiz gibi, **Lübnan'da taşlar yerinden oynadı; yeniden dizilmesi kolay olmayacaktır.**

8 MART'IN ARDINDAN

DEVRİMCİ HAREKET'in

9 Mart 2007'de Yaptığı Açıklamadır

Bir 8 Mart daha geride kaldı ve soldaki pek çok yapının, öğrenerek ilerleme yerine "geri düşürücü" niteliklerde ısrar ettiği görüldü.

Son yıllarda emperyalist saldırganlığı protestodan 8 Mart'a, devrimci içerikli anmalardan eylem birliklerine kadar ortaklaştırıcı zeminlerin pek çoğunda bir ayrışma/saflaşma gözlenir oldu. Bileşenlerin homojen bir nitelik taşımadığı bu saflaşmada dikkat çeken ve kaygı verici bulduğumuz eğilim; devrimcilerin dün uzak durduğu hatta ciddiye almadığı Troçkist, Anarşist veya Feminist kesimlere ait değer, duruş ve sembollerin adeta bir **buluş**, süreci ileriye taşıyacak bir **çıkış** gibi karşılanması ve söz konusu kesimlerin etki alanına girilmesidir.

Yapılaşmasını 1970'li yıllarda tamamlamış ve belirli kesintilere uğramış olsa da varlığını bugüne dek koruyan, farklı adlarla da olsa mücadele zemininde varlık gösteren devrimci yapıların 1980 öncesi pratiklerine bakıldığında örneğin 8 Mart'ta kadın-erkek ayrımı yapmayı akıllarından bile geçirmedikleri, böyle bir ayrım eğilimi taşıyanlarla ideolojik mesafe içinde bulunduğu görülür. Kadına yönelik ayrımcılığı "kadın erkek el ele" aşma yönünde pratikler sergileyen, bu mücadeleyi genel sınıf mücadelesinden kopuk düşünmeyen kimi devrimci yapıların bugünkü ideolojik takipçisi konumundaki yapılar, 8 Mart'ı erkeklerden arınmış bir alanda feministlerle beraber kutlamayı tercih eder(hatta bunun için ısrar eder) hale geldi. Söz konusu yapılar bir bütün halinde incelendiğinde, yaşanan değişimin devrimci değerleri güne uyarlatma biçiminde gelişmediği, aksine devrimci perspektifin adım adım yerini sistem içi çözümlere, **sınırlı** veya **sulanmış** tepki örgütlenmelerine ve hatta **örgütsüzlüğe** bıraktığı görülür.

Bilinir ki özgüven yitirildiği oranda **umut** zayıf düşer; geleceğe dair tasarımlar, yerini kısa menzilli

projelere ve günü kurtarma hesaplarına bırakır; ilkeliliğin ve geleneklerde ısrarın yerini **pragmatizm** alır.

Devrimciler geçmişte de aydın ve sanatçılarla ilişki içinde olur; kadın sorunu, Kürt sorunu, vb için çaba harcar; ama diğer tüm toplum kesimlerinden veya sistem içi muhalif eğilimlerden farklı olarak söz konusu sorunları, nihai çözümlerle (devrimle) ilişkilendirerek ele alırdı. Böyle bir perspektif, güne dair yaşamı kolaylaştırıcı adımları da insanlığın bir bütün halinde kurtuluşunu da gözettiği için, aydından da kadından da işçi ve emekçi kesimlerden de ilgi/saygı görür; **devrimci** olarak anılmak belirli bir bilinç seviyesindeki her insan için bir onur sayılırdı. Bu nedenle de örneğin, **devrimciler aydınlara değil aydınlar devrimcilere benzemeye özen gösterir**, karşılıklı bir alışveriş olsa da yolgösterici konumda hep devrimciler olurdu. Ezilme halindeki kesimlerin veya aydınların ilgisi kazanmak için devrimciler ne konularını ne jargonlarını ne de ölçülerini değiştirme ihtiyacı duymaz; aksine taşıdıkları ölçüleri genellettirmeyi önlerine bir görev olarak koyardı.

Kadın sorunu, Kürt sorunu veya derisinin renginden dolayı ikinci sınıf muamelesi gören siyahların, vb kesimlerin sorunları devrimcilere yabancı değildir. Bu tür sorunlara karşı geliştirilen mücadelelerde örneğin Kürt kimliğinin veya siyahlar sorununun öne çıkarıldığı duruşlarda, farklı ulusal kimliklerden veya renklerden insanların desteği, **genellikle** yadsınmaz, hatta böyle bir destek, haklılığın ve çözüme olan inancın ifadesi bir kardeşlik adımı olarak karşılanır. Ne var ki kadın sorununa gelince bu türden kapsayıcı bir perspektif yerine, erkeği hedefe koyan ve dolayısıyla **çözümü** değil de **tepkii** öne çıkararak darlaştırıcı rol oynayan bir yaklaşımın yaygınlıkla tercih edildiği

görülüyor. Bu aynı zamanda, sorunlara belki daha uzun vadeli ama daha **kalıcı** çözümler üretme yönteminden, diğer bir ifadeyle **devrimci sorumluluktan** kaçışın da ifadesidir.

12 Eylül'le başlayan ve 1990 sonrasında yaygınlaşan, devrimci geleneklerden kaçış hali yer yer "kitlelerden kopukluk"la gerekçelenebiliyor. Halbuki o kaçılan yerlerde bir kitle artışının olmadığı, aksine; örgütsüzlüğün, dağılıklığı ve erime halini hızlandırdığı, 8 Mart dahil her pratikte görülüyor. Kadın sorununda Feministler, emperyalist saldırganlığa tepkide Anarşist ve Troçkistler, iktidar mücadelesinde reformist yapılar; öykünülmesi gereken değil, başarısızlığa örnek verilmesi gereken kesimlerdir. Devrimcilerin bu kesimlerle ilişkisi, **örnek alma** değil, olsa olsa **etkileme** ve **yönlendirme** temelinde olmalıdır. Bugün eğer yaşamın hemen her alanında ve sıkça "tükenmiş eski devrimciler"e rastlanabiliyorsa; bu, devrimcilerin değiştirici iradesinin değil, yedeklenme eğilimlerinin ağırlıkta olduğunun göstergesidir.

8 Mart geride kaldı; ama önümüzde, çözüm için, **ortaklaşmış devrimci iradeyi** gerektiren pek çok sorun var. Konu ister seçim çalışması, ister bir protesto gösterisi veya F tipi, vb sorunlara karşı mücadele olsun; devrimcilerin, enerjisini ve dolayısıyla iradesini sistem içi kanallarda tüketme veya günü kurtarma lüksü yoktur/olmamalıdır. Hangi sebeple olursa olsun, burjuva oluşumlara **öykünmek** veya **yedeklenmek** geliştirici değil tüketici sonuç verir.

Aradaki farklara rağmen, devrimcilerin bir arada hareket etmek için çokça sebebi vardır. Bugün kimi sorunlara dair yeterli çözümler üretileniyorsa da, çözüm arayışları devrimci zemin dışına kaydırılmamalı, arayışa ortak edilen bileşenlerin devrimci dostlar içinden olması için özel bir özen gösterilmelidir.

YA BARBARLIK YA SOSYALİZM

KÜRESEL ISINMA VE EMPERYALİST ÜLKELER

Emre Özpınar

KÜRESEL ISINMA NEDİR?

Dünya'nın 4.6 milyar yıllık oluşum sürecinde iklim değişiklikleri canlı yaşamı üzerinde önemli rol oynamıştır. Bu değişiklikler belirli periyotlar halinde ve belli bir düzen içinde süre gelmiştir. İklim değişiklikleri Dünya üzerindeki yaşamı birinci derecede etkilemiştir. Mesela on bin yıl (plistosen) önceindeki buzul çağı Dünya üzerindeki ekolojinin %90'ını yok etmiştir. Bu yok olan canlı türleri arasında memeliler, bitkiler ve deniz canlıları bulunmaktadır. Günümüz canlı çeşitliliği buzul çağından kurtulan türlerin devamı niteliğindedir. Yeryüzünün kendi dengesini kurması ve iklim değişikliklerine imkan tanıması çok doğal. Ancak artık yolunda gitmeyen birşeyler var. Dünya iklim dengesi; üzerinde yaşamaya fırsat bulduğu halde yaşama alanını yok etmeye uğraşan bir canlının, yani insanın, dengesiz politikaları ve doğayı sömürücü tavrı yüzünden bozulmak üzere.

'Sera gazları' Dünya'nın ısı dengesini oluşturmasını sağlayan en büyük faktör. Dünya üzerine gelen Güneş ışınları Dünya üzerindeki doğal bir örtü (su buharı, karbondioksit ve buhar gazı) tarafından bir kısmı emilip Dünya'ya yansıtılmak-

tadır. Bu yansıma Dünya'nın normal sıcaklığını oluşturmaktadır. Sera gazlarının artması veya azalması ise sıcaklık sisteminin dengesinin bozulmasına yol açmaktadır.

Sanayii devrimine kadar normal olan bu süreç, sanayii devriminden sonra sekteye uğramaya başlamıştır. 1750-1800 yılları arasında başlayan sanayi devrimiyle fabrika teknolojisinin gelişmesi ve buna bağlı olarak fosil yakıt (kömür, petrol...) tüketiminin artmasıyla atmosfere karbondioksit ve türevlerinin anormal derecede salınımı başlamıştır. Fosil yakıt sıkıntısı çekilen ülkeler ve yerlerde orman tüketimi baş göstermiştir. Bu da karbondioksit salınımının tek doğal anti iksiri olan bitkisel ekolojiye çok zarar vermiş ve böylece insanoglu tarafından Dünya'nın iklim kısmına iki büyük darbe indirilmiştir.

Son 50 yılda artan sera gazı salınımı ilk olarak 1970'lerde fark edilmiştir. 250 yıldır süren salınımın zararlarının araştırılması, tablonun ne kadar kötü ve karamsar olduğunu bütün Dünya'nın yüzüne çarpmıştır. Ancak alınıp, yüzü kızarması gereken ülkeler, gelişmeleri adına Dünya sömürü politikalarından taviz vermemişlerdir. Yapılan araştırmalara göre: Atmosferdeki karbon-

dioksit miktarı son 20 milyon yılın en yüksek seviyesinde olduğunu göstermektedir. 250 yılda atmosferdeki karbondioksit miktarı %32 artmıştır. Karbondioksit miktarının bu artımının %8'i son 20 yılda gerçekleşmiştir.

Sera gazlarının salınımı ile erimeye başlayan Güney ve Kuzey Kutuplarındaki buzullar, okyanus su seviyelerini ve okyanuslara bağlı denizlerin su seviyelerini önemli ölçüde etkilemiştir. Son 20 yılda artan kutup sıcaklığı (ortalama 3 derece) sayesinde okyanuslardaki su seviyesi her yıl 2.5mm artış göstermektedir. Artış bu hızla giderse buzullar 1000 yıl içerisinde kısmen eriyecek ve okyanus suyu seviyesi 7 metre artış gösterecektir. Grönland'daki yıllık erime miktarı 220 kilometre küpe ulaşmıştır. Bu rakam İstanbul'un yıllık su tüketiminin 3 katıdır.

Küresel ısınma ekolojik dengeyi de etkilemektedir ve tür azalmasını hızlandırmıştır. On iki bin yıl öncesinin memelilerinden Mamutların küresel ısınma sonucu soylarının tükendiği belirlenmiştir. Şu anda ise birçok canlı türü küresel ısınmanın tehdidi altındadır. Yapılan araştırmalara göre: Küresel ısınma yüzünden büyüyen ozon deliğinin kanser vakalarını arttırdığı

belirlenmiştir. Değişen hava ve iklim koşullarından dolayı, özellikle insan spermelerinde büyük bozulmaların meydana geldiği ve bu durumun küresel ısınmanın yaratacağı olumsuzluklardan ziyade insanlığın genlerinde bir tahribata yol açtığı öngörülmüştür. Şu anki artış hızıyla Dünya'nın ısısı her yıl 0.1 santigrad derece, buzulların ki ise 0.3 santigrad derece artmaktadır. Küresel ısınmanın bu hızla artması Dünya üzerindeki karbondioksit miktarının 2050 yılında normalin %50 üstüne çıkması anlamına geliyor. Bu da canlı türlerinin 4'te 1'inin yok olması demek; yani 56000 bitki türü 3600 hayvan çeşidi. Küresel ısınma ile büyük kasırga ve el-ninolar yılda birkaç kez görülen olaylar olmaktan çıkacak ve özellikle insan yaşamını büyük ölçüde etkileyecek boyutlara ulaşacaktır. Tatlı su alanlarının birçoğu kuraklaşma tehdidi altında olmasından dolayı, zaten Dünya'nın büyük bir bölümünün sağlayamadığı temel besin maddelerine ulaşmak her insan için daha da zorlaşacaktır. Küresel ısınma nedeniyle yakın gelecekte su savaşları ortaya çıkabilecek, açlıktan ve besin değerlerine ulaşmak için insanların toplu halde birbirini katlettiği haller yaşanabilecektir. Bu gidişle kuraklık da %30 artacaktır. Alplerdeki buzullar 22. yüzyıla kadar eriyecek ve bunun getirdiği sellenme ve doğal afetler Avrupa'yı yaşanmaz hale getirecektir. Bunların yanı sıra; bu sıcaklık ve su seviyesi artışı ise Dünya üzerindeki yaşam olanaklarını azaltacaktır.

KÜRESEL ISINMA VE EMPERYALİST ÜLKELER

Dünya üzerinde kapitalizmin çekirdeklerinin belirmesi ve sürecin ilerlemesiyle birlikte insanlık bambaşka bir yola girmiş oldu. Modern kapitalist üretime geçişle birlikte daha fazla kâr amacıyla üretimin arttırılması, çok daha fazla miktarlarda hammadde ihtiyacını doğurdu. Hammaddenin temel kaynağı olan doğa her geçen gün bir öncekinden daha fazla sömürülmeye başlandı. Yeni hammadde kaynakları bulabilmek için yeni coğrafyalar keşfedildi.

Kapitalist üretim biçiminin

Sera gazlarının salınımı ile erimeye başlayan Güney ve Kuzey Kutuplarındaki buzullar, okyanus su seviyelerini ve okyanuslara bağlı denizlerin su seviyelerini önemli ölçüde etkilemiştir. Son 20 yılda artan kutup sıcaklığı (ortalama 3 derece) sayesinde okyanuslardaki su seviyesi her yıl 2.5mm artış göstermektedir. Artış bu hızla giderse buzullar 1000 yıl içerisinde kısmen eriyecek ve okyanus suyu seviyesi 7 metre artış gösterecektir. Grönland'daki yıllık erime miktarı 220 kilometre küpe ulaşmıştır. Bu rakam İstanbul'un yıllık su tüketiminin 3 katıdır.

dünyanın her yerine yayılması, kendine yeni yeni hammadde kaynakları bulması çok uzun zaman almamıştı. Sanayileşme sürecinde gerek fabrikalara yer açmak amacıyla gerekse de tarımsal üretimi arttırmak üzere yeni tarım alanları elde etmek için ormanlar yakılmaya başlandı. Ayrıca bu fabrikalarda çalışacak işçilerin barınabilmeleri için de yer gerekiyordu. Yeni yerleşim yerlerinin kurulması için dönümlerce ormanlık alan yok edildi. Hali hazırda Amazon ormanları ve Hindistan'da Dünya'nın çatısı olarak tabir edilen Himalayalarda ormanlar yanlış ve sömürücü politikalar yüzünden yok olmaktadır. Brezilya ve Hindistan hükümetleri gelişmiş kapitalist ülke olma yolunda hızla ilerlerken ekolojik dengeyi de yok etmekten çekinmemektedir. Hızla nüfusu artan Hindistan'ın su ihtiyacı Himalaya ırmaklarından karşılanmaktadır ve günlük politikaların bir sonucu olarak hızlı tüketim Hindistan halkının geleceğini tehdit etmektedir. Delhi Üniversitesi uzmanları bölgedeki vahşi yaşamın hızla yok olduğunu ve kaplan, kara ayı, geyik, leopar ve sarı şahinlerin soylarının yok olmak üzere olduğunu belirtmektedir. 1972'den beri bilim adamlarınca yapılan gözlemlerde Himalaya ormanlarının %15'inin yok olduğu ve böyle giderse 2100 yılına kadar yarısının yok olabileceği belirlenmiştir. Amazon ormanlarının ise bugüne kadar %20'sinin yok edildiği ve Dünya'nın ciğerleri sayılan bu ormanların tahribatında bütün Dünya'nın acı bir şekilde etkileneneği belirlenmiştir.

Marx ve Engels'in *Alman İdeolojisi*'nde büyük sanayi şöyle anlatılır: "Dünya tarihini ilk olarak hakiki bir şekilde bu büyük sanayi yarattı. Ve bunu, bütün medeni milletleri ve bu milletlerin her ferdini, ihtiyaçlarını tatmin etmek bakımından dünyanın geri kalan bütününe tâbi kalabildiği ölçüde gerçekleştirdi ve böylece milletlerin daha önceki o tabii yalnızlığını ve birbaşnalığını ortadan kaldırdı. Tabiat bilimlerini sermayenin kölesi haline getirdi ve işbölümünün son tabii veçhesini de yok etti. Emek içinde mevcudiyeti mümkün olan bütün tabii unsurları, genel olarak ortadan kaldırdı ve bütün tabii ilişkileri para ilişkileri haline getirecek şekilde değişikliğe uğrattı. Tabii şehirlerin yerine, üç beş gün içinde yerden mantar gibi biten büyük sanayi şehirleri peydahladı. ... Ticaret şehirlerinin kır üzerindeki zaferini kesin noktasına ulaştırdı." Doğa, insanlığın doğuşundan bu yana, böyle bir toplu saldırı ile karşılaşmamıştı.

Kapitalizmden önceki toplumlarda varolan çevre sorunları lokal düzeylerde kalan ve doğanın üstesinden gelebileceği sorunlardı. Ancak, anarşik yapısı ve doğayı ve insan emeğini alabildiğine sömürme eğilimiyle, kapitalizm, doğanın kirlenmesinde, bozulmasında büyük bir sıçrama yaratmıştır.

Marx'ın açıkladığı gibi, insan-doğanlı doğaya egemen olduğu oranda doğayı sömürmeye başladı.

Dünya üzerindeki küresel ısınma etkileri ilk olarak emperyalist ülkelerin bilim adamları tarafından 'insanlık etkisi' olarak belirlenmiş-

tir. Ancak kapitalist ülkelerin sömürücü politikalarının farkedilmesi, sorunun insanlık açısından bir uyanışa ön ayak olacağına umutlarını doğursa da hala insanlar G.W. Bush'un "Dünyadaki karbondioksit salınımının büyük baş hayvanların artışından kaynaklanıyor." Sözüne yeterince tepki verememektedirler.

Yaptıkları sömürünün zararları gözardı edilemeyecek duruma geldiğinde kapitalist ülkeler sözde çözüm arayışlarına girişmişlerdir. 1992 yılında ilk olarak Rio toplantıları yapıldı. Fakat katılan ülkeler ve bilim insanları bu panelde suçu bütün insanlığa mal etmeyi başardılar. Elde edilen verilerin sağlıklı olarak tartışılmadığı Rio toplantısından sonra 1997'de Japonya'nın **Kyoto** kentinde Dünya'nın önde gelen ülkeleri toplanarak karbondioksit salınımını azaltmayı ve 1990 seviyesinin altına indirmeyi öngören **Kyoto Protokolünü** imzaladılar. Bu protokol göstermektedir ki, emperyalist ülkeler sadece bir şey yapıyor-muş gibi görünmektedirler. Çünkü karbondioksit salınımı 1990 yılı seviyesinin altına indirilse bile salınım devam edeceğinden tehlike arz eden konular öneminden hiçbir şey kaybetmemektedir. Üstelik, Dünya nüfusunun %5'ini oluşturan ancak sera gazı salınımı Dünya genelinde %25'i bulan ABD, Kyoto protokolünü imzalamamıştır. Emperyalist ülkeler köşeye sıkıştıklarını anladıklarında ve fosil yakıtların zararlarını bir nebze kabul ettiklerinde ise kendince Dünya halklarını kandırarak **nükleer enerjiyi** öne sürmektedirler. Nükleer enerjinin zararlarını ört bas etmeye çalışan emperyalist ülkeler, küresel ısınmanın alternatifini olarak radyoaktiviteyi iyi bir şey gibi gösterip, kurulu teknolojilerini gelişmiş ve gelişmekte olan küçük burjuva ülkelere satmaya çalışmaktadırlar. Amaçları kar ve sömürüden başka bir şey olmayan bu ülkeler; zararsız olan hidrojen, güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi ve füzyon teknolojisi yöntemlerini göz ardı etmekte, hatta engellemekten çekinmemektedir.

Dünya gelecek yüzyılda ciddi bir krizle karşı karşıya kalacaktır. ABD, AB ve gelişmekte olan em-

peryalist ülkeler, Küresel ısınmanın farkında oldukları halde çözüm yollarından hep kaçmaktadırlar. Bunun nedeni de tüketim ve kar amaçlı sistemlerini ayakta tutabilmenin yollarını aramaktır. Fosil yakıt tüketiminin artmasıyla ABD petrol ihtiyacını karşılamak için Irak'a savaş açmış, Fransa nükleer teknolojinin satmak için adeta Avrupa'nın ortasında radyoaktif pazar kurmuştur. Hindistan ve Brezilya ormanları insan üstü bir hızla yok etmiş ve yok etmeye devam etmektedir. Kapitalist azınlığın rahatlığı için bütün insanlık büyük ve muhakkak bir tehlikenin içindedir.

Çözüm yolları sunmak, bireysel açıdan saçma görünebilir. "Ülke politikalarına olduğumuz yerden karışamayız" düşüncesi bizlere boyun eğmeyi öğretmiş sistemin başarılı olduğu tezini doğrulamaktan başka bir işe yaramamıştır. Kapitalist sistem; sömürü, para, kar ve tüketim için Dünya halklarının hayatlarını hiçe saymaktadır. Bizler de Dünya üzerinde olduğumuza göre ve bu yazıyı okuyup birşeylerin farkına varabildiğimize göre en azından böyle gitmeyeceğini birilerine anlatmamız şimdilik yeterli olabilir.

EK:

Leeds Üniversitesi öğretim üyesi Profesör Chris Thomas tarafından *Nature* dergisinde yayınlanan bir yazıda "küresel ısınma 20-50'ye kadar bitki ve hayvan türlerinin dörtte birini ya da 1 milyondan fazlasını yok edecek" denmektedir. Otomobiller ve fabrikaların gaz yayılımında en büyük etkenler olduğunu vurgulayan Thomas, yayılan gazların, 21. yüzyılın son yıllarına doğru ortalama sıcaklıkları tarihte görülmemiş düzeylere yükselteceğini belirtmekte. Ve eğer bir çözüm üretilmezse, türlerin kitlesel tükenişlerinin tarihte görülmemiş boyutlara ulaşabileceğine dikkat çekmektedir.

Yerkürede 1992 verilerine göre 12,5 milyon tür yaşamaktadır. Bu türlerin insan marifetiyle yok olma hızları doğal yok olma hızlarının 100 ila 1000 katı olarak tahmin edilmektedir. Bu eğilim devam ederse

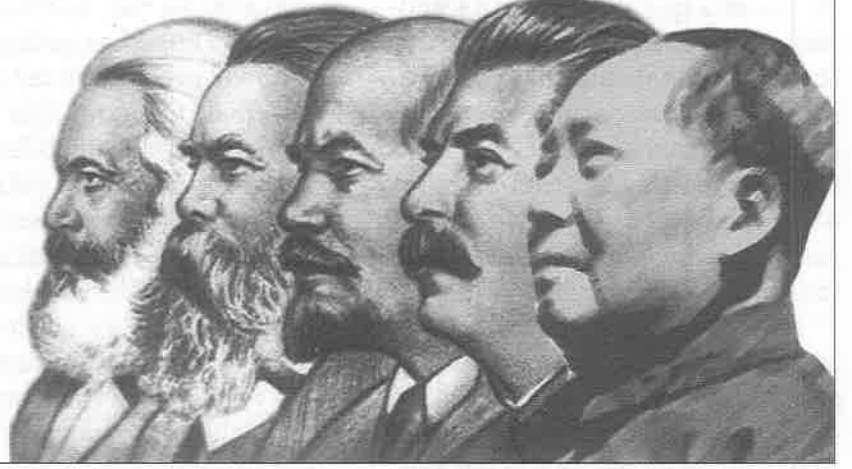
50 ilâ 100 yıl içerisinde mevcut türlerin %10-50'sinin yok olacağı hesaplanmaktadır. Bugün doğadaki kuş türlerinin yaklaşık %15'i ki bu 1000 türe karşılık geliyor tükenme tehdidi ile karşı karşıya bulunmaktadır. Doğadaki besin zincirinin bir kez kırılması inanılmaz sonuçlara yol açacağından canlı türlerinin bazılarının ortadan kalkması, diğer canlı türlerini de doğrudan etkileyecektir.

Dünya besin üretimi giderek sınırlı sayıda bitki türü ve çeşidine bağımlı hale gelmektedir. Balık stoklarının %47'si tamamen tüketilmiştir; %18'i aşırı tüketildiği için yok olmaktadır, %10'u ise aşırı tüketildiği için verimliliğini yitirmiştir. Okyanuslarda birikmiş olan karbon miktarları yüzünden okyanusların asitliği artmıştır. Bu, balıkların yaşamını doğrudan etkileyecek bir durumdur. Hepsi birer karbon emme makinesi olan mercanların yavaş yavaş ortadan kalktığı görülüyor. Böyle bir durum doğadaki karbon zincirinin kırılmasına ve buna bağlı olarak karbondioksit emisyon miktarlarının inanılmaz boyutlarda artmasına sebep olabilir.

Yapılan araştırmalara göre, dünya yüzeyinin ortalama sıcaklığı 20. yüzyıl boyunca 0,6 °C kadar artmış, son kırk yıldır atmosferin 8 kilometrelik alt kısmında sıcaklıklar yükselmiş, kar örtüsü ve buzlanma ise %10 civarında azalmıştır.

Bilim adamlarının yaptığı araştırmalara göre, 11 bin 700 yıl önce Afrika'yı etkisi altına alan hava dalgasıyla oluşan Kilimanjaro buzulu erimeye başladı. *Science* dergisinde yayımlanan araştırmada, "uydu verilerine bakılırsa, 2020 yılında Kilimanjaro'nun beyaz şapkası yok olacak" deniliyor. Yok olacağından söz edilen Kilimanjaro'nun tepesinde bulunan buz tabakası, şu anda bile susuzluk çeken Tanzanya'nın nehirlerini besleyen ana kaynak. 2025 yılı itibarıyla dünya nüfusunun neredeyse yarısının su kıtlığıyla karşı karşıya kalacağı tahmin edilmektedir. Halihazırda dünyadaki her altı kişiden birinin mutlak açlık sınırının altında yaşadığı da dikkate alındığında, kapitalizmin yarattığı felaketin boyutları daha net kavranabilir.

DOĞRU YERDEN ÖĞRENELİM

KOŞULLAR NE OLURSA OLSUN DİRENİŞİ SEÇEN BİR HALK TESLİM ALINAMAZ !

Hamza Doğan

Çin halkının ÇKP önderliğinde destansı mücadelelerle yaptığı devrim, dünya halklarının haklı sempatisini kazandı. ÇKP yürüdüğü yolda, karşısına kitaplarda yazmayan pek çok zorluk çıktığında sorunu marksizmin yol göstericiliğinde pratikten öğrenerek aşmasını biliyordu. Çin devrim tarihi birçok ilk'in yaşanmasına tanıklık etmiştir. Paris Komünü ve Sovyet Devrimi ezberciler için amentü gibi algılanırken Mao, marksizmin bir eylem klavuzu olarak algılandığında yeni ufukların da keşfedilebileceğini herkeşe gösteriyordu. Çin Devrimi, ne başka bir modelin şabloncu biçimde tekrarına ne de marksizmin dağarcığında biriktirilenlere sırt çevirme hatasına düşmedi. Mao, Marksizm özümsemiğinde birçok ülke deneyiminin Çin laboratuvarında daha gelişkin biçiminin üretilebileceğini biliyordu. Faşizmin yükselişte olduğu yıllarda girilen pek çok anti-faşist cephe başarısızlıkla sonuçlanırken ya da önderlik burjuvaziye terk edilirken ÇKP, Direnme Savaşı döneminde diğer partilere çok fazla taviz vermesine rağmen gerek önderliği kaptırmadığı gerekse de değerlerini çiğnetmediği için amacına ulaşabiliyordu. İç Savaş sürecinde de düşman cephesini dar, dost cephesini geniş tutmak gerektiğini bi-

len ÇKP, yine dünyada yaşanan pek çok iç savaş örneğinin aksine görünürde çok fazla taviz vermesine rağmen ilkelerine sıkı sıkıya sarılıyordu. İşte bu yüzden emperyalizmin ekonomik, askeri, teknik, silah vb. tüm yardımları ve HKO'ndan sayıca üç kat fazla olmasına rağmen Guomintang hiçbir varlık gösteremiyordu.

Mao, marksizme pek çok değer katarken bunları şapkadan tavşan çıkarır gibi, ya da yoktan var ederek değil, olanı geliştirerek, yaşamın içinde test ederek, eksikleri gidererek yapıyordu. Felsefe alanında "Teori ve Pratik" çalışmasının bugün bile başucu kitaplarından biri olması, mücadelenin en çetin süreçlerinin (Uzun Yürüyüş) süzülüp bilince çıkarılması sayesinde yazılıyordu. Yine Halk Savaşı Stratejisi gerek 1927 yenilgisi gerekse Uzun Yürüyüş dönemlerinde girilen pek çok çarpışmanın sonuçlarının Mao'nun dehasıyla sistemleştirilmesine dayanıyordu. Engels, "Yenilen ordular iyi öğrenirler" derken tam da bunu anlatıyordu.

Diyalektik yöntem, incelenen nesnenin ya da olayın tüm yönlerinin dikkate alınarak anlaşılabilirliğini söyler. Nesnenin sadece bir parçasının öne çıkarılması/abartılması nasıl yanlış so-

nuçlara götürürse yüzeysel bir inceleme de aynı hatanın tekrarlanmasına yola açar. Stalin, "Soldan giden sağa varır" derken birbirinin zıttı gibi görünen iki duruşun sonuçta gerçeklerin ıskalanmasına, yapılması gereken bir işin yapılamamasına yol açacağına vurgu yapıyordu. Çin Devrimi incelenirken ÇKP'yi ve Mao'yu küçümseyen yaklaşımlar, gerçeğe değil kişinin niyetine uygun sonuçlara ulaşmaya yol açarken, ÇKP ve Mao'nun abartılarak incelenmesi de aynı sonucu doğurur. Her iki cenahta da burjuva yazarların kötü niyetli oldukları için (ısmarlama yazılar vb.) bunlarla mücadele farklı zeminde yürütülürken solda duran, iyi niyetli ama nesnellığı kendi öznelliğine kurban eden çevrelerle yaşanan tartışmalar sanırız sonuç alınması daha muhtemel zeminlerdir.

Çin Devrimi'nin köylü devrimi deyip küçümsemesi kadar onu her ülke için yaşanması gereken aşamalar bütünü olarak algılamak da yanlıştır. Çin Devrimi, söz konusu olduğunda verilen pek çok tavizi zaman ve mekanı gözeterek, olması gereken diye değerlendirip ancak başka ülke deneyimleri söz konusu olduğunda aynı ölçekleri dikkate almamak da yanlıştır. En azından çifte standarttır, anti-bilimselliklidir.

Sovyetler Birliği ve Enternasyonal, ÇKP'nin doğuşundan Çin Halk Cumhuriyeti'nin (1949) kuruluşuna kadar her aşamada üzerine düşen sorumlulukları fazlasıyla yaptığı halde bunları yok saymak, küçümsemek de aynı yanlıştın tekrarlanmasıdır. **Mao, birçok yazısında kendisini Lenin'in ve Stalin'in öğrencisi olduğunu söyleme mütevazılığını gösterdiği halde bugün Mao'yu ilahlaştırıp içini boşaltmak en azından onun anlaşılamadığını gösterir.** Stalin'in Çan Kay-Şek'e yazdığı mektup SSCB'nin hata yaptığı, devrimi göremediği biçiminde sıkça eleştiri konusu yapılır. **Stalin'in hiç hata yapmadığını söylemek tabii ki bilimsel olmaz ancak Mao'yu yüceltmek için Stalin'i küçümsemek en azından burjuva tarih anlayışının dışına çıkılmadığının göstergesidir.** Stalin, Çan Kay-Şek'in mektubuna cevabında:

"Çin ile SSCB arasında dostluk ve yardım anlaşmasının imzalanması ve aynı şekilde 14 Ağustos'ta (1945) imzalanan anlaşma nedeniyle kutlama dileklerin için teşekkür ediyorum.

Bu sözleşme ve anlaşmanın SSCB ve Çin arasında, halklarımızın iyiliği ve mutluluğu için ve Uzak Doğu ile tüm dünyada barışın ve güvenliğin sağlanması için ciddi bir temel olarak hizmet edeceğinden eminim.

Bu tarihi belgenin imzalanması vesilesiyle kutlama dileklerinizi lütfen kabul ediniz Bay Başkan." (Stalin, Cilt 16, Sayfa:44)

Stalin, Çan Kay-Şek'i mi destekliyordu? Stalin, ikili mi oynuyordu? ÇKP ve Mao'ya rağmen mi böyle yapıyordu? vs.

Tabii ki Hayır! İngiltere ve ABD, Pasifik'te Japonları sıkıştırmış, her bölgeye asker yerleştirmişti. SSCB, ÇKP'ye yardım ve bu gücü kırmak için Uzak Doğu'daki savaşa dahil olmuş, Japonya'ya Ağustos başında savaş açıp Kuzey Çin, Mançurya, Kore, vb. yerlerde zafer üstüne zafer kazanmıştı. Girdiği her yere HKO da hızla ulaşıp denetim altına almaya çalışıyordu. Ama, Mançurya'yı ve Kuzey Çin'i ABD desteğinde Guomintang ele geçi-

rince SSCB çekilirken iç savaşın gidişatını etkileyecek sanayi tesislerini de söküp yanında götürüyordu. Kısaca SSCB, ÇKP'nin her konuda önünü açıyordu.

Yukarıda değinmediğimiz o dönemde yaşanmış pek çok gelişme de bilindiğinde belge diye sunulan Stalin'in mektubunun kağıt parçasından öte bir anlamı olmadığı daha rahat anlaşılır.

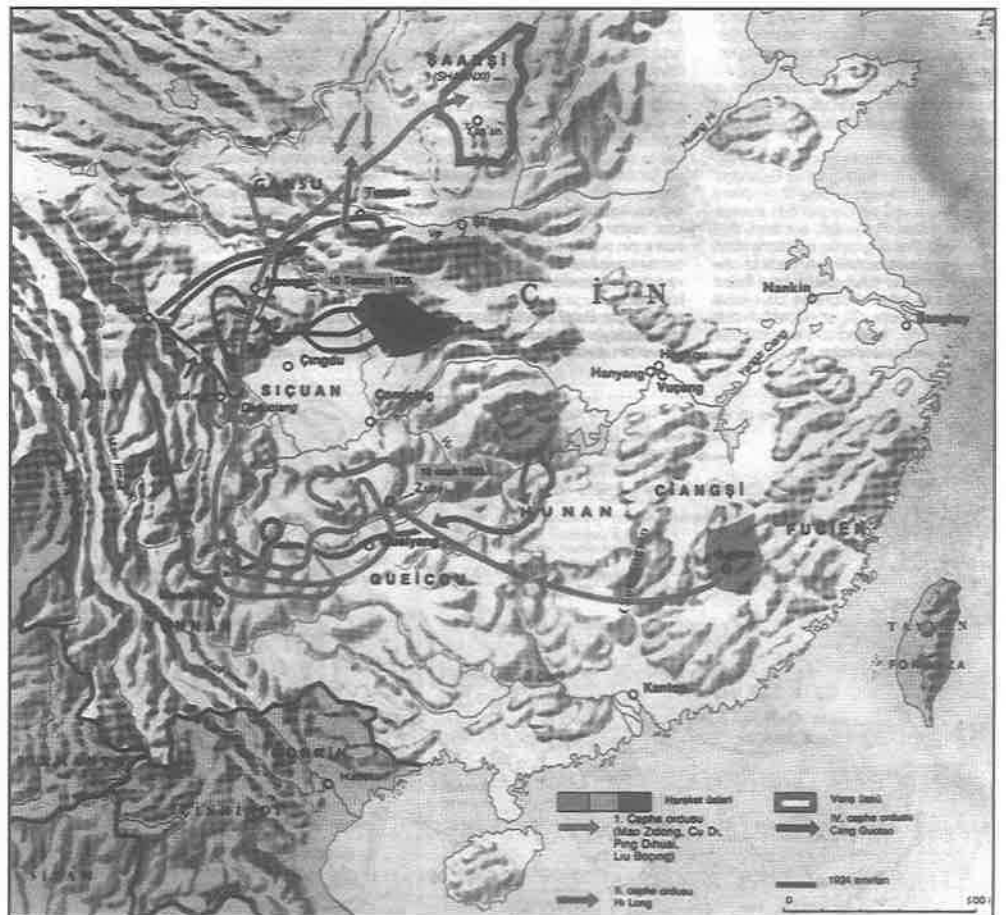
Çin-Sovyet ilişkilerinde sorun, polemik sıkıntı aramak öznel ihtiyaçların bir ürünüdür.

YAŞAM YOLUNDA ÖLÜMÜ GÖZE ALMAK; UZUN YÜRÜYÜŞ

1933 yılı sonlarında Guomintang'ın Kızıl Ordu'yu yok etmek için başlattığı "Beşinci Kuşatma ve Bastırma" saldırısına ÇKP'ye hakim olan sol sapma "kim kimi yenecek, devrim yolu mu yoksa sömürgecilik yolu mu" sloganıyla düşmanı içlere çekip yok etmek yerine yanlış strateji ve taktiklerle Kızıl Ordu'yu toptan imha tehlikesiyle yüz yüze bıraktı. Büyük bedeller ödenerek girilen yarma hareketi, Uzun Yürüyüş'ün de başlangıcını oluşturuyordu. 1935 Ocak'ında yapılan Zunyi toplantısında sol sapma

mahkum edilip Mao Zedung, başkanlığa getirildi. Mao önderliğinde 12.000 km'yi bulan yürüyüş boyunca birçok kuşatma ve saldırı başarıyla atlatılmış, tarihe direniş sembolü olarak geçmiştir. *"Uzun Yürüyüş; şimdiye kadar tarih kayıtlarında rastlanmamış bir şey olduğu; bir manifesto, bir propoganda aracı, bir tohum makinesi olduğudur. 11 eyalette yaşayan 200 milyon halka, Kızıl Ordu'nun yolunun kuruluşu giden tek yol olduğunu göstermiştir."* (Mao, Cilt1, 27 Aralık 1935) Guomintang'ın 5. Kuşatma Saldırısı öncesi 300 bin olan Kızıl Ordu'nun mevcudu Uzun Yürüyüş tamamlandığında 30 bine düşmüştü. Kızıl Ordu, 1936 Ekim'inde Kuzey Şensi eyaletine ulaşarak yürüyüşü tamamladı. Yürüyüşte amaçlanan sadece Guomintang'tan kaçmak değil, Japon işgaline karşı Kuzey'de Direnme Savaşı'nı başlatmaktı. Madalyonun bir yüzü tam bir felaketi gösterirken diğer yüzü direniş, sabrı, inanç ve kararlılığı gösteriyordu.

Uzun Yürüyüş'ün kazanımlarından biri de teorik alanda yaşanmıştı. Edinilen deneyimler sonucu 1936 Aralık'ında kaleme aldığı "Çin'in Devrimci Savaşı'nda Strate-

ji Sorunları” yazısı Halk Savaşı Stratejisi'nin temellerini atmıştı. Yine, Temmuz-Ağustos 1937'de Pratik ve Çelişme Üzerine adlı felsefe yazıları diyalektik ve tarihsel materyalizme eşsiz katkılar sunuyordu. Yine Temmuz'da “Liberalizmle Mücadele” adlı makalesi bugün bile ders alınacak içeriğe sahipti.

DİRENME SAVAŞI

ÇKP, Japonya'ya karşı Direnme Savaşı'nı örgütlemekle kalmayıp diğer partileri de ortak mücadeleye çağırıyordu. Bu çağrı öncelikle gençlik içinde yankı buldu. Sian'da Japon işgaline karşı çıkan öğrenciler o sıralar Kızıl Ordu'yu yok etmek için kuzeye kadar gelmiş olan Çan Kay-Şek'in emriyle katledildi. Bu haber ülkenin her yanında nefret uyandırdı. Guomindang içinde askerlerin baskısıyla Kuzey Ordu komutanı Çang Sueliang ile 17. Yol Ordusu komutanı Yang Huçang tarafından Çan Kay-Şek tutuklandı. ÇKP ile birlik ve Japonya'ya karşı direnme koşullarını kabul etmesi üzerine serbest bırakıldı. 12 Aralık 1936'da yaşanan bu olaya Sian olayı

denir.

ÇKP, Japonya'ya karşı Direnme Savaşı'nı başlatmak için Guomindang MYK, 3. Genel Toplantısına çektiği 4 maddelik telgrafta aşağıdaki adımları atıyordu.

1-Komünistlerin Hükümeti adını, Çin Cumhuriyeti Özel Bölge Hükümeti olarak değiştirecek, Kızıl Ordu'nun adı değiştirilip Milli Ordu'nun bir parçası haline gelecekti.

2-Özel Bölge Hükümeti'ne bağlı olan bölgelerde tamamen demokratik bir sistem uygulanacaktı.

3-Guomindang'ın silahlı kuvvetle devrilmesi siyaseti terk edilecek.

4-Toprak ağalarının topraklarına el konulmayacak.

Bu telgraf bir yanı sıra ÇKP için birçok tavizi içeriyorsa da artık baş çelişki haline gelmiş olan Japon işgalini kırmak için manevra özelliği taşıyordu. Bu manevrayla belki ÇKP, kağıt üzerinde büyük tavizler veriyordu. Ancak pratiği başka şeyler söylüyordu: Birincisi; Uzun Yürüyüş sonucu kadroların %90'ını kaybeden Kızıl Ordu, nefes molası kazanıyordu. İkincisi; Kızıl Ordu-

'nun tüm dikkatini Japon işgalcilerine vermesini sağlıyordu. Üçüncüsü; Guomindang'ın işgal karşısındaki kayıtsızlığını teşhir imkanı sağlıyordu. Dördüncüsü; Kızıl Ordu anlaşmadan sonra müthiş bir kadro patlaması sağladı. 1937'de 30 bin olan mevcudu 1940'ta 500 bine çıkmıştı.

7 Mayıs 1937'de Japonlar Pekin'in 10 km. yakınında Lukuçiao garnizonuna saldırdı. Ülke çapında büyük tepki çeken bu olay Direnme Savaşı'nın başlangıcı oldu. Japon işgali yıl sonuna kadar Şanghay, Tayvan, Nanking'in düşmesiyle hızlandı.

1938'de Mao, Halk Savaşı Stratejisi'ni “Japonya'ya karşı Gerilla Savaşı'nda Strateji Meseleleri”, “Uzun Süreli Savaş Üzerine”, “Savaş ve Strateji Meseleleri” gibi yazılarla doruğuna çıkarıyordu. Bu yazılar gerilla savaşı, hareketli savaş, stratejik savunma, stratejik taarruz, üs bölgeleri inşası, düzenli savaş gibi pek çok soruyu açıklığa kavuşturan bugün bile yararlanılabilecek kaynaklardır.

1938 yılında Kızıl Ordu'nun hızla büyümesi, Guomindang'ı telaşlandırıp katliamlar yapmasına yol açtı. Bazılarını şöyle sıralayabiliriz; Nisan'da 8. Yol Ordusu'na saldırıp 400'ü aşkın kişinin katledilmesi, Haziran'da 8. Yol Ordusu ve Yeni 4. Ordu'nun irtibat bürolarının basılıp yüzlerce askerin katledilmesi. Eylül'de Yeni 4. Ordu'nun irtibat bürosunun basılıp 500-600 kişinin katledilmesi. Kasım'da Yeni 4. Ordu'nun irtibat bürosunun basılıp 200'ü aşkın kişinin katledilmesi. Aralık'ta kitle örgütlerinin basılıp pek çok kişinin katledilmesi ya da hapsedilmesi. 1940 yılında ise Guomindang Birlikleri, Kızıl Ordu üzerine büyük bir taarruz yaparak 5 ilçeyi ele geçirdi. 1941'de ise 9bin Kızıl Ordu askerini pusuya düşürüp pek çoğunu katletti, kalanları ise hapse gönderdi.

1943 yılına gelindiğinde Kızıl Ordu sadece Guomindang'ın saldırılarına direnmekle kalmıyor, Japon işgal kuvvetlerinin %64'ünü ve Guomindang'dan 1940'da ayrılıp işgal bölgelerinde Japon yanlısı kukla bir hükümet kuran Veng Çing

Diyalektik yöntem, incelenen nesnenin ya da olayın tüm yönlerinin dikkate alınarak anlaşılabilirliğini söyler. Nesnenin sadece bir parçasının öne çıkarılması/ abartılması nasıl yanlış sonuçlara götürürse yüzeysel bir inceleme de aynı hatanın tekrarlanmasına yola açar. Stalin, “soldan giden sağa varır” derken birbirinin zıttı gibi görünen iki duruşun sonuçta gerçeklerin ıskalanmasına, yapılması gereken bir işin yapılamamasına yol açacağına vurgu yapıyordu. Çin Devrimi incelenirken ÇKP'yi ve Mao'yu küçümseyen yaklaşımlar, gerçeğe değil kişinin niyetine uygun sonuçlara ulaşmayı yol açarken, ÇKP ve Mao'nun abartılarak incelenmesi de aynı sonucu doğurur. Her iki cenahta da burjuva yazarların kötü niyetli oldukları için (ısmarlama yazılar vb.) bunlarla mücadele farklı zeminde yürütülürken solda duran, iyi niyetli ama nesnellığı kendi öznelliğine kurban eden çevrelerle yaşanan tartışmalar sanırız sonuç alınması daha muhtemel zeminlerdir.

Vei'nin kuvvetlerinin de %95'i ile savaşıyordu.

İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna doğru Sovyetler Birliği Japonya'ya savaş açarak Kuzey Çin, Mançurya dahil pek çok bölgede yenilgiye uğrattı. ÇKP işgalden temizlenen bölgelerde hızla örgütlenmeye çalışıyordu. Guomindang da boş durmuyor; işgal altındaki bölgelere hızla ulaşmaya çalışıyordu. ABD tüm olanaklarını seferber ederek havadan, karadan ve denizden Guomindang askerlerini hızla işgal bölgelerine taşıyordu. Hatta ABD, Japon işgal kuvvetlerine Guomindang askerleri dışında teslim olmalarını ve savaşmaları talimatını vermekten çekinmedi. Sanayi ve maden bakımından Çin'in en zengin bölgesi olan Mançurya, mücadelenin dışı dış sürdüğü bölgelerin başında geliyordu. ABD'nin desteğiyle Guomindang asker sayısını hızla arttırıp denetimi sağlamaya başladığında Sovyetler Birliği ÇKP'nin yenilgisini önlemek için sanayi tesislerini sökecek bölgeyi terk etti. Böylece Guomindang, hayal kırıklığına uğradı. Japonlar teslim olduğunda Direnme Savaşı bitmiş, Çin'in önünde yeni belirsizlikler baş göstermişti. ÇKP, iç savaş yaşanmaması için barış önerdi. Sovyetler Birliği'nin ve uluslar arası kamuoyunun baskısıyla Guomindang barış masasına oturmak zorunda kaldı. 28 Ağustos 1945'te Çunking'e varan ÇKP heyeti Mao Zedung, Çu En-Lay ve Vang Cofeng vb. tarafından temsil ediliyordu. Görüşmeler tam kırk üç gün sürdü. Anlaşmaya göre sekiz kurtarılmış bölge Guomindang'a devredilecek ayrıca iki ordunun mevcudu da yarıdan fazla azaltılacaktı. İmzalanan anlaşma kağıt üzerinde kaldı. Görüşmeler sürerken bile Guomindang birlikleri kurtarılmış bölgelere saldırmaya devam ediyordu. 3 Kasım'da beş kurtarılmış bölge işgal edilmişti bile. ÇKP tuzağa mı düşmüştü? Masaya oturarak hata mı yapmıştı? Mao, verilen tavizler konusunda yapılan eleştirilere şu cevabı veriyordu: "Guomindang ile ÇKP arasındaki görüşmeler mutlak başarısızlığa uğrayacaktır, bu iki parti mutlaka savaşıacaktır ve mutlaka ilişkileri kesilecektir... Kurtarılmış

Mao, birçok yazısında kendisini Lenin'in ve Stalin'in öğrencisi olduğunu söyleme mütevazılığını gösterdiği halde bugün Mao'yu ilahlaştırıp içini boşaltmak en azından onun anlayamadığını gösterir. Stalin'in Çan Kay-Şek'e yazdığı mektup SSCB'nin hata yaptığı, devrimi göremediği biçiminde sıkça eleştiri konusu yapılır. Stalin'in hiç hata yapmadığını söylemek tabii ki bilimsel olmaz ancak Mao'yu yüceltmek için Stalin'i küçümsemek en azından burjuva tarih anlayışının dışına çıkılmadığının göstergesidir.

bölgelerin büyük gücü, büyük cephe gerisi bölgelerdeki halkın iç savaşa karşı olması ve uluslar arası durum Çan Kay-Şek'in kendine olan güvenini sarsacaktır" (Mao, cilt4, 17 Ekim 1945)

İÇ SAVAŞ

10 Ocak 1946'da Guomindang, halkın iç savaş karşısında yoğun baskısıyla ÇKP'nin de içinde bulunduğu partilerle siyasi danışma konferansı topladı ve beş maddelik kararlar alındı:

1-Milli Hükümet'in yarısı Guomindang, diğer yarısı ise diğer siyasi partilerce seçilecekti.

2-Barış ve Yeniden İnşa Programı

3-Milli meclise 700 yeni üye ilave edilecek

4-Yeni anayasa taslağı hazırlanacak.

5-Guomindang'ın mevcudu 90 tümene, ÇKP'nin mevcudu ise 20 tümene indirilecekti.

Guomindang halkın tepkilerini yumuşatmak, uzlaşmaz olan tarafın kendileri olmadığını göstermek, daha da önemlisi iç savaş hazırlıkları için zaman kazanmak düşüncesiyle görüşmeler yolunu tercih etmişti.

Haziran ayına gelindiğinde iç savaş hazırlıklarını tamamlayan Guomindang, 6 kurtarılmış bölgeye aynı anda saldırarak genel taarruza geçti. Kızıl Ordu'nun geri çekilerek savunma savaşı vermesi sonucu düşman zafer sarhoşluğu yaşıyordu. 19 Şubat 1947'de ÇKP'nin Uzun Yürüyüş'ten beri merkezi olan Yenan'ın işgali artık iç savaşın sonuna

gelindiğini düşündürüyordu. Bir yıl sonunda Çan Kay-Şek batağa saplandığını gördüğünde artık çok geçti. Mao, düşmanın taarruzunun ezildiği bu dönemin bilançosunu çıkarırken şöyle diyordu: "Savaşın birinci yılında (1946 Temmuz-1947 Haziran) 780bin Guomindang, 340 bin kukla birlikler, düzeni koruma birlikleri vb. toplam 1.120bin düşman askerini imha ettik... Savaşın birinci yılında düşman 1.6 milyondan fazla askerle, özel kuvvetlerle, kukla birlikler, ulaştırma polisi, düzeni koruma birlikleri vb'den de 1 milyon askerle saldırıya geçti. Halk Kurtuluş Ordusu, 300 bin kayıp verme pahasına düşmanın geniş arazileri işgal etmesini göze aldı. Bunun sonucu olarak 1.120 bin düşman askerini imha ettik." (Mao, Cilt4, 1 Eylül 1947)

Halk Kurtuluş Ordusu'nun başarısını sağlayan neydi? Birincisi; ÇKP, kurtarılmış bölgelerde uyguladığı üç üçte bir sistemiyle halkın güvenini sağlamıştı. Bu sisteme göre siyasi iktidar organlarının üçte biri ÇKP, üçte biri solcu, ilerici gruplardan, üçte biri ise ara unsurlardan seçiliyordu. İkincisi; Guomindang bölgelerinde vurgunculuk, stokçuluk ve karaborsacılık halkı canından bezdirirken, kurtarılmış bölgelerde ekonomik istikrar ve demokratik yönetim, halkın sahiplenmesini daha da arttırıyordu. Üçüncüsü; Guomindang, savaşa sürdüğü 2.6 milyon askerini son model amerikan silah, uçak, gemileriyle takviye etmekle kalmıyor, efendisinden ekonomik, askeri, lojistik, istihbarat vb. her türlü yardımı alıyor, böylece de

kendine çok fazla güveniyordu. Diğer taraftan HKO, 1.2 milyon askerinin tüm teçhizat, yiyecek vb. sınıktısına rağmen doğru strateji ve taktikle düşmanı darmadağın edebiliyordu. Dördüncüsü; HKO askerleri, üretimden hiçbir zaman kopmadı. Kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmek için tarım, zanaat, giyim, inşaat vb. günlük yaşamın bir parçası olarak algılanıyordu ya da yılın belli dönemlerinde (3 ay gibi) üretime dahil oluyorlardı.

Savaşın ikinci yılında (Temmuz 1947-Haziran 1948) HKO, Güney ve Kuzey Cepheleri'nde savunma durumundan taarruz aşamasına geçti. HKO, topçu ve istihkam birlikleri kurarak mevzi savaşı verebilecek aşamaya geldi. Güney ve doğuda HKO, 200 binden fazla düşmanı saf dışı ederken Lin Biao komutasındaki kuzeydoğu sahra ordusu 150 bin düşmanı saf dışı etmişti. İki yıllık savaşta 2.640 bin düşman askerinin imha edilmesiyle birlikte 900 bin tüfek, 64 bin makineli tüfek, 8 bin top, 5 bin piyade topu, 1100 de ağır ve sahra topu ele geçirilmişti.

Savaşın üçüncü yılı tayin edici muharebelere sahne oldu. üç büyük muharebe Guomintang'ın diz çökmesine yol açtı:

Liaosi-Şenyang Harekatı; Lin Biao, Lo Cung-Huan komutasında Kuzeydoğu sahra ordusu, 1948 Eylül'ünde başlayan harekatta 470 bin düşman askerinin yok etti ve sanayisi güçlü Kuzeydoğu Çin tamamen düşmandan temizlendi.

Huay-Hay Harekatı; 1948 Kasım'ında Doğu Çin ve merkezi ovalar HKO birlikleri 550 binden fazla düşman askerini yok etti. Harekat 10 Ocak 1949'da tamamlandı.

Peyiping-Tietzin Harekatı; Lin Biao, Lu Cung-huan komutasında 24 Aralık 1948'de başlayan hareket, Çangçioku, 14 Ocak'ta Tietzin, 31 Ocak'ta da Peyiping'in alınmasıyla sonuçlandı. 130 bin düşman askeri yok edildi.

1949 SONUN BAŞLANGICI

Yılbaşında kaybettiğini anlayan Çan Kay-şek barış çağrısında bulundu. Bu çağrı sahteydi çünkü bir taraftan 1945'ten beri tutuklu bulunan Japon işgal güçlerinin başkomutanı Yasuji Okamura, düzmece bir mahkemede suçsuz ilan edilip Japonya'ya kaçırıldı. Okamura'nın bir başka özelliği de iç savaş sürecinde Çan Kay-şek'in askeri konularda danışmanı olmasıydı. Bu ikilinin karanlık ilişkileri Guomintang rejimi yıkıldıktan sonra bile sürdü. Barış çağrısı sahteydi, çünkü; Çan Kay-şek aynı günlerde devletin altın rezervlerini, hava ve deniz kuvvetlerini de yanına alarak Tayvan Adası'na kaçtı.

ÇKP, daha fazla kan dökülmemesi için 8 maddelik kendi barış koşullarını açıkladı:

- 1-Savaş suçlularının cezalandırılması.
- 2-Sahte anayasanın kaldırılması

Mao, marksizme pek çok değer katarken bunları şapkadandan tavşan çıkarır gibi, ya da yoktan var ederek değil, olanı geliştirerek, yaşamın içinde test ederek, eksikleri gidererek yapıyordu. Felsefe alanında "Teori ve Pratik" çalışmasının bugün bile başucu kitaplarından biri olması, mücadelenin en çetin süreçlerinin (Uzun Yürüyüş) süzülüp bilince çıkarılması sayesinde yazılıyordu. Yine Halk Savaşı Stratejisi gerek 1927 yenilgisi gerekse Uzun Yürüyüş dönemlerinde girilen pek çok çarpışmanın sonuçlarının Mao'nun dehasıyla sistemleştirilmesine dayanıyordu. Engels, "Yenilen ordular iyi öğrenirler" derken tam da bunu anlatıyordu.

3-Sahte hukuk düzeninin kaldırılması

4-Bütün gerici birliklerin demokratik ilkeler temelinde yeniden örgütlenmesi

5-Bürokrat sermayeye el konulması

6-Toprak sisteminin düzeltilmesi

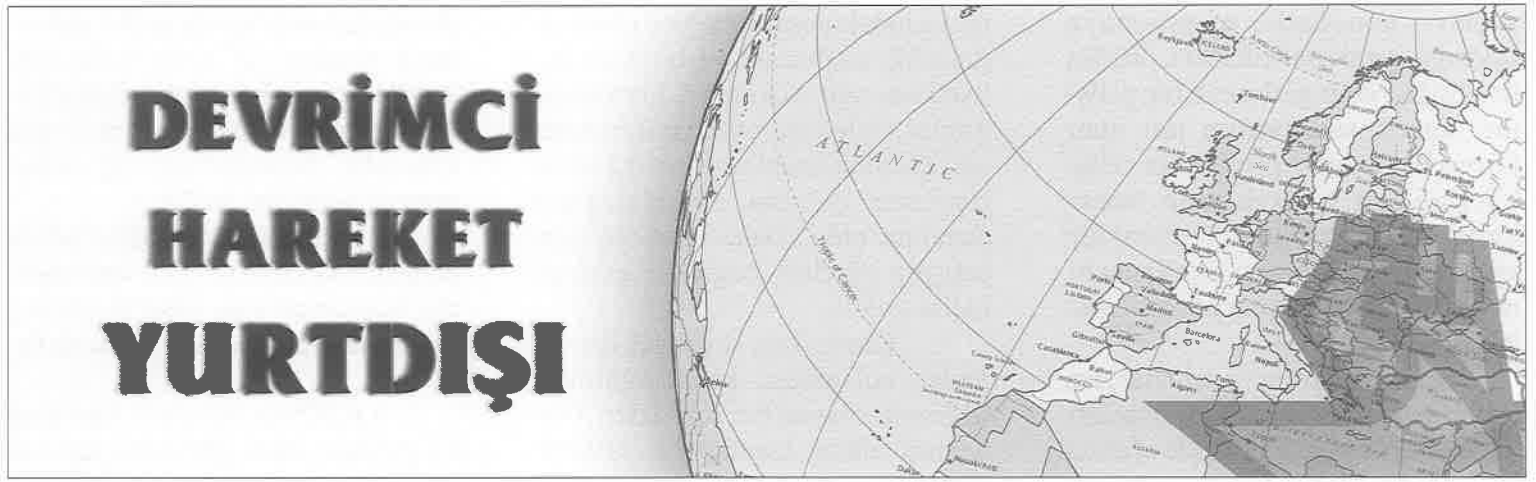
7-Emperyalistlerle yapılan ihanet anlaşmalarının iptal edilmesi

8-Demokratik bir koalisyon hükümetinin kurulması

1 Nisan 1949'da ÇKP'nin görüşleri temelinde Guomintang-ÇKP görüşmeleri Peyping'de başladı. 15 gün süren görüşmeler sonucu iç barış anlaşması kaleme alındı. 20 Nisan'da Guomintang'ın Nanking Hükümeti anlaşmayı reddetti.

21 Nisan 1949'da Liu Po-Çeng, Teng siao ping vb. komutasında ikinci sahra ordusu ile Çen Yi, Su Yu, Ten Cen-Lin komutasındaki üçüncü sahra ordusu 500 km'den uzun cephe boyunca taarruza geçti. 23 Nisan'da Nanking'i kurtararak Guomintang rejiminin yıkıldığını ilan etti. 3 Mayıs'ta Hançov'u, 23 Mayıs'ta Nançang'ı, 27 Mayıs'ta Şanghay'ı ele geçirdiler. Lin Biao komutasında 4. ordu 14 Ekim'de Kanton'u kurtardı.

1 Ekim 1949'da Çin Halk Cumhuriyeti ilan edildi.

NEREYE GİDİYORUZ?

Turkey Information Center'ın

28 Nisan 2007'de Hollanda'da Düzenlediği Gecenin Sunu Metnidir

Nereye gidiyoruz başlığı altında yapılacak bir günümüz değerlendirmesinin ilk durağı, maddi bir olgu olarak yerküre olmalı kuşkusuz. Çünkü varılan aşamanın ortaya koyduğu gerçeklerin değiştirilememesi halinde "Nereye Gidiyoruz" sorusuna cevap arayacağımız bir yerküre kalmayacak. Bilimsel araştırmalar bir yana kendi gözlemlerimiz bile ciddi bir değişikliği anlamamıza yetecek durumda. Şu an'da bütün yerküre kutuplardan en yüksek dağların zirvelerine kadar ısınıyor. Tüm su kaynakları kurumaya başlamış durumda. Bilim insanları eğer bu gelişmenin önüne geçilemezse, kısa dönemde değişik bölgelerde aşırı kuraklık, sıcaklık dalgaları ve seller meydana geleceğini belirtmektedir. Bütün veriler doğanın kapitalist sistem eliyle cehenneme dönüşmeye başladığını gösterir niteliktedir.

Kapitalist sistemin hakim formasyon haline gelmesi ile beraber doğanın tahribinde insanlık tarihinin en dramatik gelişmesinin yaşandığı bilinmektedir. Hiç kuşku yok ki, doğayı yokoluşun eşiğine getiren süreç sistemin temel dinamikleriyle ilgilidir.

Daha fazla kar elde etme hedefine bağlı olarak çalışan bir sistemden onu bu hedeften uzağa düşürecek önlemler alması beklenebilir. Doğa, insan, hayvanlar vb. tüm olgular kapitalist sistemde en

yüksek kara ulaşmada kullanılacak araçlardır sadece. Üretim maliyetlerini arttıracak her önlem rekabette geri düşmeye yol açacağı için hiçbir kapitalist gönüllü olarak bu durumu kabul etmez. Bunun içindir ki, doğada yaratılan tahribatın giderilebilmesi, hızla ilerleyen bu sürecin durdurulması, üretimin, ekonominin insan ihtiyaçlarını temel alan bir perspektifle planlanmasını önermektedir. **Doğayı, salt yaşamak için gereksinilen bir araç değil, yaşamın ta kendisi olarak gören bir kavrayışa tekabül eden** bu bakış kapitalizmin mantığına bütünüyle terstir. Doğanın insan yaşamıyla barışık bir hale getirilmesi ancak bu mantığın hakim olduğu sistemin aşılmasıyla mümkündür. Birleşmiş Milletler gibi kapitalist dünyanın ihtiyaçlarıncı şekillendirilmiş, onun için çalışan bir sistemden bu süreci tersine çevirecek önlemler alması beklenemez. Küresel ısınma ve doğayı tehdit eden her türlü gelişmeden kurtulabilmenin yolu insanlığın kapitalizmden kurtulmasıdır.

Emperyalist kapitalist sistem doğal felaketler yanında insani yıkımın da yaratıcısıdır. Öyle ki günümüz dünyasında bu yıkıcılığın ulaştığı boyut insanlığa karşı bir soykırım niteliğine dönüşmüştür neredeyse. Şimdi kabaca bu sürece daha yakından bakalım.

Emperyalist kapitalist sistem bütün dünyayı sermayenin doy-

mak bilmez kar hırsının gerçekleşme alanı olarak görür. Bu sistem insanı, hayvanı, suyu, toprağı, kısaca tüm canlı yaşamı daha fazla kara ulaşabilme hedefini karşılama ortamında faydalı bir nesne olarak görür. Kar amacı içinde bir işlevi yoksa, kendisi için de bir anlamı yoktur ve o zaman kapitilazmin yaklaşımını anlatan en doğru söz: "**benden sonra tufan**"dır. Kapitalizmin ortaya çıkış sürecinde ilk birikimi sağlamanın yolu köylülerin zorla topraksızlaştırılması ve nerede zenginlik kaynağı varsa ona zorla el koymasıdır. Bu süreçte köylü toplulukları ve sömürgeleştirilen topraklardaki yerli topluluklar tam bir soykırıma uğratıldı. O gün geri toplulukları uygarlaştırma adı altında meşrulaştırılmaya çalışılan bu politikalar bugün demokrasi ve insan haklarını hakim kılma demogojisiyle meşrulaştırılmaya çalışılmakta.

Kapitalizm her dönem o döneme denk düşen ihtiyaçlarıncı şekillenen ekonomik, politik, kültürel yönelimlerini tüm toplumun ihtiyaçlarıymış gibi lanse etmeye çalışır. Bu çaba ideolojik yönlendirmenin tüm araçlarının devreye sokulduğu bir süreç eliyle yürür. Kapitalist dünyayı dünyaların en iyisi ve aşılamazı olarak benimsetme gayretinde kullanılan yöntemler gelişmiş ve sofistike hale gelmiştir. Bu bağlamda, özellikle son çeyrek yüzyıldır **emperyalizmin kendi ihti-**

yaçları temelinde uygulamaya soktuğu yeni politikaları, bütün insanlığa refah getirecek bir gelişme olarak sunmasının adı olan küreselleşmeyi kapitalizmin çelişkilerine son verecek, onu bunalmırlardan kurtaracak yepyeni bir aşama olarak sunmaya çalışma önemli bir örnek olarak anılmaktadır.

Kapitalizmin yeni alanlara kendi yakıcı ekonomik ihtiyaçları temelinde ve yoğun biçimde el atma ve yeniden şekil verme çabaları, emperyalizm ötesi yeni bir dönem olarak gösterilmeye çalışılıyor. Küreselleşmenin bütün dünyayı ekonomik olarak da bir köy haline getirdiği böylece çok hızlı ve sağlıklı bir ekonomik büyümeyi sağlayacağı ve dolayısıyla ekonomik bunalmırlara son vereceği balonu patlatmakta gecikmedi. Bugünkü durum artık geçmişin pembe hayal tacirlerinin bile görmezden gelemediği bir durgunluk ve iktisadi krizler dünyasıdır.

Yine küreselleşmenin halk kitlelerinin hayatlarında iyileşme yaratacağı ve refaha doğru hızlı adımlar atılacağı bir müjde gibi anlatılıyordu, oysa bugün yaşanan gelişmeler yoksullaşmayı arttırmakla kalmadı, "refah devleti" ve "sosyal devlet" uygulamaları olarak adlandırılan işçi sınıfının tarihsel kazanımları ve sosyalizm tehditi zemininde oluşmuş haklar büyük bir saldırı altında gaspedildi. İşsizlik azalacak dendi, ancak tersine bugün artık çözüm bulunamayacak yapısal bir problem haline geldi. Teknolojik gelişmelerin, robotların üretim sü-

reci içindeki insan emeğine olan bağımlılığı azaltacağı ve böylece çalışmanın ağır yükünden kurtulacağımızı söylediler, oysa gelişen daha ağır çalışma koşulları ve daha uzun sürelerde çalışma zorunluluğunu dayatma oldu. Daha uzun ve ağır çalışma süreleri bugünün gerçeği haline geldi.

Kapitalizm doğrusal bir temelde yol almaz, karşıt eğilimler bağrında oluşan bir rota izler. Dönemsel olarak taşıdığı bir eğilimi, gündeme getirdiği politikaları mutlaklaştırmak cahillikle malul değilse, kesinlikle kötü niyetlidir. Emperyalist sistem bir hegemonun varlığında hüküm sürmüştür daima. Bugün emperyalist sistemin hegemon gücü Amerikadır. Dünyanın farklı bölgelerindeki ülkeler bu gücün rekabet baskısına karşı koyabilmek için ulus-devleti aşan birlikler oluşturmaya çalışıyorlar. AB, ASEAN gibi. Diğer yandan ABD mevcut rakipleri yanında gelecekteki olası rakiplerine karşı da önlemler alıyor (Çin, Rusya, Hindistan gibi). ABD'in "sosyalist devletlerin yıkılması sonrası uygulamaya koyduğu politikalar, kaybolmaya yüz tutmuş ekonomik üstünlüğünü tekrar tesis etme çabası yanında bu temel amacı da karşılamaya yöneliktir. 50 yıl öncesine göre yarı yarıya azalmış da olsa sahip olduğu ekonomik üstünlüğünü askeri gücünü devreye sokarak koruma ve ilerletme, kendisine karşı rakip olacak güçlere karşı köşe başlarını tutma ve birlik olma yönlü çabalarını engelleme amacı ABD'in günümüz stratejisinin temellerini oluşturmaktadır.

Bu strateji olabileceği kadar açık olarak resmen de ifade edilmiştir. 2002'de Amerikan Kongre'sine iletilen yeni Birleşik Devletler Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde üç temel prensip belirtilmektedir:

Hiçbir ulusun ABD'yi tehdit etmesine veya ona rakip olmasına izin vermemek için, ABD'in küresel askeri hakimiyetinin rakipsiz devamı.

ABD'nin dünyanın herhangi bir yerinde, onun güçlerine, kurumlarına veya dost veya müttefiklerinin güvenliğine bir tehdit olarak düşünülen devletler veya güçlere karşı "önce sen vur" anlayışıyla askeri saldırılara başvurmaya hazır olması.

ABD vatandaşlarının, Uluslararası Suç Mahkemesi'nde yargılanmaktan muaf olması.

Bu stratejinin "komünist tehlikenin olmadığı koşullarda" başka büyük ve saldırgan bir düşman olmadan yürürlüğe konabilmesi mümkün olmadığından ya da en azından böylesi bir durum gerçek niyetleri tüm açıklıkla ortaya serceğinden, dünya çapında savaşılması gereken bir yeni düşmana ihtiyaç vardı. "Hür dünya"yı tehdit eden düşmanlar olmadan emperyalist politikaların pervasızca uygulanabilmesi zordur. 21. yüzyılda bu düşmanların Amerikan emperyalizminin hemen hakimiyet kurması gereken coğrafyalarda bulunması gerekmektedir. Ya da tersinden söylersek hemen hakimiyet kurulması gereken coğrafyalarda uygun düşmanlar yaratılması gerekiyordu.

Ve tabii Sovyetler Birliği yıkılır yıkılmaz oluşan yeni koşullarda Amerikan stratejisinin en önemli hedefi emperyalist kampın efendisinin kim olduğunun hem rakip emperyalist güçlere hem de ezilen halklara gösterilmesi idi. 1991 yılındaki Körfez Savaşı, çoğu Ortadoğu coğrafyasından ülkeler ve güçlerin düşman ilan edilmesi bu stratejinin gereklerine uygun adımlar olarak görülmelidir. Irak'ın işgali ve Ortadoğu'ya yeniden şekil verme adına yapılan müdahaleler ABD stratejisinde çok önemli bir yere sahip bölgenin denetimini ele geçirme

PARİSTE 1 MAYIS KUTLAMALARI

Paris Cumhuriyet Meydanı'nda saat 10:00'da gruplar toplanmaya başladı. Fransa'nın en büyük sendikası olan CGT tarafından organize edilen kutlamada en önde PCF (Fransız Komünist Partisi) yer aldı. Hemen arkasından CGT'nin korteji geldi. Uluslar arası Af Örgütü ve Troçkist grupların gündemini cumhurbaşkanlığı seçimleri oluşturdu.

Asya ve Afrikalı gruplar da Cumhuriyet Meydanı'nda başlayıp Devrim Meydanı'nda sona eren kutlamada kortejleriyle yerlerini aldılar. Türkiyeli devrimci yapılar da pankartlarıyla 1 Mayıs kutlamalarına güç kattılar. Devrimci Yol pankartı da yerini aldı.

Fransa da 1 Mayıs'ın resmi tatil günü olması katılımı ve coşkuyu arttırıcı bir etken olarak yorumlandı.

amacına yöneliktir. Bilindiği gibi şu anda dünyada petrol, doğal gaz gibi çok önemli enerji kaynaklarının büyük bölümü Ortadoğu'da bulunmaktadır. Bu kaynakların ülke ekonomileri için taşıdığı önem hala çok büyük. İşte bu koşullarda, enerji kaynaklarının kontrolü onu elinde tutan güce ekonomik çıkar sağlamanın yanında dünya çapında ekonomik, politik, askeri kontrolü sağlamada da çok önemli üstünlükler vermektedir. Ki bu yüzden istenmektedir temel olarak. Bu kaynaklar kontrol edilerek hem kendi ekonomisine üstünlük sağlanır hem de mevcut rakipler ve hegemonyasını tehdit etme potansiyeli taşıyan devletleri kontrol etme, zayıf düşürme amacı da gerçekleştirilmiş olur.

Amerika'nın Sovyetler Birliği yıkıldıktan sonra oluşan yeni durum karşısında emperyalist kampın efendisi olduğunu gösterme çabasının temel sebebinin kendi çıkarları olduğunu belirttik. Öte yandan bu durum kapitalist sistemin devamı ve istikrarı açısından da önemli bir işleve sahiptir. Çünkü sistem tehlike altına girdiğinde aynı gemide yol aldıklarını bilen emperyalist güçler kendi çıkarlarının önemi kalmayacağını bilirler. Onlar uzun süren hegemonya mücadelesinin sistemi devrimci muhalefete karşı kırılğan hale getirdiğini iki paylaşım savaşının deneylerinden öğrenmişlerdir. Sisteme yönelik tehlike algısı bu güçleri hızla yeni pozisyon almaya, aralarındaki rekabeti geriye atıp, ortak düşmana karşı mücadeleye yöneltir.

Öte yandan emperyalist güçler için önemli olan kendi çıkarlarını gerçekleştirmektir, eğer bunun koşulları yoksa, o an için olabilecek en büyük tatminin gerçekleşebilmesi hedefine uygun bir duruş edinirler hızla. Amerikan'ın Ortadoğu'da hakim kılmaya çalıştığı yeni düzene başta muhalefet eden bazı Avrupa ülkelerinin sonradan daha uzlaşmacı bir politikaya yönelmeleri temelde bu iki sebebe dayanmaktadır.

Varılan aşamada içinde yaşadığımız kıtadaki gelişmelere de biraz yakından bakalım istiyoruz.

Önümüzdeki süreç dayatılan bu barbarlığın basıncı altında çok zorlu gelişmelere gebe görünüyor. Savaşlar, çalkantılar, iç savaşlar, gerilimler, belirsizlikler ve devrimlerle karakterize olacak bir dönemdir bu. Kapitalist sistemi tanıyanlar, nasıl işlediğini bilenler için bu gelişmeleri öngörmek zor değildir. Önemli olan bu gerçeğin kitleler tarafından kavranmasıdır. Yaşananlar ve yaşanacak olanlar devrimci muhalefetin büyümesi olanaklarını fazlasıyla sunuyor. Ancak bu potansiyelin devrimci kanallara akıtılabilmesi öncü güçlerin örgütlülükleri ve sürece doğru politikalarla müdahale edebilme yetenekleriyle doğru orantılı olacaktır. Bu görevin başarılması insanlık için yaşamsal hale gelmiştir

Avrupa kapitalizmin doğum yeri ve 20. yüzyıl başına kadar da sistemin kumanda merkeziydi. Son durum 20 yüzyıl içinde ve özellikle ikinci paylaşım savaşı sonrası Amerikan emperyalizminin hegemon güç olmasıyla değişti. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist etiketli devletlerin varlığı koşullarında Amerikan hegemonyası kabul edilebilir bir olguydu. Ancak reel sosyalist sistemin yıkılması sonrası pastadan daha fazla pay kapma mücadelesinin yeni bir tutum alışı yol açması kaçınılmazdı. Avrupa'nın son 15 yılındaki gelişmeler bu çerçevede anlaşılabilir ancak.

Avrupa Birliği ortaya çıkışı ve bugün ele alınışı itibarıyla da temelde Avrupalı tekellerin ihtiyaçlarını gerçekleştirme amacına hizmet eden bir düşüncedir. Avrupalı tekellerin kıtayı daha derinlemesine sömürme amacı ve daha yüksek karlılığa ulaşılmasını engelleyen bütün engelleri aşma çabası Avrupa Birliği düzenlemesine ruhunu veren temel itkidir. Öte yandan tek tek devletler olarak Amerika'nın sahip olduğu iktisadi ve askeri güle başedemeyecek olan Avrupalı devletlerin üst bir birlikte güçlerini biraraya getirme arzusu da mevcuttu. Sovyet sisteminin yıkılması sonrası Amerika'nın kendi çıkarları için pervasızca uygulamaya koyduğu saldırgan politika onun bu

arayışını hızlandırdı. Sözkonusu dönüm noktası aynı zamanda "emperyalizmin daha önce cüret edemediği tarzda, sınır tanımayan bir saldırganlığı ve ölçüsüz bir sömürüyü öne çıkarması"nın (Devrimci Hareket) da miladı oldu. İşçi sınıfının mücadelesi yanında sosyalist sistemin yarattığı basıncın etkisini nötralize etme amacının da rol oynadığı "refah devleti" ya da "sosyal devlet" adıyla öne çıkarılan uygulamalar bir bir terkedilmeye başlandı. Kapitalizmin yapısal krizinin etkileriyle de birleşen bu süreç geniş kitlelerin reel gelirlerinin azaldığı ve giderek yoksullaşmanın yayıldığı bir noktaya doğru ilerlemekte.

Sermayenin azgın kar hırsını gerçekleştirme hedefi onu, yatırımlarını bu hedefe taşıyacak alanlara, yani işgücünün ucuz, doğal kaynakların bol olduğu ve çevresel sorunların pek gündemde olmadığı ve bunun için ciddi yatırımlara gerek duyulmayan bölgelere yönlendirdi. Artık Avrupa ülkelerinde yaşayan işçi sınıfına dayatılan; ya reel gelirlerinde azalma ya da işsizliktir. **Kendilerini nasıl bir gelecek beklediğini bilmeyen, bu noktada derin bir korku içine itilmiş ve bu yüzden özgüvenini kaybetmiş bir işçi sınıfı oluşturmak kapitalizmin bekaası açısından en büyük güvencelerden biridir.** İşçi sınıfının kimliğini parçalamaya dönük bu

saldırı Dünya'da ve Avrupa'da uygulanan neo liberal politikaların hedeflerinden biridir aynı zamanda.

Avrupa'da yaşayan göçmenler için hayat her geçen gün zorlaşmaktadır. Tüm Avrupa'da ardı arkasına çıkarılan yeni göçmen yasaları ve bu noktada yapılan yeni düzenlemeler benzer biçimde temellendirilmektedir. Göçmenler günah keçisi ilan edilip, işsizlik, sosyal hakların budanması, güvenlik sorununa yönelik düzenlemeler vb.'nin tümü onların varlığıyla ilişkilendirilmektedir. Böylece mevcut ekonomik durumun gerçek nedenlerinin üstü örtülmekte, oluşan hoşnutsuzluk yanlış hedeflere yönlendirilmektedir.

Yeri gelmişken belirtelim geniş kitlelerin milliyetçi politikalara yönelik ilgisinin artması her ülkede kimi farklı nedenlerin varlığına işaret etse de temelde sermayenin bütünü dünyayı kendi çıkarları için dikensiz gül bahçesi yapma yönlü hamlelerinden zarar gören kesimlerin büyümesinden kaynaklanmaktadır. Güçlü bir sol alternatifin olmadığı koşullarda bu tepki milliyetçi eğilimleri güçlendirmektedir.

Öte yandan göçmen kitleler bu yasalar ve düzenlemeler eliyle kölece bir boyun eğişe sürüklenmek istenmektedir. Ekonomik durum ve artık kendi içinden sağlayabileceği ucuz işgücü, birlik dışından gelen göçmenlerin varlığına ihtiyacı gereksizleştirmiştir. Bu koşullar altında faşizan nitelikli uyum yasaları çıkartarak **"ya kölece yaşa ve uyum sağla ya da terk et"** denmektedir. Vatandaşlık hakkı kazanmaya dönük kuralların ağırlaştırılması, trajikomik haller alması, aile birleşimine yönelik getirilen engellemeler, okullarda kendi ana dilini konuşan çocuklara getirilen yasaklamalar, politik yapı ve kurumlara yönelik baskılar, onların faaliyetlerinin yasalar ve yasadışı yöntemlerle önlenmesi ve daha pek çok uygulama Avrupa'da göçmenler etrafındaki çemberin her geçen gün daraltılacağını göstermektedir.

Temel hak ve özgürlüklerin kullanımına yönelik baskılar sadece göçmenlere yönelik de değildir. Terörle savaş bahanesi altında atılan kimi adımlar Avrupa kaynaklı de-

mokratik modelin nasıl bir sınıfsal karakter taşıdığını da gözler önüne sermektedir. Burjuvazi için hak ve özgürlüklerin sınırı kendi çıkarlarıdır. Yeri geldiğinde onları budamaktan ya da rafa kaldırmaktan geri durmayacağını göstermiştir. Zaten söz konusu haklar daha çok işçi sınıfının mücadelesinin ona zorla kabul ettirdiği haklardır. İşte bu süreçte kendi sınıf politikalarını halka benimsetme, onları yedekleme amacıyla teoriler, düşmanlar üretmektedir. Medeniyetler çatışması tezi de bu niteliklidir. Bu tez mücadeleyi sınıf mücadeleleri alanından, kültürel, tarih ötesi ve engellenemez olduğu söylenen imgesel bir alana taşıdığı için emperyalist hükümranlığın egemenlik stratejisine fevkalade uygundur. Ve zaten bunun için üretilmiştir. Bu noktada, medeniyetler çatışması ekseninde ortaya konan düşünceler sermayenin emellerine ulaşmada elini kuvvetlendiren niteliktedir.

Dostlar, yoldaşlar;

Kısaca değindiğimiz ve bu yüzden de gerçeğin bir kısmını ıskalamak zorunda kaldığımız bu analizden bugüne ve geleceğe dönük şu sonuçları çıkarmak mümkündür. Emperyalist kapitalist sistem çok boyutlu ve derin bir kriz içine girmiştir. Bütün göstergeler buna işaret etmektedir. Bu krizin temelini oluşturan ekonomik nedenlere çare bulma arayışları diğer alanlardaki krizlere de yol açmaktadır. Sovyetler Birliği'nin yıkılması sonrası sarsılan dengelerle birlikte bu süreç gerici bir dalganın yeryüzünü kaplamasına yol açmıştır. Türkiye gibi yeni sömürge coğrafyalarda, ekonomik yıkımlar, yaygınlaşan sefalet bağrında boyutlanan yabancılaşma, geleceğe dönük kaygı, korku vb. etmenlerin yanında emperyalist kısırtmalarla birlikte şovenizmin hızla gelişmesine, etnik, dinsel, mezhepsel kamplaşma ve çatışmalar ve boğazlaşmalara yol açtı ve açmaya devam ediyor. Önce Balkanları kan denizine döndüren bu süreç, sonrasında Afrika, Orta Asya şimdi de Ortadoğu da hüküm sürüyor.

Günümüz dünyasında sınıfsal çelişkilerin keskinleştiğini ve sınıf mücadelelerinin yükselişe geçti-

ğini söyleyebiliriz. Kimi bölgelerde inişli çıkışlı bir grafik izlese de genel olarak günümüz dünyasında sınıfsal çelişkilerin keskinleştiğini ve sınıf mücadelelerinin yükselişe geçtiğini söyleyebiliriz. Dünya 20 yıl öncesiyle karşılaştırıldığında daha az çaresiz ve umutsuz. Tarihin sonu geldi diyerek bayram yapanlar şenlik kıyafetlerini çoktan çıkardılar üstlerinden. O gün söylediklerinin çoğuna bugün itibar eden kalmadı. Ancak bugün için geniş yığınlar nezdinde ardından gidecekleri güçlü bir alternatifin olmadığı gerçeğini teslim etmeliyiz. Ki bu durum mevcut tepkiler ile potansiyel hoşnutsuzluk arasındaki büyük açığı farkının temel sebebidir.

Ancak bazı bölgelerde değişik etmenlerin varlığıyla birlikte kapitalizmin dönemsel politikalarına karşı büyük direnişlerin sergilendiğini ve bazı sonuçlar alındığını görüyoruz. Latin Amerika bu bölgelerden biri ve en önde gelenidir şu anda. Bölge tek tek ülkelerdeki gelişmelerde yaşanan geriye düşüşler, zigzaglar, yetersizliklerle birlikte bir bütün olarak bakıldığında sergilenen direniş ve devrimci potansiyelin açığa çıkarılması noktasında gösterilen başarı açısından ciddi bir moral etkiye ve esinleyiciliğe sahiptir.

Ortadoğu'da yaşanan gelişmeler de emperyalizme karşı mücadelede önemli bir moral etki yaratmaktadır. Irak'ta ve Afganistan'da süren direnişin kazandığı başarılar, emperyalizme karşı mücadelede başarı kazanmanın ne kadar mümkün olduğunu göstermede azınsanamayacak katkı yapmaktadır. Özellikle ABD emperyalizminin kadiri mutlak, yenilmez olduğu, karşısında hiçbir gücün dayanamayacağı yönlü mitini derinden yaralamıştır. Bu gerçeklik ABD'in önümüzdeki süreçte atacağı kimi adımlarda da etkili olacaktır. Ciddi erezyona uğrayan karşı konulamaz güç imajını yeniden tesis etme amacı onu daha saldırganlaştırabilir.

Emperyalist sistemin ekonomik krizinin derinliği ve çapı emperyalist güçler arasındaki mücadeleyi de keskinleştirmektedir. Özellikle ABD politikaları daha önce de

belirttiğimiz gibi 50 yıl öncesine nazaran büyük oranda kaybettiği üstünlüğü yitirmeme ve daim kılmak amacına yöneliktir. Askeri gücün kullanımı bu üstünlüğün korunması ve geliştirilmesinde en önemli araçtır. Eski bir Amerikan Dışişleri Bakanı'nın belirttiği gibi, serbest piyasanın görünmez eli, Amerikan ordusunun demir yumruğu olmadan hiçbir işe yaramaz.

ABD sahip olduğu ekonomik ve askeri güçle ilk adımda belirleyici güçtür ancak pek çok örnekte de görüldüğü gibi evdeki hesabı çarşıya uymamaktadır çoğu zaman. Ancak başarısızlıkları onu amaçlarından kolayca vazgeçirmeyecektir. Çünkü eğer tersine çeviremezse önümüzdeki süreç kendisi açısından çok ciddi zorluklara yaratacaktır. Elindeki bütün güçleri kullanmaktan çekinmeyeceği ve şimdiden yaşamaya başlayan barbaşılaşma giderek boyutlanabilir. Guantanamo, işkence uçakları, Ebu Gureyb'te yaşananlar emperyalizmin sınır tanımaz vahşetinin göstergeleri olduğu kadar gelecekte yaşayacaklarımızın fragmanı olarak da algılanmalıdır. Nükleer silahların kullanımı da dahil her türlü müdahale gündemdedir bu barbarlık sürecinde.

Önümüzdeki süreç dayatılan bu barbarlığın basıncı altında çok zorlu gelişmelere gebe görünüyor. Savaşlar, çalkantılar, iç savaşlar, gerilimler, belirsizlikler ve devrimlerle karakterize olacak bir dönemdir bu. Kapitalist sistemi tanıyanlar, nasıl işlediğini bilenler için bu gelişmeleri öngörmek zor değildir. Önemli olan bu gerçeğin kitleler tarafından kavranmasıdır. Yaşananlar ve yaşanacak olanlar devrimci muhalefetin büyümesi olanaklarını fazlasıyla sunuyor. Ancak bu potansiyelin devrimci kanallara akıtılabilmesi öncü güçlerin örgütlülükleri ve sürece doğru politikalarla müdahale edebilme yetenekleriyle doğru orantılı olacaktır. Bu görevin başarılması insanlık için yaşamsal hale gelmiştir.

**-EMPERYALİZM YENİLECEK,
DİRENEN HALKLAR
KAZANACAK!
-TEK YOL DEVİRİM!
-KURTULUŞA KADAR SAVAŞ!**

FİLİSTİN YİNE İÇ KANAMA GEÇİRİYOR

**Turkey Information Center'ın
22 Mayıs 2007'de Yaptığı Açıklamadır**

Filistin tarihinde en belirgin nitelik kendi değerleri için bedel ödemektir. Bugüne dek yer yer çatışmalar yaşanmış olsa da halk içindeki çelişmeler uzun süreli ve büyük boyutlu çatışmalara dönüşmemiş, **şiddet** bir çözüm yolu olarak genellikle tercih edilmemiştir.

İşgalin kalıcı, "yaşamak direnmektir" sözünün bütün bir halk için geçerli olduğu Filistin'de, **devlet** olarak anılan bir yapılanma var ise de bu, burjuva sınıfın ihtiyaçları çerçevesinde şekillenen baskı araçlarından farklı niteliklere sahiptir. Filistin'de bilinen anlamıyla modern sınıflar da yoktur. Süreç içinde şu veya bu oranda ayrıcalıklı kesimler oluşmuş ise de bu durum, Filistin'i bir bütün halinde **halk** olarak tanımlamaya engel değildir.

Son zamanlarda boyutlanan ve giderek bir iç savaş görünümü kazanan çatışmalarda ister EL FETİH isterse HAMAS kazansın, gerçekte kaybeden Filistin olmakta ve bu kayıplar ABD, İsrail gibi Filistin düşmanlarına yaramaktadır.

Çelişmenin halk içi güçler arasında olduğu durumlarda kimin daha haklı olduğundan bağımsız olarak çözümün acil ve kayıpsız/çatışmasız olması gözetilmelidir. Üstelik Filistin işgal altındadır. İşgal edilmiş ülkelerde işgalciler ile halk arasındaki çelişme tüm diğer çelişmelerin önüne geçer. Dolayısıyla **işgalcilere karşı mücadele en öncelikli sorundur**. Tüm imkanları bu amaca hizmet edecek şekilde yönlendirmek, eğer işbirlikçi değilse, tüm örgütlü kesimlerin görevidir.

Filistin'de sürekli direniş halinde olmak, hemen bütün halkın ilişki içinde olduğu askeri örgütlenmeler yaratmıştır. Bunlar aynı zamanda siyasal örgütlenmelerdir. Bu örgütlenmeler aralarındaki tüm farklılara rağmen kardeşlerdir. Ve yaşanan her çatışmanın ardında BM, ABD, İsrail gibi dışsal faktörlerin etkisi aranmalıdır. Diğer bir ifadeyle Filistin'de düşman işbirliği için ne denli zemin/ilişki bulabilmiş, yönlendirmeleri kabul görmüşse, çatışma ihtimali o oranda artmıştır.

Grupsal çıkar çerçevesinde gelişen kazanımların gerçek kazanım olmadığını en iyi bilmesi gereken Filistinli örgütlenmelerdir. Filistin Dünya'nın dört bir yanından gönüllülerin bedel ödemeyi de göze alarak dayanışma için gittiği bir coğrafyadır. Bu coğrafyanın halk içinde örgütlü güçlerine **çatışmak** değil, **bütünleşmek** ve ortak düşmana karşı ortak tutum geliştirmek yakışıdır.

Filistin, her türlü acıya yara ve bedele alışık bir halktır. Yaralıyken ayakta durmak, tedavi olurken dövüşmek de Filistinlilerin niteliklerindedir. Ne var ki bu kez kanama içerden oluyor. Yani Filistin iç kanama geçiriyor. Son yıllarda Filistin'in çözüm geliştirme konusundaki açmazlarının da kaynağında bu iç kanama yatmaktadır Bilinir ki iç kanama kesilmezse hastayı öldürür. Bu çatışmanın da sonunda kazanan olmayacak; kayıplar emperyalizme ve İsrail'e yarayacak onların istediği türden bir teslimiyet (siyasal ölüm) için koşullar daha uygun hale gelecektir. Çatışma halinde olsun olmasın, tüm Filistinlileri bu bilinçle hareket etmeye, sorunları, emperyalist yönlendirmenin etkisine girmeden kendi aralarında dostça çözmeye çağırıyoruz.

Biz bir bütün halinde Filistin halkının dostuyuz. Duygularımız bölünmüş değildir. Taraflardan gelen her saldırı içimizi acıtıyor, Filistin adına kaygılanıyoruz. İnanıyoruz ki Filistin'in tarihini, "düşmana karşı mücadele tarihi" olarak bilen ve Filistin'i düşmanın hiçbir oyununa gelmeyerek tek yumruk halinde direnen bir halk olarak tanıyan tüm dostların ortak temennisi budur.

ÜRETEN BİZİZ, YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ

EĞİTİM SEN PROGRAM KURULTAYI YAPILDI

Devrimci Öğretmen

Program Kurultayı; 6,7,8,9 Şubat 2007'de Ankara'da yapıldı. Kurultay planlandığı gibi, önce uzmanların sunumları arkasından delegelerin konuşmalarıyla sürdürüldü. Birinci gün, Eğitim Sen eski ve yeni genel başkanları ile KESK eski ve yeni genel başkanlarının uzun değerlendirmeleriyle başladı. Yetkiyi kaybetmiş, sürekli kan kaybeden sendikadaki sorunları tek başına dünyadaki gelişmelerle açıklamaya çalışan genel başkanlar, sorumluluk üstlenerek özelleştire vermektan ısrarla kaçındılar. Daha sonra ülke sorunlarına yaklaşımlar başlığında toplanan konularla ilgili uzmanların sunumları ve şubelerden gelen raporların ortaklaştırılmış hali okundu. Şubelerden bu başlık için gönderilen rapor sayısının yok denecek kadar az olması dikkat çekiciydi.

Ülke sorunlarına yönelik görüşlerde iki eğilim kendini hissettirdi: Birincisi AB'ye evet diyerek demokrasi sorununu AB'ye havale eden eğilim diğeri ise Bağımsızlık, Demokrasi, Kürt Sorunu, Kadın Sorunu gibi konuların tek tek ele alınarak çözümlenemeyeceği biçiminde ifade edildi. Devrimci Öğretmen bu konudaki düşüncelerini şu şekilde ifade etti. "Devrim ile aşılacak temel toplumsal sorunları sendikaların program konusu yapmak, öz itibarıyla reformizmdir, düzen içiliktir. Politik bir yapının orkestra şefi rolünün sendikalara devredilmesi sol görünüş sağ davranmak anlamına gelir. Sol ve sağ sapmanın ikiz kardeş olduğu unutulmamalıdır. AB'

den beklentiye girmek devrimci dinamiklerin enerjisini boşaltmak anlamına gelir ki, AB'ye hayır demekte yeterli değil; AB'nin yol açtığı yıkımlar emekçilere mutlaka anlatılmalıdır."

Kurultayın üçüncü ve dördüncü günü "Kapitalist küreselleşme ve sendikalar" başlığı tartışıldı. Bu başlık altında en çok tartışılan ve öne çıkan konu ise "örgütlenme modeli, seçim süreçleri ve sendikal demokrasi" sorunu oldu. Bu konudaki arayış kendini hissettirmesine rağmen çözüm önerileri farklılık arz etti.

Seçim süreci ile ilgili olarak tüm üyelerin katılımı ile yapılacak doğrudan seçim ve nispi temsil sistemi dile getirildi. Mevcut durumu yani salt çoğunluk seçim sistemini yalnızca DSD'nin savunması ise dikkat çekiciydi. Karar süreçlerindeki görüş ve öneriler biçimsel olmaktan öteye geçmeyen, işyerlerinden başlayarak oluşturulacak kurulaların karar organı olarak tanımlanması yanıbaşında da yönetim kurullarının varlığı sistemden alınan bu köklü kültürden köklü bir kopuşu ifade etmiyordu. Bu oturumda söz alan Devrimci Öğretmen temsilcisi ise şu görüşleri dile getirdi: "Burjuvaziden alınmış sandıklı ve üç yılda bir yapılan üç dakikalık demokrasi aldatmacasından kopuş yaşamadan tabanın söz, yetki ve karar sahibi olması beklenemez. Sandıklı işleyişte yetkiyi seçilmişler devredenler mutlaka sürecin dışına düşer. Ancak sürekli seçim, sürekli geri çağırma

hakkının kullanılacağı bir model gerçek demokrasiyi ifade eder. Öz itibarıyla salt çoğunluk, nispi temsil ya da doğrudan seçim burjuva bir yöntemdir ve tabanı edilgen kılarak yabancılaşmaya yol açar. İşyerlerinden başlayarak genel merkez yönetimine kadar her kademedeki sürekli seçim işletilerek oluşturulacak kurullar karar organı olmalıdır. Bu karar organlarının belirleyeceği yürütmeye yönetim işlerini üstlenmelidir. Krize girmiş olan sendikal demokrasi için karar verip devrimci bir dönüşümü başarmalıyız."

Kurultayda söz alan Eğitim Fakültesi öğrencileri de sendikadan beklentilerini dile getirdi. İş güvencesi olmayan sözleşmeli öğretmenler adına konuşan sözcü ise kendilerinden Eğitim Sen'e üye olmalarını beklemenin gerçekliğe denk düşmediğini, işlerini kaybetme korkusunun buna engel olduğunu belirtti. Sendikal komisyonlara katılarak fiilen üyelik rolünü üstlenebileceklerini, güvenceli çalışma yaşamını birlikte kazanabileceğimizi dile getirdi.

Genel Merkez yönetiminin beklenti ve coşkuyu düşürme çabasına rağmen tabanın sorunlarına sahip çıktığı görüldü. Sendikal dinamiklerin önceden hazırlanmış olduğu program önerileri de salona ayrıca ciddiyet kazandırdı. Devrimci Öğretmen'in yoğun bir şekilde broşür dağıtması kurultaya verdiği önemin göstergesi olarak yorumlandı.

ARAÇ SEÇİMİNDEKİ BULANIKLIK YA DA GENÇ SEN !

Her yenilgi dönemi sonrası yaşanan, yeni araç ve yöntem arayışları, çoğu zaman mevcudu dağıtıcı ama yerine de yenisini koyama biçiminde yaşanmaktadır. Örgütsel yenilgileri ideolojik yenilgi gibi algılayıp, dönemsel olan başarısızlıkları yapısal sorunlarla karıştırmak, solda bir hastalık halini almışa benziyor. Böylesi durumlarda evrensel doğrular bir kenara konulabiliyor ve bilimsellikten uzaklaşma kaçınılmaz oluyor. Ülkemizde de kendini hissettiren bu arayışlar sihirli çözümü sendika kurmakta buluyor. Üretici sendikaları, işsizler sendikası ve son olarak Genç Sen.

Genç Sen girişimi henüz merkezi bir yapıya kavuşmuş değil. Ancak kimi yazılarından edindiğimiz bilgilere göre; hedef kitle olarak liseli ve üniversiteli gençliği belirlemiş, gençliğin ekonomik, demokratik ve akademik taleplerini de amaç edinmiş bir sendika olarak kendini tarif etmektedir. Niçin Sendika sorusuna ise ikna edici bilimsel bir açıklama yerine kimi ülkelerdeki deneyimleri örnek göstermektedir.

Hemen belirtelim ki farklı ülkelerde yaşanan deneyimlerin o ülke gerçekliği ile yakın ilişkisi olmakla birlikte oralarda (Avusturalya) da oturmuş ve dernekçiliği aşabilmiş bir durum söz konusu değildir. Bu konuda özellikle tanımlanması gereken, hangi aracın hangi ihtiyaçlara denk düştüğüdür. Yüzlerce yıllık mücadele tarihinden süzülerek gelen deneyimler unutulmamalıdır. Kadın hareketi için oda önermek, işçiler için dernek önermek nasıl ters geliyorsa gençlik için sendika önerisi de o denli uygunsuz bir öneridir. Uygunsuzluğu, gençliğin sınıfsal konumu ve taleplerinin işçi sınıfı ile bir ve aynı olmamasıdır. Sınıfsal karakteri farklı ve buna bağlı olarak talep önceliği değişen kesimlerin mücadele araçları da farklılık arz edecektir. Örgütlenmede kullanılan araç çeşitliliği mücadelenin zenginliği anlamına gelir. Yeter ki siyasal bir önderlik tarafın-

dan, bir program etrafında yan yana getirilebilsin. Mücadele araç çeşitliliği ihtiyaçlardan kaynaklı bir durumdur. Araçları tekleştirmek mücadelenin farklı boyutlarını ve bileşenlerin farklı duruşlarını görmezden gelmek anlamını taşır.

Sendikalar, emek sermaye çelişkisinde emeğin kurtuluşu için oluşturulmuş bir yapıdır. Sınıfsal çıkarı aynı olan ve emeği ile geçinen işçilerin oluşturduğu bu örgütlenmede temel amaç emeğin sömürsünün sınırlandırılması ve giderek sömürünün yok edilmesidir. Görüldüğü gibi, sendikalar, meta ve hizmet üretimindeki işçi ve emekçilerin örgütüdür. Grev ve toplu sözleşme gibi avantajlarıyla bir anlam ifade eder. Aynı sendikadaki işçilerin kadın derneklerinde, mahalle çalışmalarında veya başka bir çalışmada yer aldıkları da bilinir. Bu durum, sendikalı işçilerin dahi farklı durumlarda dernek, kooperatif gibi farklı örgütlenmelere gidebildiklerini gösterir.

Tam bu noktada, sınıfsal konumu tanımlamayan, emek sürecine katılmayan (stajlardaki harcanan emek kalıcı bir durumu ifade etmez), grev ve toplu iş sözleşmesi bulunmayan gençliğin sendika kurmasının anlamı ne olabilir? Sendikal örgütlenmeyi küçük üreticiler (Fındık Sen, Üzüm Sen), işsizler, emekliler (Emekli sen) ve gençlik için öneren bu mantık sınıflar mücadelesini, sendikal mücadeleyle eşitleyerek bakıyor olsa gerek. Bu da kaba bir

sendikalizmi ifade eder. Burjuvazi dışında kalan tüm toplumu "işçi" diye tanımlama, zorlama bir bakış açısının ürünüdür. İşçilik, üretim araçları karşısındaki konum ve emeğin niteliği dikkate alınarak tanımlanabilecek bir olgudur.

Gençlik; farklı sınıfsal kökenlerden gelen, bilgiye ve öğrenmeye yakın duran, tüketici konumu ile sorgulayıcı ve itiraz etme potansiyeli yüksek bir kategoridir. Siyasal öznenen ideolojik gıdayı çabuk alarak hızla harekete geçme yeteneğine sahiptir. Gençlik sürekli sirkülasyona uğrayan yanı ile kalıcı ilişkiler oluşturmada dezavantaja sahip olsa da politikleşme yeteneği ile bu açığını kapatabilmektedir.

Bugün merkezi siyasal bir yapının ülke gündemini belirleyici güçten yoksun oluşu diğer alanlarda olduğu gibi gençlik mücadelesinde de durağanlığa yol açmıştır. Devrimci siyasal yapımı yaratıcılığı, Devrimci Gençlik mücadelesine de ivme katacaktır. Hatta bu temel eksikliğin giderilmesi durumunda gençliğin yaratıcı potansiyelinin büyük başarılarla imza atacağından kimsenin kuşkusu olmasın. Gençlik mücadelesindeki sorun sihirli isimler arayarak değil, birikimlerin süzgeçten geçirilerek bu güne taşınmasından geçiyor. Gençlik mücadelesinin sorunları ülkenin sorunlarından bağımsız ele alınamayacağı gibi çözüm yolu da devrimci hareketin çözüm yolundan bağımsız olmayacaktır.

Yüzlerce yıllık mücadele tarihinden süzülerek gelen deneyimler unutulmamalıdır. Kadın hareketi için oda önermek, işçiler için dernek önermek nasıl ters geliyorsa gençlik için sendika önerisi de o denli uygunsuz bir öneridir. Uygunsuzluğu, gençliğin sınıfsal konumu ve taleplerinin işçi sınıfı ile bir ve aynı olmamasıdır. Sınıfsal karakteri farklı ve buna bağlı olarak talep önceliği değişen kesimlerin mücadele araçları da farklılık arz edecektir.

BÜYÜK BULUŞMA 2 DAHA BÜYÜK BULUŞMALARIN HABERCİSİDİR

Önder Babat Kültür Merkezi'nin 14 Nisan 2007'de, İstanbul Gösteri ve Kongre Merkezi'nde düzenlediği **BÜYÜK BULUŞMA 2** adlı etkinlik yoğun bir katılımı, coşkulu bir atmosferde gerçekleştirildi. **Kardeş Türküler, İlkay Akkaya, Fuat Saka, Hakan Yeşilyurt, Ali Asker, Önder Babat Müzik Topluluğu, Önder Babat Çocuk Korosu ve Diyarbakır Sur Belediyesi Çocuk Korosu'nun** (Koma Denge Zaroken Amede) sahne aldığı etkinlikte **Tiyatro Zeytindalı Pir Sultan Abdal** oyunundan bir bölümle ve **Önder Babat Tiyatro Topluluğu** da **68 Öğrenci Hareketi'nin, Denizler'in idamının ve Kızıldere katliamının** anlatıldığı skeçlerle programa destek verdiler.

Geceden kesitleri, gecede yaşanan özel anları anlatmadan önce gece öncesinde Önder Babat Kültür Merkezi'nin yaptığı çalışmadan bahsetmek istiyoruz. Gecenin organize edilmesine yönelik çalışmalar yaklaşık bir ay öncesinden başladı. gecenin tanıtımını içeren afişler İstanbul genelinde en yaygın şekilde yapılmaya çalışıldı. Demokratik Kitle Örgütlerine, sendikalara, siyasi partilere, devrimci-demokrat kimliğiyle bildiğimiz insanların çalıştıkları yerlere, işyerlerine ve bilet

satış noktaları dahil birçok noktaya afişlerimiz asıldı. Bununla beraber gecenin tüm içeriğini anlatan broşürlerimiz çok yaygın bir şekilde insanlara elden dağıtıldı. Ayrıca gecenin tanıtımı sürecinde birçok ilerici/devrimci radyo ve T.V kanalından da yararlanıldı. Tüm bu araçların kullanımı elbette gecede katılım yoğunluğuna olumlu bir etkide bulundu. Fakat hepimizin de bildiği üzere araçların kendinden menkul anlamları yoktur. Bir diğer deyişle araçlarla asıl anlamını veren onların nasıl kullanıldığıdır. Bu bağlamda gecenin başarılı bir biçimde gerçekleşmesinin en temel sebebi Önder Babat Kültür Merkezi'nin (Ö.B.K.M.) bu çalışmayı ev ev, sokak sokak, mahalle mahalle örmesi idi. Yoldaşlarımız o süreçte binlerce insanla buluştular. Halkımıza Önder Babat'ı, Ö.B.K.M'ni, ne için mücadele ettiğimizi, devrimci değerlerde neden ısrarcı olunması gerektiğini anlattılar. Ülke gündemine dair sohbetler ettiler. 14 Nisan'da gerçekleştireceğimiz etkinliğin salt bir "konser" olmadığını, bunun politik bir etkinliğin olduğunu vurguladılar. Gecemizdeki yoğun katılımın ve coşkunun sebebi halkımızla kurulan bu ilişkinin niteliği ve samimiyetin yüksekliğidir. Etkinlik günü geldi-

ğinde sözünü ettiğimiz bu çalışmamızın karşılığını, emeğimizin meyvesini gördük. O gün, hepimizde devrimcilere yakışan bir ciddiyet ve ancak devrimcilerin hissedeceği türden bir heyecan vardı. Programımız Ö.B.K.M. adına okunan metinle başladı. Daha sonra nisan ayı içerisinde şehit düşmüş tüm devrimciler anısına saygı duruşu yapıldı. Bu esnada perdede, bu ülkede devrim mücadelesi veren birçok devrimci dost yapının şehit düşmüş yoldaşları, yoldaşlarımız yansyordu. Daha sonra sahneye sunucumuz **Ankara Birlik Tiyatrosu'ndan dostumuz Gül Göker** davet edildi. Bu esnada, yaklaşık üç buçuk ay önce yitirdiğimiz, Ankara Birlik Tiyatrosu'nun yönetmeni, devrimci tiyatronun öncü isimlerinden Gül Göker'in eşi, yoldaşı **Zeki Göker** anısına sloganlar atıldı. Gül Göker, umuda, mücadeleye dair bir şiirle başladı sunumuna. Önder yoldaşımızdan bahsetti sonra. O'nun nasıl, neden ve kimler tarafından katledildiğini anlattı. Ve onun isminin, düşlerinin bugün yoldaşları tarafından nasıl yaşatıldığını vurguladı.

"Bir devrimcinin ölümü yarım kalmış bir şarkı gibidir

O'nu yaşatmak o şarkıda ısrar etmektir..." dedi ve Önder'in

şarkısını bugün ısrarla sürdüren Önder Babat Müzik Topluluğu'nu çağırdı sahneye. Topluluğumuzun ilk ciddi sahne deneyimiydi bu. Henüz yola çıkmalı birkaç ay olmuştu. Fakat, birkaç aylık çalışmanın kapsamını çokça aşan bir performans sergilediler. Müzik Topluluğu'nun sahnede kaldığı süre boyunca perdede Önder yoldaşımız ve onun şahsında cisimleşen, Devrimci Yol'un dünden bugüne biriktirdiği değerler yansıyor. Müzik Topluluğu sahneden indikten sonra Gül Göker sahneye Karadeniz türkülerinin ustası, her hücremizi ayağa kaldıran Fuat Saka'yı sahneye davet etti. Fuat Saka'nın sahnede kaldığı süre boyunca salonda çok yüksek bir coşku hakimdi. Binlerce yürek elele horon tepmenin yarattığı paylaşımı yaşadı. Fuat Saka, Önder yoldaşımızın adına açılan Ö.B.K.M'nin bu etkinliğine katılmaktan dolayı mutlu olduğunu ifade etti ve sevenlerine veda etti. Daha sonra Gül Göker, hepimizin, mütevazılığını ve sesini oldukça beğendiğimiz dostumuz Hakan Yeşilyurt'u sahneye davet etti.

Hakan Yeşilyurt'un programı esnasında Önder Babat Tiyatro Topluluğu, 68 Öğrenci Hareketi'ni ve 6.Filo'nun kovulmasını anlatan bir oyun sergiledi. Oyunun sonunda Hakan Yeşilyurt "Gündoğdu Marşı" ile tekrar mikrofondaydı. İzleyenlerden büyük beğeni toplayan bu teatral bölüm geceyi farklı kılan niteliklerden biriydi. Daha sonra Gül Göker, 12 Eylül öncesi ve sonrasında, birçok etkinlikte, yaşamın çok farklı kesitlerinde, acıyı, mutluluğu paylaştığımız dostumuz Ali Asker'i sahneye davet etti. Ali Asker, misafirlerimize dünden bugüne uzanan süreçte mücadelenin içerisinden damıtılmış türkülerini seslendirdi. Sonrasında sahneye tekrar Gül Göker geldi. Üç buçuk ay önce yitirdiğimiz yol arkadaşımızdan, eşinden, yoldaşından söz etti bizlere. Göz pınarlarımızdaki nem, onlarca yıldır paylaşılan, büyütülen değerlerin bir dışavurumuydu o anda. Gül Göker, 96 Ölüm Orucunu önceleyen süreçte Zeki Göker ve İlkay Akkaya'nın zindanlardaki tutsak yoldaşlarımız için özel olarak, zor koşullarda hazırladıkları kasetten bir bölümü din-

leyeceğimizi misafirlerimize duyurdu. Daha sonra perdede Zeki Göker'in fotoğrafları yansımaya başladı. Ve Zeki Göker'in o tok, sanki dağlardan yankılanan sesi çınlamaya başladı kulaklarımızda. Hemen ardından İlkay Akkaya'nın sesinde; "Ölüm nazlı bir türküdür, tenime değen rüzgar ya da bir kurşun dalgası gibi..." dingin bir ırmağın şırlıtısı gibi huzur verici, dinlendirici. Bu esnada salondan hep bir ağızdan yükselen bir slogan; Devrimci Tutsaklar Onurumuzdur! Bu müthiş atmosfer umutsuzluğa bir an bile yer olmadığını gösterdi herkese. Güzel günlerin mutlaka bizimle geleceğini gösterdi. Programın birinci bölümü böylelikle bitti ve yerini ikinci bölüme bıraktı.

Programın ikinci bölümü, kurusu ve montajı Önder Babat Kültür Merkezi tarafından yapılan bir sine-

vizyon gösterimiyle başladı Dünya'dan ve Türkiye'den mücadele tarihinden kesitlerin yer aldığı sinevizyon gösteriminde hem coşkulu hem de duygusal anlar yaşandı. Şehit düşmüş yoldaşlarımızın gösterilmesi esnasındaki duygusallık yerini devrimci önderler bölümünde coşkuya bıraktı. Sinevizyon esnasında Gül Göker'in okuduğu şiirler büyük alkış aldı.

Ve Gül Göker, gecenin en çok ilgi toplayanlarından bahsetmeye başladı. Çocukları anlattı Gül abla. Şehirlerdeki çocukları, yaşadıkları zorlukları, çocukluklarını yaşayamamalarını... Köylerdeki çocukları anlattı. Köyleri, evleri yakılan, göçe zorlanan. On iki yaşında on üç kurşunla katledilen çocukları.

Bu kez çocuklarımız sahneyeydi. Önder Babat Çocuk Korosu (Ö.B.Ç.K.) ve Diyarbakır Sur Bele-

diyisi Çocuk Korosu (Koma Denge Zaroken Amede) birlikte halkların kardeşliği için söylediler. Kardeş olduklarını bilerek ve aynı gelecek düşleriyle. Ö.B.Ç.K. ilk sırada seslendirdi türkülerini. Fatsa'dan devraldıkları bir kültürü, geleneği devam ettiriyorlardı. Fatsa Çocuk Korosu ruhnun her şeyiyle bugün de yaşatıldığını gösterdiler. İncecik sesleri ve sevimli gülümsemeleri unutturulmak istenen değerlerin garantisiydi. Çocuk Koromuz "Eftelya" şarkısında Hakan Yeşilyurt, "Çav Bela"da ise İlkay Akkaya eşlik etti. Daha sonra Diyarbakır'lı çocuklarımız aldı mikrofonu. İlk şarkılarını savaşta yaşamını yitiren çocuklar anısına söylediler. O esnada akıttıkları gözyaşları hepimizin gözyaşlarına dönüştü. Hesap sorma bilincimiz bir kat daha keskinleşti. Çocuklar türkülerini söylemeye devam etti. Binlerce yürek halaya durdu. Diyarbakır Sur Belediyesi Çocuk Korosu, son türküsünü Önder Babat Çocuk Korosu ile söyledi. Çocuk koroları bölümünün bitiminde Önder Babat Kültür Merkezi'nin müdürü ve Diyarbakır Sur Belediyesi Başkanı sahneye davet edildi. Sur Belediye Başkanı Abdullah Demirtaş, çocuklar tarafından yaratılan bu güzelliğin tüm coğrafyamıza hakim olmasını diledi. Daha sonra Önder Babat Kültür Merkezi Müdürü, bu geceye verdikleri destekten dolayı Sur Belediyesi'ne ve Çocuk korolarına teşekkür ederek Ö.B.K. M tarafından hazırlanan plaketi takdim etti.

Halkların kardeşliğini değişik dillerde söyledikleri türkülerle büyüyen bir gruptaydı sıra. Kardeş Türküler, Türkçe, Kürtçe ve Ermenice seslendirdi türkülerini. Son türküsünü Diyarbakır'lı çocuklarla seslendirerek sevenlerine veda etti Kardeş Türküler.

"Vurun kanatlarınızı karanlığa kuşlarım

Geçin sıcak ırmakları

Kızılırmak kızılırmak akın kuşlarım" şiiriyle geldi Grup Kızılırmak sevenlerinin karşısına. Grup Kızılırmak'ın sahne aldığı bölüm de gecenin en çok beğeni toplayan bölümlerinden biriydi. Bu bölümde Tiyatro Zeytindalı, Pir Sultan Abdal

oyunundan bir bölüm canlandırdı. Hemen ardından İlkay Akkaya Pir Sultan'ı okudu. Yine Önder Babat Tiyatro Topluluğu, Kızıldere kat-

liamını canlandıran bir bölüm oynadı. Program salonda bulunan herkesin 1 Mayıs Marşı'nı okumasıyla sona erdi.

BİNLERİN HALAYI SÜRÜYOR, YÜREKLER UMUDUN ŞARKISINI SÖYLEMEKTE ISRAR EDİYOR

Büyük Buluşma 2'de Okunan Sunu Metnidir

Dostlar, yoldaşlar;

Dünya ve ülke coğrafyasında milyar dolarlarla beslenerek büyüyen; insanı öğütme, yıkma ve tüketme sektörü, bir çeşit makine veya canavar olarak sahibine hizmet ederken; belki bir avuç asalak mutlu ve tok olmakta; ama insanlık, yer küre ile beraber hızla bir yok oluşa doğru sürüklenmektedir.

Sadece Irak'ta bugüne dek yaklaşık 1 milyon insan yaşamını yitirdi. Ruhsal olandan maddi ve kültürel olana dek Iraklıların ürettiği her şey, ateş ve ölüm kusan emperyalist silahların hedefi oldu.

Bunun nedeni, tek kelimeyle söylemek gerekirse kapitalizmdir.

Kapitalizm denen "bela" öylesine yok edicidir ki, ona savunmasız biçimde maruz kalan insanların ruhundan alevlenmeye yeltenen tüm direnç eğilimleri söndürüldükten sonra; geriye, kılımı kıpırdatmayan bir ruh, yani ruhsuzluk kalır.

Kişi, kendini kapitalizmin suyuna bıraktığında, denizin yüzeyindeki tahta parçası gibi, dalgaların yönüne göre sallanır. O andan itibaren onun tercihleri yoktur; suyun tercihleri vardır. O, suyun tercihlerine göre batacak, çıkacak; bazen ilerleyecek bazen de yerinde sayacaktır. İnsanı kendi türüyle karşı karşıya getiren; kişiyi, başkasının ve dolayısıyla da kendisinin kurdu yapan, kendi insanlığını kemirir duruma düşüren kapitalizm; gerçekte aydınlığa eğilimli insanı, karanlığa bu denli razı edebilirken, elbette ki normal yöntemler kullanmaz.

Kula kulluk etmenin yapacağı olumsuz çağrışımı yumuşatmak için, türlü hileler ve renkler kullanan ve kapitalizmi şirin gösterebilecek araçlar seçen, düzenin ideoloji bekçileri, "ar damarı çat-

lamış" bir ölçsüzlükle hizmet sunar. Böyle bir hizmetin toplumda sebep olacağı aşınma oldukça boyutludur. Bu aşınma, sistem tarafından uzman ellerle gerçekleştirilirken; kişi, bazen kendi duruşuyla bunu hızlandırır. Ne var ki kişisel erozyonun etkisini arttırıcı özel duruşlar da kaynağını kapitalizmden alır.

Kapitalizm, insanın o kadar çok şeyini çalar ki sonunda ortaya, kaderine razı, kanaatkar ve edilgen bir insan tipi çıkar. İşte yoldaşlar, insanlar arası ilişkilere bir çöl kuraklığının musallat olduğu bu kapitalist iklimde biz, bir bardak su veya bir vaha olma sevdasında değiliz. Bizim sevdamız, insanlığadır; insanlığın kurtuluşudur. Bunun yaşam içindeki karşılığı, çölü bütünüyle reddetmektir.

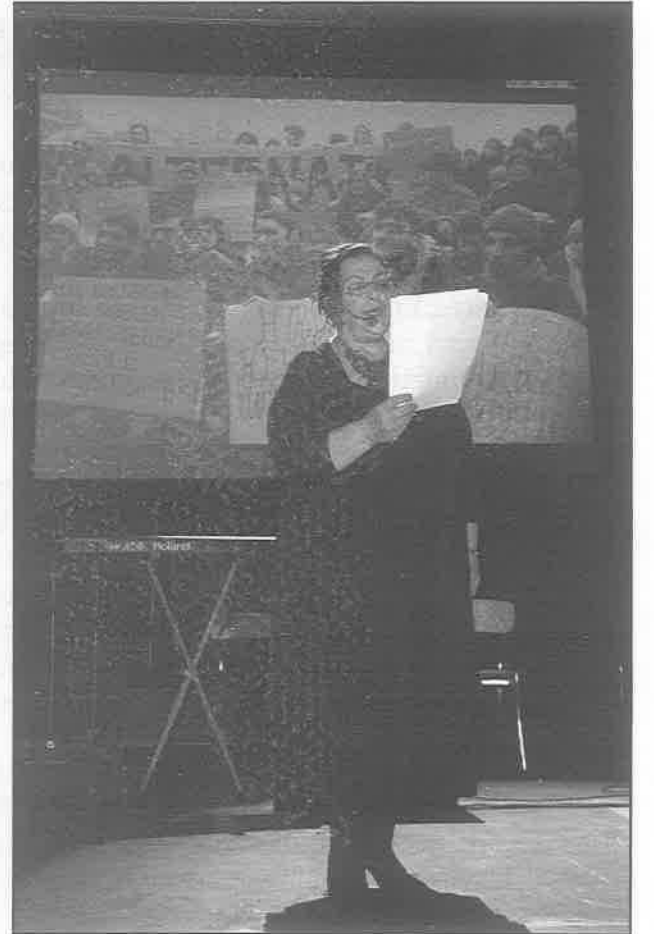
Bizler, insani niteliklerini teslim etmeden, yaşam yolunda özgür ve mutlu olmanın bu seçeneği zorunlu kıldığını düşünüyoruz. "Artık devrim mümkün değil" diyen geçici yol arkadaşlarına da "sosyalizm öldü" diyen felaket tellallarına da aldırmadan yolumuza devam edeceğiz. Biz halkız, bugün burada, yarın başka bir yaşam kesitinde, giderek çoğalan sayıda yürek ve bilek ortaklaşmasıyla, aynı amaç ve heyecanlarla güzelliği büyütmeye devam edeceğiz.

Önder yoldaşımızı bu yolda, bu uğurda yitirdik. Canımız yandı, içten içe kanadık. Ama biliyoruz ki güzellik bedel ister. Bu bedel bugüne dek isimli isimsiz pek çok insan tarafından ödendi. Bu bedelin adı; Bedreddin oldu, Pir Sultan oldu; Mahir,

Deniz, İbrahim, Mahsun oldu. Okullarda bu uğurda öğrenim hakkı yitirildi. Tutsaklıklar, işkenceler yaşandı. Dağlar mesken edinildi.

Bugün hala bizlere **özgür-lük** yerine **esaret** dayatılıyor, adeta bitkisel hayatla idare etmemiz isteniyorsa; bize, tüm bedel ödeyenlerimizden öğrenmek, haklarımız için mücadele etmeyi meşru görmek ve değerlerimizde ısrar etmek düşer.

İşte bu bilinçle, Birinci Büyük Buluşma'dan öğrendiklerimizi İkinci Büyük Buluşma'ya katarak, gecemizin içeriğini de görselliğini büyütme; devrimci değerleri bir bütün halinde yansıtmaya özen göstererek hazırladık. Sizler yüreğinizi, emek ve coşkunuzu kattığınız oranda etkinliğimiz daha büyük buluşmaların habercisi olacaktır.

BÜYÜK BULUŞMA 2 HAKKINDA SANATÇI DOSTLARIMIZIN DÜŞÜNCELERİ

Fuat Saka: Aslında bu memlekette kim vurduya giden, faili meçhule giden insanların arkasından onlara sahip çıkılması ve kültürel anlamda da olsa yılda bir kez böyle bir gece yapılması bile çok saygıya değer. Biliyorsunuz bu memlekette her şey çabuk unutuluyor, en azından unutturmuyorsunuz.

Hakan Yeşilyurt: 1 Mayıs öncesi olması dolayısıyla da çok önemli bir etkinlik. Önder'i de buradan saygı ve sevgiyle anıyorum. Onun anısına açılan bu kültür merkezinin faaliyetleri, kısa bir süre olmasına rağmen çok yoğun geçiyor. Kültür merkezi'nin çalışanlarını ve gecenin emekçilerini bu çabalarından dolayı kutluyorum.

İlkay Akkaya: Epey bir zaman oldu hazırlanmaya başlayalı. Asıl planlanması ve üretim aşamasının içinde olmakla birlikte, zaman zaman bizim turnelerin yoğunluğundan biraz böyle dışarıda kalmışlığımız da oldu. Ama yaklaşık üç aydır bu etkinliğin heyecanı, bu geceyi farklı kılmak için bir çok projeler, fikirler ürettik, sanatçı arkadaşlarla toplantılar yaptık. Bu gecenin iyi geçeceğine inanıyorum. Umarım inandığım gibi olur.

Gül Göker: Önder Babat Kültür Merkezi'yle yeni tanışıyorum; ama onları yaratan iradeyle çok eskiden tanışıklığım. Geç kalmış bir buluşma olarak addediyorum bu beraberliği. Yani Önder Babat ve biz, Ankara Birlik Tiyatrosu (ABT). Araya biraz kesintiler girmiş ve yeniden buluşmuşuz gibi geliyor. Çok heyecanlıyım, daha farklı bir heyecan duyuyorum. Belki yıllarca bir çok gecede sunuculuk yaptım, ama burada daha başka bir heyecan yaşıyorum. Arkadaşların yaptıkları işlere inancı ve heyecanı beni çok etkiledi. Çok zor bir şeye kalkıştılar. Bu dönemde imkansızmış gibi görünen bir şeye cesaret ettiler. Ve büyük bir inanç ve kararlılıkla bugüne kadar getirdiler. Benim de biraz katkım olursa kendimi çok iyi hissedeceğim.

Ali Asker: İlk önce şunu söylemek istiyorum. Sadece bir arkadaşımızın vurulması değil, geçmişten bugüne kadar olanların yanı sıra bundan sonra insanların o şekilde vurulmamasını, katledilmemesini istiyorum. O konuda insanların daha duyarlı daha öz verili olması gerekir diyorum. Eğer biz bu gelişmeler karşısında, her vurulan karşısında sessiz kalırsak üstümüze üstümüze gelirler. Özellikle sol kesim olarak biz doğru şeyler yapmak istiyoruz. Biz böyle öğrendik ve böyle sürdürmeyi düşünüyoruz.

ÖNDER'E YENİ SÖZLER VEREREK DEVRİMCİ YOLUMUZDA YÜRÜYÜRÜZ

DEVRİMCİ HAREKET'in

3 Mart 2007'de İmam Adnan Sokak'ta Yaptığı Açıklamadır

Dostlar, yoldaşlar;

Önder Babat'ı anmak için bir kez daha toplanmış bulunuyoruz. Bir kez daha yüreklerimizi, bileklerimiz ve sesimizi bileştirdiğimiz kardeşçe bir ortamın içindeyiz.

Bizi katlettiler, bizi yaraladılar, bir parçamızı en acıyan yerimizden söküp aldılar. Çünkü onlar, insana dair hiçbir güzellikle barışık değiller; benzerleriyle var oldukları tüm coğrafyalarda ve tüm zamanlarda yalnızca **kötülük** ve **çirkinlik** ürettiler. Kirli siyasetleri gereği, sadece bir insana değil, bütün bir ülke halkına kastetmek gerektiğinde tereddüt etmediler; kâr makineleri çıkar damıtsın diye her şeyi metaya çevirdiler. Bunun için hiçbir sınır tanımadılar.

Anımsayacak olursanız Önder'in katledildiği 2004 Mart'ında da ülkemizde bir **NATO iklimi** estiriliyordu. Emperyalist postallara ülke kapılarını ardına dek açan, uşaklığa gönüllü odaklar, o gün küresel haydutların önündeki her engeli kaldırmak için nasıl tüm imkanlarını seferber ettiyse, sonrasında da bu gayret devam etti ve sürekli çeşitlenen yöntemlerle, emperyalist tekellerin hakimiyeti arttırıldı; her birikim ve değer hırsıyla tüketildiği bir talan ortamı yaratıldı. **İtirazlar** azalsın, **uysallık** çoğalsın diye sadece sopa değil havuç da gösterdiler; gönülleri zehirlemenin, akılları çelmelemenin yöntemlerini geliştirdiler. Buna rağmen bölge ve dünya coğrafyasında emperyalist oyunların bozulduğu örnekler her gün çoğalmakta; sisle, yalanla oluşturulan perdeler dağılmakta ve gerçekle yüz yüze gelinmektedir.

Irak'ta yedinci planı da ölü doğan ABD'nin ve işbirlikçilerinin çaresizliği her gün daha çok büyüyor. İngiltere ve Danimarka asker çekme yönünde karar alırken; İtalya'da, Afganistan işgaline destek sunan hükümet düştü. Yani emperyalist cephede işler, gösterildiği denli iyi gitmiyor.

Tüm bu gerçeklere rağmen zorba iktidarların kendiliğinden yıkılması, ezilenlerin dünyasına baharın kendiliğinden dolması beklenmemelidir. **Tutsaklık** yerini özgürlüklere, **haksızlık** yerini hak eşitliğine ancak mücadele ile bırakacak; böyle bir mücadele de ancak **devrimci önderlikle** mümkün olacaktır.

İşte **Önder**, bu gidişin bilincinde olan ve karşı durmayı yaşam biçimi olarak seçen bir kimlik; devrimciliğin bugünkü adıydı.

Bu kimlik; kitaplardan, barikatlardan, molotof ateşinden, slogan sesinden derlenmiş bir duruşun ifadesiydi.

Bu kimlik, gün geldi tutsak düştü; sorguda **direnç**; Ümraniye'de, Ulucanlar'da, 19 Aralık'ta **ölüm tehdidini yenebilme iradesi** oldu; İsmetçe, Mahirce, Fidanca, Muratça... çoğaldı.

Gün geldi dağlarda Caferce, Okanca, Aydınca yankılanabilmenin adı oldu; bir kez daha dikkatleri devrimci sahiplenmeye, yoldaşlığa çekti.

Dostlar yoldaşlar;

Uyuşmanın ve uyuşturmanın; rekabet, bireycilik ve bananeciliğin devlet imkanlarıyla büyütüldüğü, insanların bilinçaltılarının dahi yönlendirildiği günümüz koşullarında devrimci olmak, devrimci kalmak ve bu kimliğin gereklerini yerine getirebilmek oldukça zor ve zor olduğu oranda da anlamlı hale gelmiştir. Bu gerçeklik, kazanımlarda azla yetinmeyi değil; ama, kazanılanı önemsemeyi ve korumayı beraberinde getirmeli; **farkların** değil, **ortak niteliklerin** öne çıkarıldığı bir **devrimci kardeşleşme** ilişkilere hakim kılınmalıdır.

Önder Babat katledileli 3 yıl oldu. Bu süreçte ondan daha çok söz ederek veya **karalar bağlayarak** değil; ideallerini, değerlerini, yaşam tarzını somutlayarak ve kalıcı kılarak yaşatmaya çalıştık. Onun adına açtığımız kültür merkezinde amacımız bu olurken; çalışmalarımızı sokağa da taşıracak, geleceği kazanma mücadelesini Önderce yürüteceğiz.

DEVRİMCİ DOSTLARDAN ÖBKM'YE ANLAMLILI DESTEK

Günümüzde devrimcilerin belki de en çok ihtiyaç duydukları şeylerden biri de dayanışmayı büyütme, eşgüdüm kabiliyetini yükseltmektir.

Bu yönde harcanan çabalar sadece devrimci çevrelerin kendi aralarındaki ilişkinin niteliğini yükseltmekle kalmaz. Aynı zamanda halkın da devrimcilere olan güvenini yukarıya çeker.

İşte böylesine anlamlı çabalardan bir tanesi de 3 Mart 2007 tarihinde, Önder Babat yoldaşımızın katledilişinin yıl dönümünde yaşandı. Avcılar Haziran Kitabevi, Esenler Halk Kültür Merkezi, Kağıthane HKM, Devrimci Sosyalist Gençlik, Filistin Halkıyla Dayanışma Derneği, Kaldıraç, Savaş Yolu, İzmit DSG, EHP gibi devrimci kurumlar ÖBKM Kütüphanesi'ne kitap yardımında bulundu. Önder yoldaşımızı üniversite yıllarından da tanıyan siper yoldaşlarımız, kültür merkezimize geldiklerinde duygusal ve coşkulu bir atmosfer oluştu.

Kendilerine tekrar teşekkür ediyor. Devrimci dostluk duygularımızla çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Bunun ardından saat:19:00'da İmam Adnan Sokak'ta Önder yoldaşımızın vurulduğu yerde yaptığımız anmaya dostlarımızla beraber gittik. Mücadelede düşen yoldaşlarımızı unutmayacağımızı, unutturmayacağımızı beraber haykırdık.

Ardından kültür merkezinde İlkay Akkaya, Hakan Yeşilyurt, Serhad Raşa gibi sanatçı dostlarımızın ve Önder Babat Müzik Topluluğu'nun sahne aldığı, önder yoldaşa yazılan şiirlerin okunduğu bir anma etkinliği gerçekleştirdik.

KIZILDERE ÖĞRETMEYE DEVAM EDİYOR

DEVRİMCİ HAREKET'in
30 Mart 2007'de Yaptığı Açıklamadır

Sadece 30 Mart vesilesiyle değil, Mahirlerin anıldığı, şu veya bu nedenle sözünün edildiği teorik veya pratik her durumda, onlardan **öğretici kesitler** aktarmak mümkündür. Yeter ki **devrimci birikime** sağladıkları katkının niteliği doğru kavransın.

Hangi zaman diliminde olursa olsun, toplumsal mücadeleler tarihinde adı ileriye doğru dönüşümle ilişkilendirilerek anılan ve halkların sevgisini kazanan her insanın, sınıf düşmanları tarafından çeşitli biçimlerde ve çeşitli yakıştırmalarla hedefe konduğu, yıpratma kampanyalarına konu edildiği bilinir. Bu türden kampanyalara Kızıldere direnişi de Mahir ve yoldaşları da konu edildi. Bugün artık, söz konusu yanılma ve yakıştırmaların soldan bir yaklaşımla da yapılıyor olması, sınıflar mücadelesinin günümüz koşullarında uğradığı **nitelik kaybıyla** yakından ilintilidir.

Bugün eğer Mahir hakkında üç cümlelik bilgiye dahi sahip olmayan bir genç, kulaktan dolma bilgi ve bir iki yakıştırma ile Mahir'i yargılamaya kalkıyorsa; bu, diğer sebeplerin yanında, Mahir'in yaşıtı ve dünkü yoldaşları konumundaki kimi eski devrimcilerin bugünkü yaşamlarında yansıttıkları duruş ve bu duruşu meşru kılmak için öne çıkardıkları ölçekler sebebiyledir.

Dün ajandalarına Marksizm'den kesitler veya eylem notları düşüren insanların önemli bir kısmı bugün eğer ihale veya alacak-verecek notları ile yetiniyor, adeta değiştiremedikleri düzenin çarkları arasında **bireysel çözümler** peşinde koşarak vakit tüketiyorsa; onların ne ayak izlerinde ne de anılarında Mahir'e rastlamak olası değildir.

Mahir'in ve genel anlamda

THKP-C önderliğinin bıraktığı teorik ve pratik miras, Marksizm'in genel birikimi gibi, üretildiği dönemin niteliklerinden koparılmadan an'a taşınabildiğinde, **zaman aşımına uğratılmadan** yaşatılmış ve yeniden üretimin koşulu sağlanmış olur. Bu, tabii ki üzerinde **sahiplik** tartışması yapılacak türden bir miras değildir. Ve söylemden çok bizzat yaşamın içinde yeniden üretilmesi gereken bir **normlar bütünüdür**. Yaşam, nasıl yerinde saymıyorsa, devralınmış **kavga dersleri** de yerinde saymaz. Bilimin öğretici önermeleri gibi mücadelenin öğretici kesitleri de onu yeni pratiklerde çoğaltmak üzere devralanların elinde hakkettiği değeri bulur.

Mahirler'in öğretici pratik ve kişiliklerinden nelerin öğrenilmesi gerektiği, bir yazı kapsamını aşacak nitelikte bir konudur. Ama, 30 Mart vesilesiyle onlara dair bir **nitelik** vurgusu yapmak gerekirse, akla ilk gelecek özelliklerden biri **dava ya bağlılıktır**. Koşulların aleyhte olması, imkansızlıklar veya kişisel

ayak bağları, THKP-C kültürü ile donanmış dava insanlarında hiçbir zaman geri düşme veya tereddüt sebebi oluşturmamış, öncelikler doğru seçilmiş, mükemmeliyetçi bir çizgi izlenmediği için koşulların esiri olunmamıştır.

Dün, gerek emperyalizme gerekse işbirlikçilerine karşı her türlü bedel göze alınarak baş kaldırılırken, bugün kimi "sol" çevreler emperyalizmin varlığında keramet arar hale gelmişse, güncellenmesi gereken **Mahirce** niteliklerden biri de **anti-emperyalist kararlılık** olmalıdır. Benzer şekilde, anti-emperyalistlik kapitalizme de karşı duran tutarlı bir çizgi gerektiriyorsa; "ulusalcı sol" soytarılıklara prim vermeyen bir seçicilik içinde olunmalı; nicelik kaygısı dahil, hiçbir nedenle duruş koordinatlarını şaşırılmış kesimlerle aynı zemin paylaşılmamalıdır.

Devrime giden yolun tuzaklarla dolu, uzun ve zorlu olması, bir tercih değil bir zorunluluktur. Bu yolda hiçbir durak keyfiyete izin

AVUSTRALYA'DA 1 MAYIS

Bu sene 1 Mayıs iyi geçti ama ne yazık ki Türkiyeli sol yine dağınık bir şekilde yürüdü. O eski hastalık devam etmektedir.

Bizler kitlemizle oradaydık, DEVRİMCİ YOL bayrağının arkasında yürümek elbette gurur verici bir duygu, bizler Mahirlerin, Hüseyinlerin, Ulaşların yolunda devam ettikçe hiç bir güç varlığımızı yok edemeyecektir. Çünkü, Fatsaları, Yeni Çeltikleri, yaratan Devrimci Yol değerleridir ve ideolojisidir. Sömürü oldukça, Türkiye halkları olarak bizler de var olacağız.

- YAŞASIN 1 MAYIS!
- YAŞASIN TÜRK-KÜRT HALKLARININ MÜCADELESİ!
- FAŞİZME ÖLÜM TEK YOL DEVRİM!
- DEVRİM İÇİN TEK YOL DEVRİMCİ YOLDUR

AVUSTRALYA
DEVRİMCİ YOL TARAFTARLARI

vermez. Kolay yollar aramak kolaycılığa düşmek anlamına gelir. Terahizler her gün daha kalın ve kesin çizgilerle kendini dayatıyor; ya kukla tiyatrosunun bir elemanı gibi yaşanacak, ya da özgürlükler koparılıp alınacaktır. Yaşam çitasını yükseltmenin; yaşamda kalite ve onurun devrimcilik dışında bir yolu yoktur.

Kızıldere öğretmeye devam ediyor;

Devrimci pratik ve görevler için her döneme uyan bir çizelge yoktur. Görevler bütünü de öncelikler de, konjonktürel olandan genel olana kadar mevcut çelişmeleri **canlı bir program** eşliğinde dikkate alan devrimci bir yapı tarafından tanımlanmalı ve uygulanmasında önderlik edilmelidir.

Eğer, devrimci maya toplumda yeterince tutmamışsa, yapılması gereken, devrimci çubuğu sistemden yana bükme değil; yaratıcılığı, kalite ve ısrarı arttırmaktır.

Umudun zayıf düşürüldüğü, insanların günü yitirme kaygısıyla gelecek kurgusu yapamaz hale geldiği, bireysel çözümlerin ve günü kurtarma telaşının kitle ile iletişimi güçleştirdiği yoğun baskı ve yokluk koşullarında; gerçekleri açıklamak, yol göstericilik ve umudu büyüten hamleler öne çıkarılmalıdır.

Devrim, çeşitli güç birlikleri ve ittifakları içeren uzun bir mücadele sürecini gerektirir. Bu süreçte, **grupsal çıkar hesapları ve tekelcilik**, sahibini de genel anlamda sürecin bütününe de olumsuz etkiler. Devrimciler arası rekabet, bir iç kültürün oluşmasını geciktirirken, kitlelere örnek olma ve gönlünü kazanma sürecini de zaafa uğratar. Tersine, genel anlamda devrimciliği, özde devrimci kişi ve yapıları sahiplenmek, hatta gerektiğinde bunun için bedel ödemek, bir ortak kültürün oluşmasını hızlandırırken, beraber iş yapma ve potansiyel kitleye daha hızlı ulaşma şansını artırır.

Kızıldere, devrim niyeti olanlar için tükenmez bir ders kaynağıdır; zaman aşımına uğramayan bir devrimcilik tanımıdır; yaşatmanın koşulu anlamaktır.

YİRMİBİRİNCİ YÜZYILDA NAZİM'İ ANLAMAK

Ozan

“Ben yirminci asırlıyım ve bununla övünüyorum.” Böyle diyordu bir şiirinde O. Ona göre, yaşamış olduğu yüzyıl, iyinin ve kötünün harmanlandığı bir yüzyıldı. Yani; kavga ve teslimiyet, umut ve hüsrana bu yüzyılda adeta birbirleriyle kutuplaşmış unsurlardı. O kavgayı ve umudu seçti. Mavi gözlerindeki yansımalarını kalemi ve kağıdı ile birleştirdi umut ve kavga adına. Ve belki de bunun için umut ve kavgasına tuttuğu ülkesinden sürgün edildi, fişlendi, hapis yattı.

Neydi Nazım'ı bunca acıya mahkum eden? Sadece umut ve kavga cephesinde saf tutması mıydı? Yüreğindeki yansımalar, neden bir takım insanları korkuttu? Suçu, yirminci asırda yaşamak mıydı, ya da yirminci asırda yaşamak, ona potansiyel bir suçlu gözüyle bakılmasına mı neden oldu?

Bütün bu çelişkileri, bir asırla, yani bir süreçle yargılamak doğru olmaz. Nazım'dan öncesini ve Nazım'dan sonrasını irdelemek gerek aslında. Tarihte, bu tür olaylara rastlamak için çok fazla bir çaba göstermek gerekmez. Osmanlı topraklarında yaşayan Pir Sultan örneği gibi. Pir Sultan, tıpkı Nazım gibi, umut ve kavga cephesindedir. Yani halktan yanadır. Zulmün karşısındadır. O da kalemi ve kağıdını adeta silah yapar zulme karşı. Yazdıklarıyla birilerini korkuturken, birilerinin yüreklerine umut tohumları eker. Sistemin yanlış olduğunu, doğrunun ise, halk tarafında olmanın olduğunu bilir ve söyler. Yani düzene çomak sokar. Ve bunu hayatıyla öder. Çünkü O; “asidir” “başibozuktur”. Torlak Kemal, Börklüce Mustafa gibi.

Belki de suçları sadece güzel düşler kurmak olan bu insanların, yaşadıkları asırlar farklıydı. Ancak, iyinin ve kötünün savaşı asırlara sığmadı. Nitekim Nazım da bu savaşın içindeydi. İyinin yanında. Şiirleriyle, yazılarıyla, duruşuyla belli etti bunu.

Nazım'dan sonra da bitmedi aslında bu savaş. Aliler, Arifler, Güneyler ödedi bu kez güzel günlere inanmanın bedelini. Yani asırların farklılığı, acıların pareliliğini engelleyemedi.

Nazım anlaşılacak istenmedi. Çünkü Onu anlamak, iyiye ve güzele teslimiyet demektir ve birileri bunu asla istemiyordu.

Acaba Nazım “Beni komünizm yarattı.” derken, evrensel oluşumu mu kastediyordu, yoksa bir ideolojinin insan üzerindeki etkileşiminden mi bahsediyordu?

Nazım, eğer bir ideolojiye inanmasaydı, sıradan bir insan olurdu kuşkusuz. Yani evrensel olarak, yaratıldığı gibi kalırdı. Nitekim Nazım'ı inanmış olduğu ideoloji şekillendirmişti. İşte; “Beni komünizm yarattı” sözünün temeli budur ve hiç de ateist bir yaklaşım değildir aslında.

Peki ya hain miydi Nazım? Ezilenden yana olmak, ezilenin yanında olmak hainlik ise, evet Nazım haindi. Ya da bir ideolojiyi benimseyerek onu bir hayat felsefesi yapmak hainlikse... Nazım'a bu sıfatı yakıştıranların, vatanseverlik anlayışı neydi acaba? Halkı ezmek, sistemi sadece kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirmek, sömürü ve oligarşiyi sıradan ve tepkiye lüzum görmemek miydi vatanseverlik? Eğer vatanseverlik buysa, rahat nefes alınmalıdır, çünkü geleceğimiz vatanseverlerin ellerindedir!

Nazım şiirlerinde ne anlatmak istedi? Kuşkusuz Nazım'a sadece “siyasi şair” demek, O'na en az hainlik sıfatını takmak kadar haksızlık olur. Çünkü Nazım, hemen her şiirinde, umut ve seveda adına da imgeler kullanmıştır. Aslında Nazım'ın siyasi şiirlerinin ön plana çıkmasının en büyük nedeni; yazının başında belirtildiği gibi, iyinin ve kötünün savaşının yaşamış olduğu asırda hat safhaya ulaşmış olmasıdır.

Nazım'ı anlamak bir sayfalık yazı yazmak/okumak değildir kuşkusuz. Hazırda ölmek kadar zordur Nazım'ı anlamak, Yirmibirinci yüzyılda...

DEVRİMCİLİK, MORAL POTANSİYELİ KENDİ İÇİNDE TAŞIYAN BU NEDENLE DE YAPAY VEYA TÖRENSEL ZAFERLERE İHTİYAÇ DUYMAYI GEREKTİRMEYEN BİR KİMLİKTİR

SORU: Son zamanlarda 8 Mart'tan 1 Mayıs'a, Hrant Dink cinayetinden cumhuriyet mitinglerine ve tecride kadar pek çok konuda diğer devrimci yapılardan farklı bir değerlendirme çizgisi oluşturduunuz. Devrimci Hareket'in dost devrimci yapılarla yan yana durmak ve farklılıkları öne çıkarmamak gibi bir hassasiyetinin olduğu da biliniyor. Bu durum solda veya sizde farklı/yeni bir yönelimin işareti midir?

YANIT: Aslında bu sözünü ettiğiniz değerlendirme farklılığı yeni değildir. Devrimci Hareket'in arşivi incelendiğinde, hiçbir konuda çoğunluğun söylemine yedeklenmediği, yalnız da kalsa doğrudan ısrar ettiği pek çok örnekte görülebilir. Örneğin, ölüm orucu kararını daha ilk günden eleştiren ve bu tutumunu, dayanışma ve hassasiyeti elden bırakmadan süreç boyunca koruyan sanıyoruz ki tek yapı Devrimci Hareket'tir. Nitekim geçtiğimiz aylarda, içine aydınları da alarak genişleyen tecrit karşıtı platformdan Devrimci Hareket, o zemindeki ölçekleri paylaşmadığı ve tecritin önerildiği şekilde çözüleceğini düşünmediği için tek başına çekilmiştir. Tabii tecrit konusu diğer sorunlara oranla daha özel bir konudur. Ama sıkça belirttiğimiz gibi bu tür kavgalar tek raundluk kavgalara benzemez. Ve sınıflar mücadelesinin bütünü içinde değerlendirilmediği sürece, yanılğı olasılığı saklı kalır.

1 Mayıs'ta dışavuran duruş ve değerlendirme farklılığı da özünde benzer bir kavrayışın ürünüdür. DİSK'in kuruluş sebepleri açısından kıyaslandığında belki de tarihinin en geri noktasına düştüğü ve sınıfla bağı, örgütlülük durumu ve mücadele kararlılığı açısından Türk-İş'e oranla üstünlüklerinin tartışılır ol-

duğu bir aşamada, salt 1 Mayıs'taki biçimsel kimi manevraları sebebiyle devrimci yapılar tarafından bu denli önemsenmesi ve iradesine yedeklenilmiş olması bizim yadırgadığımız bir tutum olmuştur. Devrimci 1 Mayıs Platformu'nun bizim katılmadığımız sonuç değerlendirmesinde DİSK'le ilgili gözlemleri de düşündürücüdür.

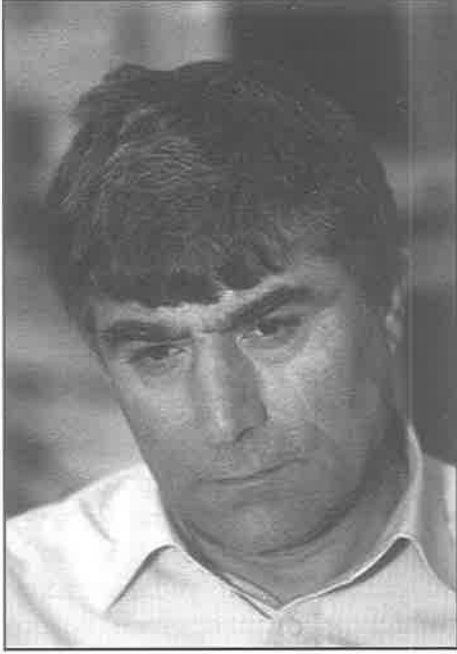
"DİSK geçmiş yıllara oranla ortak iş yapma konusunda daha açık davranmaya çalışmıştır. Ancak birçok noktada ortak iş yapmayı zedeleyen tavirlara girmiş, Taksim hassasiyeti nedeniyle platformumuz bu tür tavirları bir ayrışma nedeni olarak ele almamıştır. Örgütlenme komitesinin biçimi, işleyişi, 60'a yakın kurumun hemen tamamının Mecidiyeköy'de toplanalım dediği bir noktada bir gün içinde karar değiştirip Dolmabahçe kararı alması, bu kararın talihsizliğinin 1 Mayıs sabahı bedellerin ağırlığı ile yaşayarak görülmesi, 1 Mayıs şehitlerinin anmalarındaki tavrı ve son olarak da hiçbir şekilde ortaklaşamayacağımız bir metni mitingün ortak metni

diye önümüze koymaları, hassasiyetlerimizi gözetmemeleri, 1 Mayıs günü yaşanan binlerce gözaltıya yeterli duyarlılığı göstermemeleri, DİSK'in önemli eksiklikleridir."

Bunları söyledikten sonra samimiyet dahil her açıdan masaya yatırılması gereken bir önderlik, yazının devamında "Genel olarak ise DİSK'in, her ne nedenle olursa olsun Taksim kararının arkasında durması, devletin tehditlerine boyun eğmemesi anlamlı bir adımdır." biçiminde övülmüş, hatta S. Çelebi, 1 Mayıs'ı takip eden günlerde çeşitli mikrofonlara "zaferin mimarı" edasıyla çağırılmıştır.

Devrimcilerin hemen her konuda gündemi belirleme veya etkileme şansını giderek yitirdiği bir konjonktürde, sınırlı kimi avantajlara sahip olduğu birkaç semtte yarattığı fiili durumlarla adeta yasak savıyor olması da yeni değildir. Bu durum veya içinde bizim de olduğumuz Taksim'deki o sınırlı direniş, belki mücadeleyi, ihtiyaçtan ve işlevinden bağımsız, salt o tekil haliyle ve radikal çağrışım yapan yanılla

değerlendiren genç-tecrübesiz kişileri etkileyebilir. Ama sonuçta bu etkileşimin bir kazanıma dönüşmediği pek çok örnekle sabittir.

SORU: Peki devrimci yapıların son zamanlarda en küçük kazanımları dahi zafer diye yansıtma ihtiyacı duymasını nasıl değerlendirirsiniz?

YANIT: Hani şair "söylemeye dilim varmıyor" demiş ya, işte bu konuda bizim de söylemeye dilimiz varmıyor; ama bu durum ancak zafere, hatta başarıya susamışlık ile yani başarısızlıkla açıklanabilir. Devrimcileri sınıf düşmanlarından ayıran özelliklerden biri de hedef kitleyle ilişkideki şeffaflıktır. Devrimciler niyetini/amacını gizleme ihtiyacı duymaz, gücünü abartmaz; geleceği güne feda eden sahte kazanımlara itibar etmez. Bunlar tüm devrimciler için genel doğrulardır. Ne var ki bırakalım gelişmeyi, yapıların varolanı korumakta dahi güçlük çektiği bu koşullarda ne yazık ki **başarılı görünerek günü kurtarma eğilimi**(zaafı) devrimci yapılar içinde de görülmeye başlandı. Örneğin 1 Mayıs günü internette video paylaşım sitelerine ilk yansıyan görüntülerde Devrimci Hareket vardı. Ancak biz önlerine devrim yapmak gibi çok büyük hedefler koyan ve yakın geçmişte önemli eylemlere imza atmış olan devrimcilerin, o küçük aksiyonlar karşısında değerlendirme sakinliği (ve de isabeti) içinde olmaları gerektiğini düşündüğümüz için buna özel bir ö-

nem atfetmedik. Kısacası devrimcilik, moral potansiyelini kendi içinde taşıyan, bu nedenle de **yapay** veya **törenselleştirilerek** ihtiyaç duymayı gerektirmeyen bir kimliktir.

SORU: Devrimciler, sahip oldukları Marksist perspektif ışığında olguları kaynağına inerek yani gerçek nedenlerini/arka planını görerek değerlendirme yapan ve bu nedenle sistemin yalan üretim makinelerinin oyununa gelemeyen kesimler olarak bilinir. Ne var ki Hrant Dink cenazesi, cumhuriyet mitingleri, vb olayların değerlendirilmesinde, giderek o sözünü ettiğimiz niteliğin kaybedilmekte olduğunu ve dolayısıyla devrimcilerin daha sık biçimde yanıldığını gördük. Sizce devrimciler neden daha sık yanılmaya başladı?

YANIT: Bu sözünü ettiğiniz konularda biz geniş değerlendirmeler yaptık. Örneğin Hrant Dink cinayetini de cenazesini de değerlendirirken olgunun ekonomi politikasına dikkat çektik. Ancak genelde mesele bir aydının öldürülmesine halkın tepkisi sınırlılığında görüldüğü için, örneğin benzer cenazelerde olandan çok daha fazla insanın sokağa çıkmış olmasının veya televizyonların canlı yayın yaparak cenaze örgütlemesinin nedenleri atlanmış oldu. Cenazede slogan atılmamış olmasının politik kültüre sahip olmayan sıradan bir katılımcı, bir ağırlık veya bir saygı ifadesi olarak görüp olumlayabilir; ama slogan atılmayıp insanların eline onbinlerce döviz verilerek sürecin cinayetin gerçek müsebbiplerinin istediği kulvarda ilerlemesinin sağlanmış olması devrimcilerce olumlanamaz. Yani devrimcilerin ufku, "**yüzbinler sokağa döküldüyse bu iyi bir şeydir**" sınırlılığında olmamalıdır. Hele ki o kitleliliği, devrimci yolgöstericiliğin sonucu zannedip, buna kendini inandırıp sonra da farklı zeminlerde "**Hepimiz Hrantız, Hepimiz Ermeniyiz**" sloganını öne çıkarıp benzer kitlelilikler beklemek, devrimcilerin öngörü kabiliyetinin test edilmesi bağlamında üzücü bir pratik olmuştur.

Cumhuriyet mitinglerine dair yapılan değerlendirmelerin hemen hepsi de ya "ne şeriat ne darbe"

yanlış algısının kurbanı olmuş ya da sıkça görüldüğü gibi gelişmeler kişiselleştirilerek, olgunun tekil faktörler üzerinden açıklanması yoluna gidilmiştir. Kaldı ki "ne şeriat ne darbe" sloganının mevcut durumu anlatmadığını, bir yanılgıya denk düştüğünü görmek, yeterli olmaya biliyor. Örneğin, 19 Mayıs tarihli sayısında Atılım, "**Ne şeriat ne darbe yanılgısı**"ndan söz ederken, bunu, şeriat ile darbenin aynı düzeyde bir tehlike olmadığı ile gerekçeleştirmektedir. Ve sonuçta bu formülasyonun, "**askeri darbeye karşı duruşu ve mücadeleyi zayıflattığını**" savunmaktadır. Evet, belki askerin siyasal yaşama müdahalesi "şeriat tehdidi" ile meşru gösterilmeye çalışılıyor. Ama gerçekte bugün şeriat da darbe de toplumu öcülerle yönetme tarzının bir aracı olarak devreye sokulmaktadır. Gerçekte ne şeriat ne darbe, yansıtıldığı gibi yakın bir tehlike değildir. Hatta tersine, bu yöntem, topluma "ölümü gösterip sıtmaya razı etmek" için kullanılıyor.

Biz derginin diğer sayfalarında, kendini mitinglerle ifade eden hareketin niteliğine yeterince değindik. Burada solun olayları ya görüngülerle ya da kişilerle açıklama tarzı üzerinde durmak istiyoruz. Örneğin **Halkevleri** bu konuda yaptığı değerlendirmede "**Halkı, AKP'nin Cumhurbaşkanlığını da e-le geçirmesi olasılığının belirmesiyle sokaklara döken yaygın endi-**

şe”den söz ediyor. Veya aynı yazıda söz konusu hareketin, “*bağımsızlıkçı, özgürlükçü, demokratik unsurlar*” içerdiğini söylüyor. Bu da sık sık düşünülen bir başka yanlış biçimidir. Hareket, önderliği ve ideolojik-politik duruşu ile değil, harekete geçirdiği kitle/tabana ile açıklanıyor. Bu kitle evet bir dönem solun tabanı olmuş bir kitledir ve bugün de bağımsızlık, demokrasi beklentileri içindedir. Ne var ki hareketin kendisi en ufak bir demokratik yan içermekte bu konuda hiçbir açılım vaat etmemektedir. Yaptığımız geniş değerlendirme de belirttiğimiz gibi cumhurbaşkanlığı seçiminden çok daha öte amaçlarla ve hatta gerektiğinde çatışma da göze alınarak yola çıkılmıştır; seçimler bu amaç için sadece bir basamak olarak görülmektedir.

SORU: Bilindiği gibi Mehmet Ağar alışılmışın dışında bir söylem kullanarak DYP'nin başına geçti. Bu konuda “*Mehmet Ağar Kürt sorununu çözmek için görevlendirildi; bu nedenle destekleniyor, bu seçimde iktidara taşınacak*” diye düşünenler var. Burada da bir çeşit kişiselleştirme söz konusu. Sizce solda bu kişiselleştirici yaklaşım neden bu denli yaygın durumda?

YANIT: Dikkat edilirse solun, fiili etki açısından ve ideolojik olarak güçlü olduğu dönemlerde itibar etmediği ve dolayısıyla değerlendirilmesinde hem fikir olunan konular, solun özellikle **özgüven problemi** yaşadığı dönemlerde adeta yeniden dirilir kıymet kazanır ve dolayısıyla kırk yıldır bilinen bir gerçekliği yeniden anımsatmak ihtiyacı haline gelir. Örneğin bakan, başbakan gibi kişilerin; hükümet, meclis gibi kurumların **geçici**; iktidarın ve ona bağlı olarak devlet politikasının **kalıcı/belirleyici** olduğu aslında her siyasal yapının bildiği bir durumdur. İşte bu bildik duruma rağmen, bugün de örneklerine rastladığımız gibi bazen, kimi yapılar gelişmeleri kişilerle ilişkilendirme yoluna gitmekte ve dolayısıyla hem kişilere hak etmedikleri çapta bir önem biçmiş olmakta, hem de kendilerini politik olarak izleyip etkilenebilen potansiyel kitlede perspektif/kavrayış sorununun oluşmasına se-

bep olmaktadır. Mehmet Ağar'ı değerlendirirken de izlenmesi gereken tarz aynı olmalıdır. Mehmet Ağar'ın emniyet müdürü veya bakan olduğu dönemlerde, en küçük bir demokratik kıpırdanışın üzerine yasaların elverdiği sınırları dahi aşarak giderken çok istekli davranmış olması, o politikaların mucidi veya karar alıcısı olduğu, yerine bir başka görevlinin olması halinde daha demokratik bir uygulamanın olacağı anlamına gelmiyor.

Devlet politikalarının değiştiği, en azından biçim olarak farklı tercihlerin öne çıkarıldığı olmuştur; ama bunun nedeni, bir bakanın veya emniyet müdürünün kişilik özellikleri değildir. Aslında bu durum IMF politikaları üzerinden çok net biçimde izlenebilir. Yıllardır seçim sandıklarından hangi hükümetin çıktığına ve alanlarda neler vaat ettiğine bakılmaksızın IMF politikaları, gidenin gelene devrettiği biçimde eksiksiz olarak uygulanıyor. Genç Parti, sahip olunan sınıfsal duruş ile öne çıkarılan mesajlar arasındaki açığı gözlemek açısından çarpıcı bir örnektir. “**İKTİDAR EZİLENLERİN OLACAK**” sloganını öne çıkaran bu partinin sınıfsal olarak ezenlerden yana olduğu, genel başkanının da aynı sınıfın bir unsuru olarak halkı sömürerek büyüdüğü biliniyor. Bugün Mehmet Ağar da hangi sorunları sömürerek siyasal rant sağlayabileceğinin bilinciyle hareket eden bir demagogdur. DYP'nin sınıfsal duruşu ile verilen mesajlar arasındaki açının büyüklüğü, aynı zamanda yalanın da büyüklüğünü ifade ediyor. Çünkü Mehmet Ağar da seçilmesi halinde DYP'nin sınıfsal duruşunun gerekleri dâhilinde hareket edecek; bu hareket alanı da genelde emperyalizmin özelde Türkiyeli işbirlikçi egemenlerin tercihleri çerçevesinde olacaktır.

“*Mehmet Ağar Kürt sorununu çözmek için görevlendirildi; bu nedenle destekleniyor, bu seçimde iktidara taşınacak*” biçimindeki değerlendirmeler, sanki devlet Kürt sorununu demokratik biçimde çözmek istiyor da onun için uygun bir “uygulayıcı özne” bulamıyormuş gibi garip bir varsayımın üzerine oturduğu için mantıklı/anlamalı değil-

dir. Tabii bu yaklaşım aynı zamanda devletin hangi yapısal nitelikleri sebebiyle Kürt sorununa demokratik bir çözüm geliştirmeyeceği gerçeğini ıskalayan bir içeriktedir.

SORU: Yukarıda solun bir özgüven problemi yaşadığından söz ettiniz. Bunun nedeni nedir?

YANIT: Bunda içsel nedenlerin yanında dışsal/konjonktürel nedenler de vardır. Özellikle 12 Eylül sonrasının örgütsüzlük döneminde, geçmişin örgütlü insanları yoğun biçimde burjuva partiler içinde yer almaya, çalışma yapmaya başladı. Bunun, devrimci bir kimlik dâhilinde değil de yedeklenme/eklemlenme biçiminde olması ve sürecin dünya ölçeğinde solda yaşanan çözülmeye de rastgelmesi etkisini artırmış; sosyaldemokratlaşma, hem **organik** hem de **ideolojik** olarak devrimci kesimlerde adeta bulaşıcı bir hastalık gibi yayılmıştır. Dün yasal partilere de demokratik kitle örgütü ve aydınlara da önem atfedilirken; bu, devrimci bağlam içinde yapılır; her ilişkilenede bağımsız siyasal iradenin belirlenimi varlığını korur; bu durum, ihtiyaca göre eğilip bükülmeyen genel bir doğru olarak kabul görürdü. Bu nedenle de örneğin aydınlarla kurulan ilişkiden aydınlardan memnuniyet duyar ve kendilerini devrimci olarak ifade etmeyi bir onur sayardı. Benzer şekilde sosyaldemokratlarla şu veya bu biçimde ilişki kurulmuşsa; o ilişkilene sürecinde **devrimciler** kendini **sosyaldemokrat** olarak değil, **sosyaldemokratlar** kendini **devrimci** olarak tanıtmaya ihtiyacı duyardı. Dolayısıyla da tüm etkilene/belirlenme ilişkisinde devrimciler ölçü alınan konumda olurdu.

Bugün konjonktürel kimi dezavantajların süreçte öne çıkmış olması, devrimcilerin kitle bağları ve etki alanları üzerinde zayıflatıcı rol oynamakta, istenen yerde istenen oranda başarılar elde edilememekte, hatta bazen varolanı korumak bile güçleşebilmektedir. Buna rağmen ve bu konjonktürün aşılması için atılması gereken adımlarda, **devrimci değerlerde ısrar** mutlaka gözetilmesi gereken bir ölçü olmalıdır.

**ÖBKM Müzik Topluluğu
Büyük Buluşma 2**

**Gül Göker
Büyük Buluşma 2**

**Mahir Yeşilyurt
Büyük Buluşma 2**

Büyük Buluşma 2

**ÖBKM Çocuk Korusu ve
Kızılcı Belediyesi Çocuk Korusu
Büyük Buluşma 2**

**Önder Babat Anması
ÖBKM**

**Önder Babat Anması
ÖBKM**

**Kızılcı Belediyesi Anması
Avustralya**

İzmir - 1 Mayıs

Bordeaux - 1 Mayıs

İstanbul (Taksim) - 1 Mayıs

Avustralya - 1 Mayıs

Hollanda - 1 Mayıs

Paris - 1 Mayıs

İzmir - 1 Mayıs

İstanbul (Taksim) - 1 Mayıs